LII. évfolyam. Budapest, 1942 augusztus 16. 33. (4574) szám.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, bérlők és uradalmak	200 holdig	15 pengő
	500 „	30 „
	1000 „	60 „
	2000 „	90 „
	3000 „	120 „
	ezen felül	150 „

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 30 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj ... 10 „
OMGE postatakarékpénztári csekkszámla száma: 10,399

Lappénzdíj OMGE-tagoknak:
Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:
Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető igazgatója

Felelős szerkesztő: **Dörschug Tibor**
Segédszerkesztő: **Vermes András**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187—954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 189—932

Előfizetési árak:
„Rádiós gazdasági előadások" című füzettel együtt

Belföldre OMGE tagoknak:		Külföldre OMGE tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	8 pengő
Fél évre	11 „	Fél évre	15 „
Egész évre	20 „	Egész évre	28 „
Előfizetőknek:		**Előfizetőknek:**	
Negyed évre	10 pengő	Negyed évre	12 pengő
Fél évre	18 „	Fél évre	22 „
Egész évre	32 „	Egész évre	40 „

Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 26,576

Szent István ünnepe előtt.

Ebben az esztendőben a komoly időkhöz mért hangulatban áldozunk Szent István király emlékének. Ha külsőségekben szerényebben és csendesebben ünnepelünk is, ünneplésünk annál mélyebb értelmet nyer, mert történelmünk során eddig talán még soha nem éreztették a külső körülmények annyira élő valóságként első nagy királyunk hagyományait, mint napjainkban.

Mindazok a nemes gondolatok, amelyek Szent István személyében testesülnek meg és mindaz a hatalmas erkölcsi és nemzeti érték, amellyel alkotásaiban bennünket megajándékozott, ma fokozott jelentőségükben állanak előttünk, mert ma is, oly sok év után, ugyanazok a gondolatok, ugyanazok az eszmék hatják át küzdelmünket.

A keresztény és nemzeti alapon álló országépítés munkája a ma feladatainak is alapvető gondolata; az ország függetlenségének kifelé való biztosításáért állunk ma is háborúban; mezőgazdaságunk újkori megalapozása, honvédségünk fejlesztése, a belső renden és fegyelmen alapuló összetartás, szervezettség és egység kimélyítése, mind a szentistváni gondolatban gyökerező teendőnk.

Ezeknek a teendőinknek, a háború folytán reánk háruló fokozott feladatoknak csak a minden erőnk megfeszítésével végzett kötelességteljesítéssel felelhetünk meg és csak úgy tehetünk eleget, ha lelkületünket és cselekedeteinket valóban áthatja a szentistváni gondolat és hagyomány.

A Szent István napját megelőző héten két komoly figyelmeztetés, felhívás hangzott el eme kötelességeink teljesítésére. Vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné, Magyarország Kormányzójának felesége, a háborús pusztítást jóvátevő mozgalom élére áliva, rádiószózattal fordult a nemzethez és a segítés kötelességét tette feladatunkká. Csaknem ugyanabban az időben hangzott el *Kállay* Miklós miniszterelnök zalaegerszegi beszéde, amely a munkateljesítésben kíván áldozatos kötelességteljesítést.

Mindkét felhívás olyan feladatok teljesítését kívánja, amelyeket minden igaz magyar nemcsak kötelességszerűen, hanem szíve-lelke mélyéből fakadó, igaz meggyőződéssel, buzgó igyekezettel fog vállalni, abban a boldog tudatban, hogy ezzel részesévé válik a honmentés nagy munkájának.

Szent István ünnepén elmélkedjünk nagy királyunkról, hogy szelleme bennünket is megihlessen feladataink teljesítésében!

TARTALOM:

Szent István ünnepe előtt.
Vitéz nagybányai Horthy Miklósné szózata.
Kállay Miklós miniszterelnök zalaegerszegi beszéde.
Külkereskedelmi mérlegünk alakulása a második világháborúban. *(M. E. dr.)*
A kukorica mint búzaelővetemény. *(Somorjai Ferenc dr.)*
A lentokmoly. *(Kadocsa Gyula dr.)*
A legelők sáncolása. A barázdálás. II. *(Járitz András.)*
A fejőszemélyzet érdem szerinti javadalmazása a tehenészetben. *(Gerényi Jakab.)*
A németországi tenyészsertésbehozatal. *(Kertész Ferenc.)*
Levélszekrény. *(Védekezés a kenyér nyúlósodása ellen.)*
Törvények és rendeletek. *(Ipari növények kötelező termelése.)*
Vegyes közlemények.
A gabonapiac helyzete.
Állatpiaci szemle.
Tőzsde, kereskedelem.

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné rádiószózata.

Vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné, Magyarország Kormányzójának felesége augusztus 10-én délután rádiószózatot intézett az ország lakosságához. A Főméltóságú Asszony így kezdte beszédét:

— Kérő szóval fordulok ismét a magyar társadalomhoz, de ezúttal nem csupán a keresztény szeretet és az irgalmasság nevében, hanem azért, hogy mindenkit személyileg érdeklő, szinte családi magyar kötelességekre emlékeztessek. Kérek a messze keleti arcvonalon küzdő magyar honvédnek, aki szent kötelességet teljesít; aki távol családi tűzhelyétől védi otthonunkat és biztosítja mindnyájunk zavartalan életét s aki testvérünk, férjünk, gyermekünk... Kérek az itthonmaradottaknak, hogy megmentsük őket a rájuk nehezedő gondtól, amíg szeretteik az ősi magyar helytállás vitézi kötelességét teljesítik. Kérek azoknak a gyermekeknek, akiknek édesapjuk, családfőjük s eltartójuk a háború véres kényszerűsége miatt a legtöbbet adja érettünk és a hazáért: kérek a hadiárváknak! Mert ők ebben a magyar hazában nem lehetnek számkivetettek, elfelejtettek, hiszen ők a nagy áldozat terhének igazi hordozói, akik megbecsülést, támogatást érdemelnek és — tudom! — kapni is fognak.

— Magyarország háborúban áll s a nagy küzdelemnek bizony következményei is vannak, amelyeket kivétel nélkül erős lélekkel, segítő akarattal és becsülettel kell vállalnunk. Úgy érzem, hogy minden igaz magyar szívében hordott kívánságot teljesítek, amikor szükségét érzem annak, hogy az általam eddig is minden évben megindított és ezidén is megindítandó segítőakciókon kívül élére álljak a háború pusztítását jóvátevő mozgalomnak és minden magyar testvéremhez, mint egy nagy családhoz forduljak, megmondván, hogy mikor, mivel és miképpen tudunk a legjobban segíteni. Ne felejtsük el, kedves hallgatóim, hogy a nemzetünk létéért folyó háborút két arcvonalon vívjuk meg: a honvéd odakünn, az itthonmaradottak pedig a polgári kötelességteljesítés arcvonalán. És ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a belső arcvonalnak ugyanolyan szent, megmásíthatatlan és elodázhatatlan feladatai vannak, mint a harctéren küzdő katonaságnak.

— *Kérek mindenkit, hogy érezze velem együtt és fogadja meg a segítés kötelességét!*

— Sok és sokféle tennivalónk van. Elsősorban gondoskodnunk kell a katonák itthonmaradt hozzátartozóiról, tehát adakoznunk kell a megindítandó háborús téli segélyakcióra. Második mélységes erkölcsi kötelességünk pedig azt követeli tőlünk, hogy biztosítsuk a hadiárvák neveltetését, még pedig úgy, hogy ne érezzék pótolhatatlan veszteségüket, hanem emelt fővel foglalhassák el a dolgozó társadalomban a tehetségüknek megfelelő helyet, mint olyan emberek, akiknek elévülhetetlen jogcímük van az egész nagy magyar család testvéri meleg együttérzésére és támogatására. Vegyünk tehát részt a második akcióban is, amely némileg kárpótolja a hadiárvákat édesatyjuk, gondviselőjük elvesztéséért!

— Végül felhívom a figyelmet a honvédség közeli téliruhagyűjtő mozgalmára, amely a három akció közül időben a leghamarabb kezdődik.

— Kérőszavam mindenkinek szól, de leginkább azoknak a férfiaknak, akik itthon, nyugodt kényelmet biztosító polgári környezetben és nem a minden percben rájuk váró veszedelmek között végzik napi munkájukat. És szólok minden anyához, hitveshez, asszony- és leánytestvéremhez is, hiszen mi nők ismerjük legjobban azt az aggódó szeretetet, amellyel hozzátartozóinkat az élet veszedelmeiből, de különösen a harctérről visszavárjuk. A megérzés biztonságával mi tudjuk legjobban: milyen boldogító hivatás segíteni, megóvni őket a kegyetlen téltől és azzal a meggyőződéssel gondoskodni róluk, hogy gondoskodásunk el is ér hozzájuk, mintha csak itt volnának mellettünk.

— Az állam minden emberileg lehetőt megadott az itthonmaradottaknak, a hadiárváknak és a harcoló katonáknak. Honvédségünk és — különösen annak most is odakünn tartózkodó része — kitűnően

Védje vetését Abavit-tal! Higanytartalmú nedves és száraz csávázószer.

Szállítja a régi bevált minőségben a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Növényvédelmi osztálya, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 25/a és a kirendeltségek:

Debrecen, Győr, Komárom, Lepsény, Mátészalka, Munkács, Nyíregyháza, Szabadka, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Ungvár

7036

felszerelt és az ország teljesítőképességének határáig lehetőleg minden szükséges holmival ellátott hadsereg. De egyetlen katona, még a nálunk hatalmasabb nemzetek katonája sem nélkülözheti a társadalom támogatását és a szerető szívek gondoskodását, mert ez a láthatatlan erő kiegészíti és lebirhatatlan lelki fegyverekkel gazdagítja felszerelését. Ezenfelül tény az, hogy a háborús beszerzési nehézségek miatt honvédségünk még a legnagyobb áldozatok árán sem tudja teljes mennyiségben beszerezni a szükséges téli holmikat, mert ezen a téren is nyersanyaghiány van. Így nagyrészt azokra a téli holmikra is szüksége lesz a honvédségnek, amelyek ma — talán fölös mennyiségben és használaton kívül — a polgári társadalom tulajdonában vannak. A nehézségek nagyok, de ha a magyar társadalom megfogadja kérő szómat és eleget tesz felhívásomnak, akkor már nagyon rövid idő alatt és aránylag könnyűszerrel kiküszöbölhetjük ezeket a nehézségeket.

— És itt mindjárt meg kell mondanom: nemcsak az a fontos, hogy mindenki minél többet és jobbat adjon, hanem az is, hogy helyesen és okosan adjunk s olyasmit juttassunk katonáinknak, aminek vitéz honvédségünk valóban hasznát is veheti. Ezután felsorolta a Főméltóságú Asszony, hogy mire van szüksége a honvédségnek és közölte, hogy az augusztus 25-től szeptember 5-ig tartó téliruhagyűjtésről a közönséget még részletesebben tájékoztatni fogják. Majd a következőképpen fejezte be szózatát:

— Szentül hiszem, hogy a magyar társadalom most is ugyanúgy meg fog érteni engem, amint megértett eddig is, amidőn segített letörölni a könnyeket és enyhíteni a szegénység keresztjének terhét. De most még nyomatékosabban kérek mindenkit, hogy adjon, mert ennek a gyűjtésnek az eredménye ugyanolyan fontos, mint egy megnyert csata. Gondoljatok azokra, akik most ezer vagy kétezer kilométer távolságban arra készülnek, hogy a legzordabb télben is hősi módon megállják a helyüket, mert ezt kívánja tőlük a nemzet érdeke és a keresztény világ védelme! Gondoljatok rájuk, akik mindennap szembeneznek a halállal, amely fegyverekből és az orosz síkság fagyos árnyékaiból leselkedik rájuk! . . . Gondoljatok magyar hazánkra, amelynek biztonságát és területét most odakint kell megvédeni, hogy a győzelem ünnepén együtt örvendhessünk visszatérő katonáinkkal. Hazatérnek, mert most a szeretet meleg ruhájával védjük meg őket az elemek viszontagságai ellen . . .

— Adjatok, mert az a nemzet remélhet boldogabb jövendőt, amely tettel, áldozattal, adakozással és önzetlenséggel is tud harcolni!

— Adjatok, hogy méltók legyünk Hozzájuk, akik vérükkel váltják meg a magyar népet!

Kállay Miklós miniszterelnök zalaegerszegi beszéde.

Kállay Miklós miniszterelnök folyó hó 9-én a kormány és a párt tagjainak kíséretében Zalaegerszegre utazott, ahol a megyeháza közgyűlési termében nagyszabású beszéde során fontos kijelentéseket tett az ország időszerű kérdéseiről. A miniszterelnököt az ünnepélyes fogadtatás során számosan üdvözölték. Vitéz *Teleki* Béla gróf főispán beszédében megköszönte a miniszterelnök látogatását, majd rámutatott arra, hogy Zala vármegye fiai a fronton dicsőségesen megálljják a helyüket, a megye közönsége pedig odaadással tartja a belső frontot.

A miniszterelnök beszédének mezőgazdasági vonatkozású részeit az alábbiakban kivonatosan ismertetjük.

Kállay Miklós elsősorban megköszönte a szeretet és bizalom megnyilvánulását, majd a dunántúli határvidék jelentőségét méltatta a magyarság szempontjából. Foglalkozott a zsidóbirtokok elvételével, hangsúlyozta, hogy ezen a réven 1.000,000 holdat biztosítottak gyors ütemben a magyarságnak és bejelentette, hogy a végrehajtási utasítást hamarosan megtárgyalva gondoskodik arról, hogy az elvett földek a magyarság és a termelés szempontjából egyaránt biztos kezekbe kerüljenek. Szólott ezután a kereskedelem és ipar terén teendő intézkedésekről és részletesen foglalkozott a közigazgatási tervekkel.

Hangoztatta a miniszterelnök, hogy nincs nagyobb szociális probléma s a szociális kérdéseknek nincs jobb megoldása, mint a jó közigazgatás, amely a nagy állami célokat és a legkisebb ember érdekeit is egyformán szem előtt tartja. Magyarországon a szörnyű trianoni béke után az új magyar állami apparátus felépítése a teljes centralizmus gondolatából fejlődött ki. A megnagyobbodott országban más, egészen újszerű szempontokat kell a közigazgatásnak figyelembe vennie, elsősorban azt, hogy háborúban vagyunk, tehát megsokasodtak a kérdések, a feladatok, a nehézségek. A közigazgatásnak ma közel kell jutnia az egyes emberhez, mert az életnek annyi és olyan problémája merült fel, ami az eddiginél jobban és erősebben szükségessé teszi az egyénnek az állammal való érintkezését. De megváltoztak viszonyaink is. Csonkamagyarország úgyszólván egységes volt lakosságában, ma az ország megnyúlt távolságában; különböző nemzetiséglakta vidékeket szereztünk vissza és másféle gondolkozású emberek vannak már azok között a magyarok között is, akik az elmult húsz évet tőlünk elszakítva álték. Már nem lehet őket mind a központból irányítani, az államnak, az állami közigazgatásnak oda kell menni hozzájuk. A közigazgatás szellemének a partikuláris és helyi hatások alatt kell kialakulnia. A központi akaratot azonban töretlenül és kérlelhetetlenül keresztül kell vinni. Ez a hivatásuk a vármegyék élén a főispánoknak, akiknek ugyanakkor éppen úgy, mint minden közigazgatási és más tisztviselőnek, kötelességük megtalálni a közös gondolatvilágot, a közös szempontokat a távcső világok lakosságával is. A közigazgatás nagy átalakítását jelentő közigazgatási reformról szóló törvényjavaslat készen van. Vannak ennek olyan részei, amelyek már most megvalósíthatók. Ilyen a földművelésügyi igazgatás reformja. Lehetetlen, hogy egy kétszáz-háromszázpengős tenyészállat juttatási segély háromszor járja meg Budapestet, míg eljut a faluba. Lehetetlen, hogy ugyanarról az íróasztalról intézzék Göcsej és Háromszék ügyeit. Lehetetlen, hogy a gazdaközönség a ma megsokasodott problémák közepette ne találjon olyan fórumot, amelyet hamar elér és amely véglegesen tud intézkedni ügyes-bajos dolgaiban. Ezen kíván segíteni a földművelésügyi igazgatás átállítása, amely elsősorban vármegyei kirendeltségek formájában decentralizálja a közigazgatást.

Az árszint kérdésével foglalkozva utalt arra a gazdapanaszra, hogy a búza árát nem emelték, a közönség panasza pedig az, hogy sok árut nem hivatalos áron kap, hanem csak zugban, feketén tud hozzájutni. Sokan mondják, hogy szövetségeseinknek sokat exportálunk. Sajnos, a mult évben gabonanemű alig, vagy csak egészen jelentéktelen tételekben exportáltunk. Az idén szeretnénk segítségére sietni velünk küzdő barátainknak és harcostársainknak, nagyon meg kell azonban vizsgálnunk a magyar termés mennyiségét, hogy erre az annyira szükséges és kívánatos megsegítésre gondolhassunk, mert nem lehet az alá a fejadag alá nyúlni, amelyet ma biztosítunk a magyar népnek. A búza árát nem lehetett megváltoztatni, ez nem oldotta volna meg a kérdést, mert ugyanolyan arányú tisztviselőfizetésemelést, ipari munkabéremelést, esetleg mezőgazdasági munkabéremelést is jelent, nem szólva arról, ami adózásban is jelentene. Nem lehet emelni a búza árát azért sem, mert Németországban sem magasabb az ára, mint nálunk. Ezzel szemben igyekezett a kormány a gazdák segítségére sietni azzal, hogy felemelte a tej és hizottsertés árát. Ezzel arra kívánták a gazdát ösztökélni, hogy a nehezebb, fáradságosabb termeléssel a nemzet számára több értéket állítson elő. Nem lehet a kormány feladata, hogy annak a gazdának siessen segítségére, aki egyszerűen csak vetni és aratni akar és azután

TÁRCA.

Utazás a háborús Németországban.

Írta: **enesei Dorner Béla.**

A magyar és német bizottságok között hónapokkal ezelőtt megkötött „Abkommen" szerint egy bizonyos számú Edelschwein, Berkshire és Cornwall (összesen 35 drb) tenyészsertést vett át a Hússertéstenyésztők Országos Egyesülete a jelentkező tenyésztők részére. Ezért utazott ki az egyesület igazgatója, *Kertész* Ferenc m. kir. gazdasági felügyelő és vele én is. Mint volontártanulmányozó eljött az útra *Walton* Róbert kassai m. kir. gazdasági felügyelő is, aki nagyszerű fényképész és pompás képeket kaptunk tőle.

Arra az esetleges kérdésre, hogy olyan sok disznajuk van-e a németeknek, hogy még nekünk is tudnak adni? — rögtön azt válaszolhatom, hogy: *igen!* Hiszen náluk a disznóállományt még nem vették erősen igénybe, de bizonyos vegyes érzelmekkel látom, hogy takarmánnyal is sokkal jobban vannak ellátva, mint mi és náluk nem igen fordult elő, hogy a törzsállományból kellett volna bizonyos százalékot levágni takarmánybiány miatt, mint nálunk.

Érthető meglepetéssel hallottam, hogy „Ruszlandba" százával küldik a juh, ló, marha és sertés tenyészanyagot. Amikor Bresslauban voltunk (július derekán), éppen akkor vagoniroztak be többszáz tenyészsertést a helyreállított kolchoszok részére. Magdeburgban egy tenyészsertés „Absatzveranstaltungon" (aukció) vettünk részt, ahol többszáz veredeltes Landschwein és Edelschwein kant és kocát árvereztek a gazdaközönség élénk részvétele mellett. Mi is vettünk ott 8 darab Edelschweint.

Hogy szarvasmarhájuk is bőven van nekik, azt nemcsak uradalmi tehenészetekben láttuk (a teletömött istállókban), de az unos-untalan látott Koppelwirtschaftokban (a bekerített szakaszos legelőkön) is, ahol a feketetarka lapálymarha telepoťával zabálta a dús füvet.

Nem akartam feltűnően kiváncsiskodni, de a velünk volt német főtisztviselőtől megtudtam, hogy az „Abgábé"-kat úgy intézték el, hogy *helyi bizottság határozta meg, hogy* a gabonából és takarmányból *kinek, mennyit kell leadnia.* Akinek jobb termése volt, annak többet, akinek gyenge termése volt, annak kevesebbet. Akinek sok állata volt, annak kevesebbet, akinek kevesebb volt, annak többet. Így azután a kecske és káposzta meséje szerint az állatállományban nem volt pusztítás! Maradt nekik elég *törzsanyaguk.*

Igaz viszont, hogy a polgári közélelmezésben a hús harmadrendű szerepet játszik. Burgonyából és zöldségféléből, kenyérből, vajból, sajtból élnek. Hús és más fontos élelem (cukor, szesz, sör és a dohány is) a frontra megy, mert a jelszó: „Alles für die Wermacht", a katonaság az első mindenben és mindenek fölött!

Hogy a katonát mennyire nagyrabecsülik (pláne a rokkantat, sebesültet), annak számtalan esetben voltam tanuja. Cigarettáért sorbaállanak, de addig civil nem kap, amíg katona van ott. Magdeburgban a sertésaukción az óriási helyiségben az amphiteatrumszerűen körbefutó padokon ülő vásárlók között volt néhány katona tenyésztő is a sok férfi és nő között. Ha katona árverezett és föltartotta az ujját (a 10 márka „Auf" jelzéséül), a roppant ügyesen működő vezető úr a rohamlépésben hadart számok között rögtön ráhagyta az árat: „Wehrmacht geht vor" kiáltással.

A háborús német nép főleg burgonyából és a vendéglőkben százféleképpen elkészített zöldségfélékből él. A héten többször van „Feldküchengericht", azaz a régi egytálételes menü újabb változata, amikor hús nincs, csak leves, sózott hal, saláta, zöldségféle igen ügyesen elkészítve. Vajat, kenyeret, sajtot (természetesen jegyre!) mindenütt kaptunk. A vajat kétpengős nagyságú és alakú adagban adják (= 5 gramm), de adnak kenyérrel együtt, amennyit az ember rendel. (Ilyen volt a vajadag formája nálunk békében is!) Egy héten van hétfőn is, amikor édesvízi és friss tengeri halat kapni. (Csukát többször ettünk.) Kenyerük van bőven, sőt zsemlyeszerű kis wekni is. Sört, bort (drága palackokban) csak este adnak, de igen mérsékelten. Vacsorázni már este 7-kor kezdenek. Este 9-kor már sehol sincs a városokban ennivaló melegétel. Kocsmában vagy vasúti vendéglőkben este és éjjel sört, bort csak katona kaphat, de azt is mérsékelten. A civil ott fül csendesen szódavíz mellett.

Kávét kapni mindig és mindenütt. Cukrot nem adnak hozzá. A „pasas" ihat belőle, amennyit akar, nem kap tőle szívdobogást, mert szárított cukorrépából készül és ennek dacára is elég jó. Édességnek (kompót) a rebarbara szárát adják főtten. Cukor nélkül is elég édes. Ennek a növénynek a levélszárát használják főzeléknek, süteménynek, tortának. Ezt a növényt látni minden városban (főkép Berlinben), a bevásárló nők táskájában a reggeli órákban, piac idején. *Kár és hiba, hogy ezt a nagyszerű növényt nálunk olyan kevéssé használják emberi táplálkozásra.* Pedig a rebarbara gyökérgumójából őrölt port (kakaóbarna, aromás illatú), mely enyhén hashajtó hatású, nagyszerűen és eredményesen lehet használni reuma ellen. Hatóanyaga *chryzopansav,* amely a szervezetben lerakódott sókat is oldja. (Már sokan hálálkodnak nekem érte, mert magam is eredményesen használtam reumám ellen és sokaknak ajánlottam.)

Föl is kértem kiváló kertészeti szakirónkat, *Horn* János kir. kertészeti igazgatót, hogy írjon róla és népszerűsítse ezt a hozzánk Kínából származó kitűnő növényt.

Ha az éttermekben a Wehrmachtberichtet adja a rádió, a fölszolgálás szünetel, abbanmarad a tányércsörgés és figyelmesen hallgatnak. Ottlétünk alatt adták le Tobruk elfoglalását. Nagy hrávózás mellett kiáltoztak: Hjáh! Der Romm!!!

Meglepett, hogy náluk a *nagybirtok a legtöbb helyen érintetlenül megvan (főleg Sziléziában!), azt nem szaggatják széjjel, mert azt tartják, hogy a nagybirtok produkál megbízhatóan.* Sőt nemcsak megvan, ha nem még gyarapszik, beruházásokat csinál és építkezik. Moltke gróf birtokán (kb. 30.000 hektár) óriási takarmányszárító berendezést építettek ottlétemkor. A szántóföldről a majorba erős kő-alapépítménnyel hatalmas utat építettek, hogy a nagy szekerek a zöld takarmánnyal a szárítóhoz mehessenek. És kapnak elég kőszenet? Kérdeztem az intézőtől. Já freilich! — válaszolta. A kb. 200,000 márkás berendezéshez az állam adja nekik kb. a felét, hogy a parasztok zöldtakarmányát is megszecskázák és megszárítsák.

Termésüket a legtöbb helyen nagyon szépnek láttam. Szénájuk óriási mennyiség termett. Vannak viszont vidékek, ahol nagy a szárazság és gyenge a termés.

Az uradalmakban mindenütt sok hadifogoly dolgozik. A franciákat, szerbeket, oroszokat dicsérték és munkájukkal meg vannak elégedve. A hadifoglyok katonaruhája már „lekopott" róluk, így mindenféle civil és mackóruhába vannak bujtatva. Ezekre sárga strófok vannak rávarva, hogy messziről föl lehessen őket ismerni (szökés esetén). Az oroszok rettenetes tömeget tesznek. Amikor a frontról megjöttek (kellő tisztogatás és fertőtlenítés után), megették a nyers krumplit, a répalevelet, a nyers zöldséget lombjával együtt, de naponta

jó áron eladni. Elsősorban azon a gazdán kell segíteni, aki munkát, tőkét, tudást fektet bele a gazdálkodásba. A többtermelésben kell megtalálni a kalkulációt. A kisember foglalkozzék mással is, ne csak a legegyszerűbb gazdálkodási, termelési ággal. A nagygazda számára pedig a mai idő nem az, amikor azt nézheti, hogy mennyit keres, nem ez az az idő, amikor azt nézheti, hogy gyarapodjon vagy vagyonosodjon. Örülnünk kell, ha át tudjuk menteni az örökölt vagy régebben megszerzett vagyont. Arra azonban vigyázni fog, hogy az ősi vagy újabb tisztességes vagyonok el ne pusztuljanak. Ma nem az a jó gazda, aki sokat keres, hanem az, aki sokat termel és szerényebben él, mégha több is a termése, mint máskor.

A mezőgazdaság vonalán egyik legnagyobb feladat az ipari áraknak a mezőgazdasági árakkal való összhangbahozása. Ebben a tekintetben ma eltolódások jelei mutatkoznak. Az orvoslásnak két módja van: az egyik a gyártási haszonnak úgyszólván a minimálisra, vagy semmire való beállítása. A közszemszögből ugyanis az sem baj, ha azok az iparvállalatok, amelyek eddig csodálatos, minden dicséretet megérdemlő fellendüléssel megteremtették a magyar ipart, ma teljesen a háború szolgálatában állnak és a gyarapodás és vagyonosodás különben tiszteletreméltó szempontjait ma nem tudják olyan mértékben szolgálni, mint azt a konjunktúra vagy a körülmények esetleg lehetővé tennék. A másik mód az úgynevezett ár-rés, köznyelven Spannung szabályozása. A mai időkben mindent a minimumra kell leszorítani. Tehát a gyártási hasznot is, a kereskedelmi haszonkulcsot is arra az elkerülhetetlen árkülönbözetre, amellyel az áru a gyártól a fogyasztóig juthat. Ezt nemcsak a szabad kereskedelemre, hanem még fokozottan az egykézre is vonatkoztatja. A csúcsminiszter vezetése alatt a gazdasági miniszterek fokozottan törekednek arra, hogy a gyári árakat újra átkalkulálják és ezeket a kereskedelmi árréseket a minimumra leszorítsák. Nem szabad azonban elfelejteni azt, hogy a gyáriparnál nagy tényező a nyersanyaghiány és főleg az, hogy gyáriparunk a legtöbb vonatkozásban külföldi áruval foglalkozik, amelynek ára ma tőlünk független.

A búzakérdéssel kapcsolatban megemlítette *Kállay* Miklós miniszterelnök, hogy a gazdasági cseléd, aki a „Bakancs-búzaárra", terményárra van beállítva, határozott szenvedője a mai helyzetnek. Erre kellett megoldást találnia a kormánynak. Ezután bejelentette, hogy október 15-ig 350,000 pár bakancsot tudnak gyártani. Magyarországon jelenleg 250,000 gazdasági cseléd van és 450,000-re tehető az állandó munkások száma. Ezek részére október 15-ig 350,000 pár bakancsot juttat 25 pengőtől 37 pengőig terjedő, csak nekik járó áron, ezenkívül kereskedelmi forgalomba jut még 2,000.000 pár úgynevezett típuscipő. A bakancsokat elsősorban azoknak juttatja, akik bérüket terményben kapják, így igyekszik kiegyenlíteni azt az egyenlőtlenséget, amely a búza és cipő ára közt van. Tehát elsősorban részesedni fognak benne a gazdasági cselédek, a mezőgazdasági állandó munkások és mindazok a kisemberek, akik terményben keresnek, amelynek egy részét maximális áron leadják. A textilneműből október 15-ig 400,000 méter gyapjúszövetet, 100,000 méter strux nadráganyagot, 350,000 darab inget és ugyanannyi alsónadrágot, továbbá 1,000.000 méter flanellt, ezenkívül bizonyos mennyiségű új lenből készült kötött mellényt, 220,000 méter lepedőt és törülközőt hoznak első áron forgalomba. Mindezeket kizárólag a legjobban rászorult népréteg ellátására fordítja külön utalványrendszerrel. Minden igyekezete az, hogy a nép széles rétegeinek segítségére legyen. Jól ismeri a nép munkakészségét és munkaszeretetét, azonban ha netán mégis előfordulna, nem tűrhet semmi szabotálást, hanyagságot, vagy munkától való vonakodást.

A miniszterelnök ezután a mezőgazdaságfejlesztő törvényjavaslatról beszélve megemlítette, hogy 3.000 vagon nemesített vetőmagot és 40,000 tenyészállatot osztanak ki még ebben az évben; fejlesztik a műtrágyagyárak termelését és erőteljes lépéseket tesznek a szakoktatás terén. Az egész mezőgazdaságfejlesztési törvény felöleli a mezőgazdasági élet úgyszólván minden problémáját. Azt kell végrehajtani belőle, ami ma a legsürgősebb feladat. Ne gondolja senki, hogy nincs érzéke a nagy és szép dolgok, a hatalmas alkotások iránt, ma azonban minden törekvésnek arra kell irányulni, hogy a legszélesebb néprétegek nehéz helyzetén segítsünk, mert őket sujtják és érintik a gondok legközelebbről.

A közellátás terén is ugyanez a gondolat vezeti. Biztosítani kívánja a liszt, zsír és burgonya fejadagot mindenkinek. Fel fog lépni a megszabott árak túllépésére irányuló fekete piac terjedésével szemben és ha kell, goromba kézzel nyúl ehhez a kérdéshez, hogy ezzel lehetőleg megakadályozza az élet drágulását.

Beszéde végén *Kállay* Miklós miniszterelnök utalt arra, hogy a nehéz viszonyok között is törekedni kell, hogy a jövő nemzedék számára könnyebb, jobb jövőt biztosítsunk és ennek érdekében áldozatos kötelességteljesítést kért.

Külkereskedelmi mérlegünk alakulása a második világháborúban.

A „Magyar Statisztikai Szemle" legutóbbi számaiban több érdekes tanulmányt olvashattunk vitéz *Pap* László dr. avatott tollából a magyar külkereskedelmi forgalomnak 1941. és 1942. évi alakulásáról. Olvasóinkat bizonyára érdekelni fogja, ha az ott közzétett adatok közül néhányat az alábbiakban röviden ismertetünk.

Mint emlékezetes, hazánk az 1939. szeptember 1-én kitört második világháborúban mult évi április hónapig semleges tudott maradni, de természetesen külkereskedelmi forgalmunk már ez alatt az idő alatt is teljes mértékben megérezte a határainkhoz mindinkább közeledő fegyveres háború hatását.

A második világháború kitörésének esztendejétől kezdve külkereskedelmi forgalmunk alakulása a következő volt:

	Behozatal	Kivitel	Mérleg-eredmény
	millió pengőben		
1939	489·91	603·70	+ 113·79
1940	602·52	514·93	— 87·06
1941	730·05	791·05	+ 61·00

A legfontosabb országok szerint behozatalunk és kivitelünk következőképpen alakult:

	Behozatal	Kivitel	Mérleg-eredmény
Németországgal:			
	millió pengőben		
1939	236·93	304·25	+ 67·32
1940	318·71	251·00	— 67·71
1941	429·45	474·95	+ 45·50
Olaszországgal:			
1939	34·87	93·67	+ 58·80
1940	45·80	83·86	+ 26·16
1941	150·16	113·75	— 36·41
Svájccal:			
1939	13·75	21·85	+ 8·10
1940	18·35	32·61	+ 14·26
1941	20·82	64·28	+ 43·46

Mint a fenti számadatokból látjuk: kivitelünknek 1940-ben 48·7%-a, 1941-ben 60·04%-a irányult Németországba, behozatalunkból pedig 52·78%, illetve 58·8% esett Németországra. Olaszország kivitelünkből 1940-ben 16·31, 1941-ben 14·38%-kal, míg behozatalunkból 16·31, illetve 14·38%-kal részesedett. Svájcba irányuló kivitelünk a mult évben 1940-hez képest megkétszere-

---

4 kg krumplit (főzve) is. Most már „tele ették magukat", de azért most is megesznek kb. 2 kg krumplit a rendes „menázsin" kívül. A régi sok éhezést nem tudják elfelejteni!

Sebesült és rokkant katonát is látni a városok utcáin. A nép nagy figyelemmel van iránt, de *nem bámulják meg őket*, mert az — mint mondották — *„bámulná szegényeket!"*

A falvak estére kihaltak. Nem látni az utcákon egy teremtett lelket se, a fáradt nép este korán fekszik pedig még ½10-kor is teljesen világos van. Nekem ez a régi békebeli utazásaimról már ismert jelenség volt, hiszen Dániában járva, éjjel 11-kor írtam egy vendéglői terraszon képeslevelezőlapot. Most Bresslauban ½11-kor még olyan világos volt, hogy a szabadban meg tudtam nézni az órámat.

Duisburg vidékén, a Rajna mellett voltunk Winnenthalban *Schmitz* Rittergutsbesitzernél berkshirek vásárlására. Este ¾10-kor még a nap fönn volt az égen. A házigazda (haretérről hazatért sebesült kapitány) nevetve mondta: nos uram! ez azután a *népkeveredés* nálam. Itt vannak először önök, mint magyarok, azután mi németek, azután francia, orosz, szerb, lengyel, belga, holland hadifoglyok.

Ennél az úrnál nagyszerű *berkshire* tenyészanyagot láttunk. Vett is *Kertész* felügyelő vagy 8 darabot. Érdekes, hogy ez a sertésfajta most nálunk is roppant fölkapott lett, pedig régebben nem volt nagyon keresett. Az is érdekes, hogy a rideg anyagot télen is künn tartja a „Schupfnikban". Így azután meg is edződnek, *ami így is „illik"* a *berkshire anyaghoz*. Kérdem tőle, hogy nem vallja-e kárát ennek az *edzésnek?*

— No! nem — mondotta — mert jobban kell etetnem őket, mert régi mondás szerint: a fázást és éhezést együtt még a disznó se állja!

A nagyon régi berk-tenyészet még a 70-es években kapta az első díjakat és most is egyike a legelsőknek. Egyik törzskanját Angliából importálta Townend-tól, akitől mi is vettünk néhányszor. Most más vérvonalakból választottunk anyagot, mert a vérkeverésre mi is nagy súlyt vetünk.

A szép úri birtok irodájában láttam két kitömött berk kan *fejet*. Az egyik a 70-es években első díjjal kitüntetett kané, a másik a mai modern berk kané. Nagyon érdekes a *roppant különbséget* látni rajtuk. Kértem róluk fényképet, mert még írni akarnúk róluk.

Sziléziában már nem kellett vonattal utazni, mert itt már nagy örömünkre kaptunk egy hivatalos autót (de kilométerpénzt fizettünk érte). A termés itt is nagyon szépet mutat. A homokon igen szép búzatáblákat is láttunk a rozsokon kívül. Mint vadásznak, kedves látvány volt itt a gabonatáblák között felállított elég sok „Hochstand" (még *vasból* is láttam egyet!) az őzbaklövésre. Őzük és nyúluk sok van. Esténkint gyakran láttunk a száguldó vonat ablakából a gabonatáblákból vagy az erdők széléről kilépő őzbakokat. Egyik Edelschweintenyésztő, kinél 3 év előtti utunkon vettünk már kanokat (egyik a *szanyi* uradalomnak „ment"), kedvesen fogadott bennünket, mint ismerősöket. (Most is vettünk 3 darabot.) Mutatta az előttevaló este ¾10-kor lőtt bakjának aganesát. Meg is hívott aznap estére egy nagyon jó és *biztos* bakra. Sajnos, azonban fájó szívvel kellett róla lemondanom, mert tovább kellett utaznunk.

A másik két úr Münchenbe utazott, én pedig egyik hajnali D. vonattal (gyorsvonat) hazatértem. A sötét állomáson éjjel 11-től hajnali 2 óráig álltam, várva a hálókocsis vonatot. Keritettem egy hordárt, aki már haza akart menni, de bő díjazás mellett velem maradt. Tömtem cigarettával és beszélgettem vele. Arra a kérdésemre, hogy a frontokon levő milliós katonatömegek dacára miért van mégis ennyi utas? — azt válaszolta:

— Hjah! a haretéren és a Lázárettekben levő katonák családtagjai 50%-os vasúti kedvezményt kapnak és II-od osztályon utazhatnak. Ez is sokat (főleg: nőt) tesz ki, de a sok szabadságos katona is ide-oda utazik.

A sok ide-oda futó vonat végre éjféli egy óra felé elviszi a rengeteg utast és kiürülnek a perronok. Egyszer csak befut zajtalanul egy villamos accumulatorral hajtott vonat. Mint egy kísértet jött a sötétben közelünkbe. Kérdem, micsoda vonat ez? — Ezt mi *„Nacht-Eule"*-nek (éjjeli bagolynak) hívjuk. Éjfélkor közlekedő helyi vonat ez.

A sertésbevásárlás nem könnyű dolog most máluk. Mint 3 év előtti utazásunknál (karcolatalmban meg is említettem) tapasztaltuk, most még inkább láttuk azt, hogy eltűnt az a régi rövidorrú, széleshomlokú, mérsékelten rövidlábú, szélestörzsű *„Tüp"* (Typus), amit mi keresünk. Most már nagyon erősen *lárdaswájtos* sertésanyaguk van, amilyen a miénk is és arról akartunk áttérni a sonkásabb, rövidebb orrú, szélesebb, zömökebb anyagra. Megnehezíti a válogatást az is, hogy többször láttunk csókaszemű (Fischauge-nek, halszemnek hívják) és wirblis (szőrcsigás) kanokat. Az ilyenre ők nem adnak semmit, mert azt mondják, hogy azért annak is olyan a húsa, mint a másiknak. Látszólag nem tetszett nekik, hogy az ilyeneket nem vettük meg. Kérdeztem az egyik Rittergutsbesitzert:

— Megvenne ön egy csókaszemű foxikutyát? vagy egy halszemű feketetarka bikát?

Rázta a fejét, hogy — nem. No lássa! mondtam. A Fischauget mi *degenerációs jelnek* tartjuk és nem törzskönyvezzük — mondtam.

— Akkor miért van a Fischauge legtöbbször a legszebbnél? — kérdezte a „Besitzer".

— Ez nálunk is így van! Sajnos, éppen a külsőre legszebb termetűek szoktak degeneráltak lenni! A test külseje sokszor eltakarja a szervezet belső hibáit — mondtam.

A wirblin eleinte nevettek. Csak akkor nyugodtak meg és bólogattak megértően, amikor elmondottam nekik, hogy a mi erős napfényünk mellett a wirblinél a disznó excémaszerű bőrkiütést kap és a vágódidon a lepucolásnál a bőr beszakad.

A mostani új typusú Edelschweinjeink azonban tagadhatatlanul nagyobb testűek, mint a régi „Tüp" volt és Leistungjuk is szép és jó.

A sertéstakarmányozásnál nagy szerepe van náluk a zöld lucernának, a burgonyának, de abraktakarmányuk is jobban van nekik, mint — sajnos — nekünk. Soványtejet is etetnek a legtöbb helyen, mert a még *abrak nélkül is* nagyszerűen tejelő, zöldlegelőkön és zölden kaszált takarmányon tartott feketetarka lapálymarhájuknak van elég *teje*. Ez is egyik oka, hogy vajuk van elég bőven, hiszen még az egyszerűbb étkezdékben is *mindig* tudnak adni vajat.

Érdekes, hogy a Berlin melletti *Dahlemben*, a hírneves állatélettani kísérleti helyen, a hírneves *Schmidt* professzor tudományos intézetében a sertések takarmányozásánál külön kísérleteznek különféle keményfák *őrölt falisztjével* is.

Kedves látvány volt a sokféle különböző sertésfajták között meglátni a mi mangalicánkat is. Hangunkra észrevették rajtunk a „hazai rögöt" és élénk hangokkal üdvözöltek bennünket.

A sertéskérdésről bővebben fognak írni *Kertész* és *Walton* felügyelő urak, így én csak a garnirungját szerviroztam, mint „Feldküchengerichtet" — előre, a húshoz.

ződött. A felsorolt országokon kívül jelentékeny emelkedést mutat még Svédországgal, továbbá a Cseh-Morva védnökséggel, Szlovákiával és Törökországgal lebonyolított külkereskedelmi forgalmunk. Ellenben a tengerentúli országokkal való forgalmunk teljesen összezsugorodott és a mult évben egész külforgalmunknak fél százalékát sem érte el.

Külön ki kell emelni, hogy külkereskedelmi mérlegünk, mely 1940-ben 87 millió pengőt meghaladó behozatali többlettel zárult, annak következtében, hogy 1941. évi kivitelünk több, mint 50%-kal, behozatalunk pedig csak 21%-kal haladta meg az 1940. évi eredményeket, 1941. év végén 61 millió pengő kiviteli többletet tüntet fel, vagyis ismét aktivvá vált. Ebbe az alakulásba azonban még egy másik körülmény is belejátszott, mégpedig az, hogy a mult év folyamán mezőgazdasági termény- és állatárainknak jelentékeny része magasabb szinvonalra emeltetett s így közelebb került egyrészt a belföldi ipari, másrészt a külföldi mezőgazdasági árszinthez. Ennek következtében záródott valamivel szűkebbre az előző évben mezőgazdasági termelésünk kárára erősen érvényesült külkereskedelmi olló, vagyis javult az a kedvezőtlen helyzet, hogy a vámkülföldről behozott árukért a mezőgazdasági termények és termékek árában az 1929—1935. évi válság idején bekövetkezett nagymérvű hanyatlás következtében jóval több terméket kellett vámkülföldre szállítanunk, mint az áresést megelőző időszakban. A külkereskedelmi olló teljes összezárulásához persze mezőgazdasági áraink nak a külföldi árszinvonallal való teljes összehangolódására volna szükség. Ezt még nem sikerült elérnünk és teljes mértékben nem is lehet biztosítani azért, mert amíg egyes termény feleslegeinket, vagy legalább is a belföldi fogyasztás szempontjából nélkülözhető készleteinket kivitel útján értékesítjük, addig nálunk természetszerűleg a *kiviteli* paritásos ár érvényesül, amelyet a fogyasztói, értékesítési piacon kialakuló *beviteli* paritásos árból a kivitellel és a szállítással kapcsolatos költségek leszámítása után nyerünk s amely tehát ennél alacsonyabb.

Nagyon természetes, hogy a világháború következtében külkereskedelmi forgalmunk 1941-ben 0·4% kivételével kizárólag Európára korlátozódott, holott még 1940-ben is áruceserénknek 6·6%-a esett az Európán kívüli többi földrészekre.

Egy másik tanulmányban vitéz *Pap* László dr. a folyó év első negyedének külkereskedelmi forgalmára vonatkozó hivatalos statisztikai adatokat dolgozta fel, amelyek európai forgalmunk további kedvező alakulásáról tanuskodnak. Ugyanis a folyó év első három hónapjának 2247 millió pengő behozatali értéke 69·2%-kal, a kivitel 248·5 milliós értéke 64·5%-kal, a 23·8 millió pengős kiviteli többlet pedig 28%-kal volt magasabb, mint az 1941. év első negyedében. De hozzáteszi vitéz Pap László dr., hogy akkor is kedvező képet kapunk, ha 15 év távlatából vizsgáljuk az idei eredményeket. Behozatalunk ugyanis csak a legnagyobb forgalmú 1928. és 1929. években volt nagyobb, mint az idén, kivitelünk pedig 1928 óta valamennyi esztendő külkereskedelmi forgalmával szemben — az 1930. év első negyedétől eltekintve — messze kimagasló csúcseredményt jelent. Az emelkedésben része van a külkereskedelmi mérleg mindkét oldalán megnyilvánuló áremelkedésnek is, amely persze csak abban az esetben igazán kedvező, ha „a kivitelben legalább olyan mértékű áremelkedés mutatkozik, mint a behozatalban, vagyis, ha bizonyos mennyiségű kiviteli áruért a magyar közgazdaság legalább ugyanannyi behozatali árut tud megvásárolni, mint az áremelkedés előtti időszakban". Az idén megállapítható, hogy kiviteli áraink nagyobb mértékben emelkedtek, mint a behozataliak, tehát a külkereskedelmi olló tovább szűkült.

Érdekes tünet idei külforgalmunk alakulásában, hogy a most is vezető helyen álló Német Birodalom 51·5%-os részesedése alatta marad a tavalyi, igaz, hogy egész esztendőre vonatkozó, 59·8%-os részesedésnek, míg Olaszország — részben a deviza-felár 1941. őszén történt egységesítése következtében — 16·4%-ról 27·7%-ra növelte részesedését. Ennek következtében Németországgal szemben az idei első évnegyed áruforgalmát 38·9 millió pengős kiviteli többlettel zártuk, míg olaszországi viszonylatban 35·7 milliós behozatali többlet állott elő. Egész külforgalmunknak Németország, Olaszország és a Cseh-Morva védnökség 82·8%-át kötötte le az előző évi 79%-kal szemben. A többi országok közül Svájc tartja a harmadik helyet, részesedése egész külforgalmunknak 5·2%-ra nőtt. Ezután külforgalmunkban Törökország, Szlovákia, majd nagy távolságban Svédország, Bulgária, Finnország, Belgium, Franciaország, Dánia, Portugália, Hollandia, Norvégia és Spanyolország következnek.

Ez adatok ismertetése kapcsán meg kell még emlékeznünk arról a nagyérdekű előadásról, amelyet *Clodius* német követ tartott a német-magyar kereskedelmi kamarában Németország kereskedelempolitikai irányáról és céljairól. Előadását azzal kezdte, hogy Közép-Európában Németország számára Magyarország a legértékesebb szerződő fél, mert — úgymond — akár Magyarország területének nagyságát, akár pedig lakosainak lélekszámát tekintjük, Magyarország szállított aránylag legtöbbet Németországnak. Majd kifejtette, hogy a preferenciális egyezmények idejében Németország nem adhatott különleges engedményeket egyes európai államoknak, mert ez ellen az Északamerikai Egyesült Államok az 1928-tól 1935-ig fennállott legtöbb kedvezményes záradékú kereskedelmi szerződés alapján bármikor tiltakozhattak volna. Az 1934. február havában megkötött magyar-német kereskedelmi szerződés volt az első, mely áttörte a legnagyobb kedvezmény elvét és abból — a római egyezményben is kifejezésre jutott és érvényesült — alapgondolatból indult ki, hogy a magyar gazdák a világpiaci árszinvonal felett álló kedvezményes árakat érhessenek el Németországba szállított termányeikért és állataikért. Ennek a megállapodásnak példaadó és úttörő jelentősége volt, de kezdetben természetesen bizalmasan kellett a különbözeti vámelbánást kezelni és bizalmas úton kellett a különbözetet elszámolni. Ily módon a magyar mezőgazdaság védett helyzetbe került és függetlenítette magát bizonyos mértékig a világpiaci áralakulástól, ami lehetővé tette a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló nagyobb beruházások megkezdését. A német-magyar kereskedelmi viszonynak ma is ez az alapja. De — tette hozzá Clodius követ — az európai béke beköszöntésével Magyarországra nézve még nagyobb előnyökkel biztat ez a rendszer, hiszen Németország számára erkölcsi kötelesség, hogy ezt a kereskedelmi irányzatot a béke helyreállása után is fenntartsa. Majd kiemelte, hogy Németország Magyarországnak odairányuló kivitelét sohasem kívánta kizárólag mezőgazdasági cikkekre korlátozni, mert a szeme előtt lebegő cél Magyarország vásárló erejének fejlesztése, hiszen csak ettől remélhető a magyar-német árucsere fokozása. Ezért mondották ki azt az elvet, hogy a külkereskedelmi mérlegben mutatkozó különbözetet csak áruval lehet kiegyenlíteni és így emelkedett Magyarország és Németország árucsereforgalma 1932-től 1941-ig pénzben kifejezve hat-hétszeresére, mennyiségileg pedig a négyszeresére.

Ezután azt hangoztatta Clodius, hogy nincs önálló magyar-német kereskedelmi viszony, hanem csak általános magyar-német viszony van, amelynek a gazdasági kapcsolat csupán egyik, bár nagyon fontos része. Európa valamennyi népének érdekei összeszövődtek és amikor Németország viseli a fegyveres háború terhének legnagyobb részét, természetesnek tartja, hogy bizonyos határok között gazdasági téren is áldozatokat vár szövetségeseitől. Éppen úgy Németország sem tér ki az európai együttműködés érdekében az áldozatok vállalása elől. Érthető, hogy a háború következtében megnövekedett belső szükségletek kielégítése erősen lecsökkentette Németország kivitelét, de még így is nagyon jelentékeny az a mennyiség, amit a német ipar külföldre tud szállítani, még pedig gyakran olyan iparcikkekből, amelyek Németországban már egyáltalában nem kaphatók. A polgári fogyasztás korlátozása itt is hadicélokat tart szem előtt, amidőn elsőrendű szükségleti cikkek biztosítása érdekében cserejavakat termel és enged kivitelre. Ugyanilyen magatartást vár Németország szövetséges társaitól is. Tegyük fel, hogy Magyarország valamiből 100 egységet termelt eddig, s abból maga 80 egységet fogyasztott el, huszat pedig kivitt vámkülföldre. Ha már most termelése elemi csapások, időjárási viszontagságok vagy egyéb okok következtében visszanesik 80 egységre, akkor rendes békeidők felfogása szerint nem maradna semmi kiviteli feleslege. Háborúban azonban ilyen esetekben is segíteni kell a szövetségesen s a termett 80 egység 20%-át, tehát a 100 egység 16%-át a belső fogyasztás korlátozása árán is át kell adni. Ilyen módon a teher arányosan oszlik meg mind a két fél között. Más eset az — tette hozzá Clodius —, ha rendkívüli viszontagságok következtében a belföldi termelés 100 egységről pl. 50-re csökken, mert el kell ismernie, hogy minden népnek meg kell hogy maradjon az önfenntartásához szükséges létminimuma. Ezt méltányolta Németország az elemi csapásoktól sujtott Magyarországgal szemben, amidőn 1940-41-ben egyetlen szem gabonát sem vitt ki Magyarországból, mert elismerte, hogy Magyarország — a magyar életszinvonal szerint — a létminimum határára ért, amely ugyan még mindig meghaladta a német életszínvonalat.

Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Németország sohasem volt ellene Magyarország iparosodásának, sőt jelentékenyen elősegítette az utóbbi 12 esztendő nagy ipari fellendülését. Végül hangoztatta, hogy a mostani második világháború után az európai országok között szorosabb gazdasági együttműködésnek kell bekövetkeznie, amelynek két alapelve az lesz, hogy az új európai rendezés általános legyen, vagyis egyenlítse ki valamennyi európai ország válsággondjait, a másik alapelve pedig az, hogy egyetlen állam se hozhasson be Európába tengerentúlról árucikket addig, míg arra Európából származó ajánlata van. Kétségtelen, hogy Európa az új béke korszakában is még sokáig beviteli ország marad, de ezt a helyzetét többé nem engedheti kiuszerázni, hanem arra fog törekedni, hogy az egyes földrészek között is olyan árucsere alakuljon ki, mely hozzájárul az egyes nemzetek életszinvonalának emeléséhez és felfelé való kiegyenlítődéséhez. Éppen ezért meggyőződése az, hogy a második világháború után kialakuló európai egység fokozott mértékben veszi ki majd részét a világkereskedelemből. Ez új fellendülést fog hozni és ennek érdekében nem szabad sajnálnunk, amíg a közös európai erőfeszítés fegyverekkel folyik a győzelemért semmiféle áldozatot.

M. E. dr.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

A kukorica mint búzaelővetemény.

Írta: Somorjai Ferenc dr.

Közismert, hogy az alföldi kisgazdaságek túlnyomó részében kukorica után őszi búzát vetnek és így ott a szakszempontból kifogásolt kukorica-búza kettős forgó az uralkodó.

Mindannyian érezzük ennek a vetésforgónak és az ezen alapuló mezőgazdasági kisüzemek egyoldalúságát. Ilyen forgóban ugyanis nem nyílik alkalom az állattenyésztést felvirágoztató takarmánynövények, valamint ipari és hüvelyes növények beiktatására. Pedig ezek felkarolása nemcsak a jó és a helyes vetésforgó alapját veti meg, hanem javítja az üzem jövedelmezőségét is, egyben pedig biztosabbá és kiegyensúlyozottabbá teszi a termesztést.

Szakembereink szóban és írásban ostorozzák ezt az alföldi primitív vetésforgót, de munkájuknak lényeges eredménye nem mutatkozik.

Nézzük meg közelebbről, mi ennek az eredménytelenségnek az oka. Nem írhatjuk ezt a mozdulatlanságot, ezt a megmerevedést kizárólag az alföldi magyar kisgazdanépünk terhére, okát elsősorban Alföldünk talaj- és éghajlati viszonyaiban kell keresnünk.

Nem vitás, hogy a hosszú tenyészidőre támaszkodó, a téli és az őszi csapadékot jobban kihasználó, valamint tavasszal korábban fejlődő és érő

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111—310, 112—914

Sürgönycím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével.

hízlalási hitelek nyújtásával.

Gazdatársadalmi intézmény.

Mindennemű állatkivitelt legelőnyösebben lebonyolítunk.

Meghívásra a szakértőnket a helyszínre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú és juhoknál:

Budapest - Ferencváros - Marhavásártér

Sertéseknél:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

őszi kalászosok nagyobb és biztosabb termést adnak, mint a jóval rövidebb tenyészidejű tavasziak. Tavaszi rozsot az Alföld egyáltalában nem termeszt. Tavaszi búza termesztése is csak szórványosan, legtöbbször csak kényszerűségből fordul elő. A tavaszi árpa helyett is mindjobban terjed a nagyobb termést adó őszi árpa termesztése. A téllálló őszi zab és őszi len kitenyésztésével is az a célunk, hogy tavaszi zabjaink és lenjeink mellett biztosabban és bővebben termő őszi zab- és lenfajtákat állítsunk a mezőgazdasági növénytermesztés szolgálatába. Érthető tehát, hogy az alföldi gazda ragaszkodik e növényfajok őszi fajtáinak vetéséhez.

Ehhez járul, hogy az Alföld kötöttebb talajain legbiztosabb növény az őszi búza. Ez foglalja el itt a szántóföldnek közel 40%-át. Ha sikerül is ezt a nagy százalékot valamelyest csökkenteni, az őszi búza uralkodó helyzetét ezután is meg fogja tartani és meg is kell tartania, mert a Nagy-Alföld talaj- és éghajlati viszonyai ezt követelik.

Fentiek alapján az őszi búza vetésterületének lényeges csökkentésére tehát nincs remény. Ugyanekkor az előbb említett gazdasági növények ősziesítése révén, valamint az őszi repcetermesztés kiterjesztésének ajánlásával és előmozditásával a jövőben az ősziek vetőterületének nem a csökkenésére, hanem fokozódására számíthatunk.

De nézzük tovább, hogyan állunk az ősziek elővetemányének kérdésében? Lehet-e az ősziek elé az Alföldön elegendő és megfelelő elővetemányt a vetésforgóban állítani?

Az ősziek sikeres termesztése ugyanis megköveteli, hogy korán lekerülő növények után következzenek, mert csak hosszabb időt igénylő jó talajelőkészítés után adnak jó termést.

Ha azonban számbavesszük az ősziek elővetemányeit, azt látjuk, hogy azok vetésterülete az Alföldön az ősziek vetésterületének még egynegyedét sem éri el. Így az ősziek túlnyomó része későn törhető kukorica után következik. A jobb helyeket, nevezetesen az őszi és tavaszi takarmánykeverékek, valamint a korán lekerülő ipari és hüvelyes növények helyét, a korábban elvetendő őszi repce és őszi árpa foglalja le, míg a későbben vethető búza legtöbbször csak az Alföld főkapása: a kukorica után következik.

A felvetett kérdésre tehát az a válaszunk, hogy éppen az a cél, hogy a takarmánynövények és így a búza jó elővetemányeinek területét is növeljük. Itt azonban ismét számolni kell az Alföld különleges viszonyaival. Az Alföld legbiztosabb és legértékesebb növénye a lucerna. Erre lehet és kell is elsősorban alapitanunk az állattenyésztést. A többi vetett takarmánynövény csak kisegítője, pótlója, de nem helyettesítője a lucernának. Ezeknek, az Alföldön is jól diszlő egyéb takarmánynövényeknek nagyobbmárvű területnövekedésére számitani nem lehet, mert ezek a takarmánynövények kisszámúak, drágák és nem biztosak. Az alföldi állattenyésztés felvirágoztatása érdekében tehát a lucerna vetésterületének növelését kell minden módon előmozditanunk, ámde a lucernát forgón kivül termeljük.

Hátra maradnak az egyéb, korábban lekerülő hüvelyes- és ipari növények. Ezek azonban, mégha vetésterületük a mainak többszörösére emelkedik is, akkor is csak kevéssel növelik az ősziek jó elővetemányeinek területét. Mindezekből tehát látható, hogy az ősziek nevezetesen az őszi búzának, a jövőben is a kukorica marad a legelterjedtebb elővetemény az Alföldön.

Ismerve a helyzetet, nézetem szerint nem az a jövő feladata, hogy úton-útfélen szidjuk a kukoricát, mint a búza rossz elővetemányát, hanem számolva a helyzettel, igyekezzünk módot találni arra, hogy a kukorica után is jó és sok búza teremjen.

Mért nem ad kielégitő termést a búza kukorica után? Ennek okát elsősorban a kukorica elégtelen ápolásában, a kukorica fajtájának helytelen megválasztásában és végül a búza kezdeti fejlődése idején mutatkozó nitrogénhiányban látom.

A kukorica elégtelen ápolása az Alföldön közismert. Legtöbb helyen a gyomoktól erősen felvert, 5—10, sőt 20 cm-es szármaradvánnyal levágott kukoricatarlót szántanak a búza alá. Ilyen körülmények között az őszi búzának jó magágyat készíteni nem lehet. Kapáljuk meg kukoricánkat mindannyiszor, ahányszor gyomos, vágjuk le a kukorica szárát a földdel egy szintben, így sikerülni fog a nyáron gyommentesen és porhanyóan tartott talajon rendes szántást végeznünk és a búzának jó vetőágyat készítenünk.

Aki súlyt vet arra, hogy a kukorica után vetett búzája jó termést adjon, annak a hosszútenyészidejű és így későn lekerülő kukoricafajták helyett a korai, vagy az Alföld déli részén legfeljebb a középérésű kukoricafajtákat szabad csak termesztenie. Az őszi búza legjobb vetési ideje ugyanis október hónap. Ha a búzát az elővetemény késői lekerülte és az azt követő talajelőkészitő munka elhúzódása miatt októberben elvetni nem lehet, termése az elkésett vetés miatt — általános tapasztalat szerint — fokozatosan csökken.

A kukorica lekerülte után visszamaradó nagymennyiségű rostos gyökérzet, a rendetlen szárvágás következtében visszamaradt kukoricaszár és ezenkivül az elégtelen kapálás után felnőtt gyomok együttesen nagytömegű szerves anyagot jelentenek. E nagytömegű, nitrogénben szegény szerves anyagnak alászántása után nagyfokú bomlás áll elő a talajban, ez pedig sok nitrogént von el a talaj könnyen felvehető nitrogénkészletéből. A búza elvetése előtt kell tehát gondoskodnunk arról, hogy a bomláshoz szükséges nitrogénen kivül a búzanövénynek a fejlődéséhez is elegendő felvehető nitrogén álljon rendelkezésre, mert különben a búza kezdeti fejlődése igen gyenge lesz. Abban az esetben tehát, ha a kukorica nem volt istállótrágyába vetve, az utána következő búza kezdeti fejlődésének megerősitése céljából szórjunk ki még vetés előtt 150 kg szuperfoszfáton kivül kat. holdankint 40—50 kg Péti Sót, majd tavasszal újabb 50—60 kg-ot. Ezáltal a búzavetést a kezdeti nitrogénhiány nehézségén átmentjük, a talaj nitrogénegyensúlyát pedig biztositjuk.

Az Alföld több részén szerzett tapasztalataink bizonyitják, hogy a gyommentesen tartott korai, vagy középérésű kukorica a búza jó elővetemányének bizonyult, ha a búza alá vetés előtt a foszforsavés az esetenkint szükséges kálitrágyán kivül nitrogénműtrágyát is adunk.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Kadocsa Gyula dr.

A lentokmoly.

Irta: Kadocsa Gyula dr.

A mult és az idei esztendő több ritkán jelentkező kártevőt vetett felszinre. Olyan kártevőkkel akadt dolgunk, amelyek nagyobb számban csak *hosszabb időközökben* jelennek meg, vagy amelyek nálunk *kevésbbé* vagy *alig* ismertek. Ilyen a cimben irt lentokmoly is. Tudtuk róla, hogy *van*, évenkint egy-két esetben a nyomára is akadtunk, de mezőgazdasági *kártevőként* nem tartottuk nyilván. Az idén azonban több maglentermesztő gazda panaszkodott miatta és küldemények is érkeztek a Növényegészségügyi Intézetbe. Egyes helyeken állitólag 15%-os fertőzöttség volt megállapitható.

A *lentokmoly* (Phalonia epilinana Zell.) a sodrópillék (Tortricidae) családjába tartozó aprólepke, szárnyterjedelme (kifeszitett szárnnyal) csak 12—14 mm. Feje, tora és elülső szárnya halvány agyagsárga, potroha és hátulsó szárnya hamuszürke. Keskeny, hosszúkás elülső szárnya fénytelen, halvány agyagsárga színű, némi szürkés árnyalattal. Az elülső szegélye a szárnytő közelében vörösesbarna. Jellemző a szárny középét harántul átszelő, ferdén futó sötétebb barnás sáv. A külső szegély mentén, a szárnycsúcstól lefelé, a belső zugig szélesebb, szétfolyó, sötétebb árnyék húzódik, amelybe a szárnycsúcs alatt néhány sötétbarna horgocska, a közepe táján több vonalka s a belső szegélyt érintő részén egy háromszögalakú sötétbarna foltocska van beágyazva. A hátulsó szárny egyszínűen szürke, az elülső szegély mentén sötétebb. Mind az elülső, mind a hátulsó szárny hosszabb rojtja halványsárgás, a szegély mentén sötétebb vonal húzódik végig. A potroha szürke, a kisebb hímé a végén szélesebb sárgás szőrecsetet hord, míg a nagyobb nőstényé a végén hegyes s belőle tojócsövének sárga vége kilátszik.

Hernyója fehéres-sárga, gyéren szőrözött, a feje és nyakpajzsa feketebarna, lábainak száma 16, amelyek közül az elülső 6 (a torlábak) chitinesek, sötétebbek. Kifejlődve 7—8 mm hosszú. A lentokban él, annak belsejében a magvakkal táplálkozik s azokat teljesen elfogyasztja. Kivülről a tok sértetlennek, épnek látszik, mert a hernyó befurakodásának helye beforradt. Csak ha a világosság felé tartjuk, látunk az egyik oldalán sötétebb árnyalatot, ami attól származik, hogy összegyült ürüléke a tok héján átsötétlik.

Mielőtt bábbá átalakulna, a hernyó a tok belső falát a külső bőrig kereken kirágja. Nem rágja egészen át, úgyhogy a bőrke vékony hártyaként megmarad, vagyis egy kerek ablakocska keletkezik. Azután selyemfonálból csövet sző, amelynek vége az ablakhoz vezet. Feji részével az ablakocska felé fordulva *bábbá* alakul át. Ez sárgásbarna színű, a homloki részén egy ferdén álló, hegyes csapot visel, a potrohszelvények háti részén pedig haránt tüskesorok tünnek szembe. A báb tompa farvége néhány hosszabb, a hegyükön horogszerűen meghajlitott tüskével van felfegyverezve.

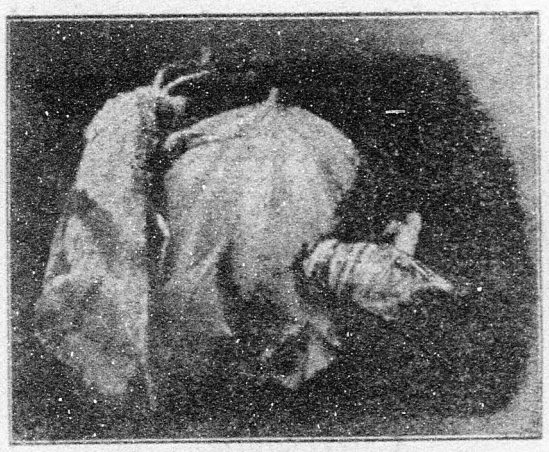

113. sz. kép. *Lentokmoly;* frissen kikelt moly pihen a lentokon; üres bábburok (amelyből a moly kikelt) a lentokból kitolódva. Erősen nagyitva.
(*Aczél* dr. eredeti felvétele.)

Mielőtt a moly kikelne, a báb kifelé mozog, feji részével átböki az ablakocskát, majd tüskesorai segitségével a nyíláson félig kitolódik, a bábburok megreped és kifurakszik belőle a pille, amely a lentokon pihen egy darabig.

A hernyó az eddigi megfigyelések szerint nemcsak a termesztett lenben él, hanem a nedves réteken vadon növő *békalen* (Linum catharticum L.) tokjában, valamint a fészkesvirágúak (Compositae) családjába tartozó, erdei vágásokban, gyepükben, homokbuckákon ugyancsak vadon növő, aranysárga virágú *aranyvessző*, más néven: aranyos istápfű (Solidago virga-aurea L.) virágfészkében is. Valószínűleg még több gazdanövénye van, főleg a fészkesvirágúak családjából, de erre vonatkozó ismereteink még hiányosak.

Valamint még hézagosak ismereteink a *fejlődésmenetét* illetően is. Annyi ma már tisztázott, hogy évente *két nemzedéke* van és hogy hernyóalakban telel. A telelő hernyóból májusban kél ki a pille, amely az ilyenkor már virágzó lenvetést ke-

KÁLMÁN-MEDICAGO egyetemes őrlő- és zúzógép mindent őröl!

Szegmentesitővel, acél konstrukció 8 nagyságban

„A"-typus már 3 HP-vel hajtható!

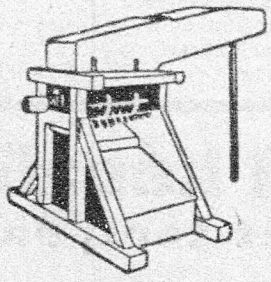

„NIAGARA"

TÉP: tengeriszárat, stb.

ZÚZ: répát (fagyott répát is), takarmánykáposztát, burgonyát, tököt, stb.

Minden gazdának szüksége van szártépőgéprel
A tökéletesen zúzott répa nagy előnyt jelent az aprított répával szemben!

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14. sz.
Sürgönycím: MEDICAGOGÉP Telefon: 114—006, 317—189

resi fel. A nőstény petéit egyenkint a virágokra vagy már kötődött kis termésre rakja le. A kikelt kis hernyó a tokba furakszik be s azt csak moly alakjában hagyja el, amint fentebb leírtuk. Ennek ideje július közepére esik. Laboratóriumi nevelésünkben július 18-án 9 drb moly kelt ki, amelyet július 24-én még 3 példány követett. A molyok közül 8 nőstény és 4 hím akadt. A kikelés idejére a lent a szabadban már learatják, tehát a moly legnagyobb része már a földön fekvő, learatott, vagy a beherdáskor elszórt vagy aratáskor letört tokokból kel ki. Mivel ilyenkor termesztett len már nem áll rendelkezésére az új pillének, ez nálunk csak is *vadon növő* növényekre rakhatja le petéit. A német szakirodalom adatai szerint a moly ilyenkor még talál a szabadban lentokot, különösen a késői vetésben. Nálunk rendes évjáratban ilyenkor már nem talál lent, mert az, ha korán vetették, június végére már érett s általában július elején aratható. Ezek szerint a hernyó hazánkban májusban és júniusban pusztít a lenben, míg második nemzedéke augusztusban, esetleg még szeptemberben vadon növő növényeken folytatja életét. Ebből még az is következik, hogy őszig a hernyó a fejlődése javán már túl van, sőt lehetséges, hogy a télbe már bábalakban megy át.

Mindezek a kérdések még tisztázásra szorulnak. Nem könnyű kérdések, mert vadon növő növényekről van szó. De ha az őszi nemzedék és telelés kérdése teljes tisztázást nyer is, a gyakorlati védekezésnek abból nem lehet sok haszna. A vadon növő gazdanövények irtása nem sok sikerrel biztat, tehát a kártevő *átmentődése* egyik évről a másikra már eleve biztosítottnak tekinthető.

A *védekezésre* nézve jelenleg más tanácsot nem adhatunk, mint azt, hogy korán vessünk és korán érő fajtákat termesszünk. A len tokját (gubóját) betakarítás után lehetően azonnal csépeljük ki, hogy a belsejében rejtőző bábok cséplés kor elpusztuljanak. A táblán visszamaradt, elszórt tokokat azonnali tarlószántással juttassuk a földbe, hogy ne tudjon belőlük a moly kirajzani s a telelő nemzedéknek fenntartásáról még idejében gondoskodni.

KASZÁLÓ- és LEGELŐJAVÍTÁS.

Rovatvezető: e. Dorner Béla.

A legelők sáncolása: A barázdálás.

Írta: Jaritz András.

II.

A *barázdálás kivitele* Amerikában sokféle. Húznak közönséges barázdát, amely áll árokból és a kiemelt barázdaszeletekből keletkezett töltésből. Vagy pedig összekapart földből töltést emelnek, amely mellett nem húzódik árok. Vagy csak árkot vájnak és a kihányt földet valahogyan eltávolítják. Ezt a két utóbbi kivitelt is barázdálásnak nevezik, tágabb értelemben. Az árkok mélysége és szélessége, illetve a töltések magassága és szélessége kisebb-nagyobb lehet. A töltésnélküli árkoknak több előnyük van, nevezetesen az, hogy nem gátolják a kaszálást és hogy gyorsabban gyepesednek be. Vonnak magányos barázdákat, vagy több barázdát egymás mellett. Az így létesülő különféle földmunkák kisebb-nagyobb távolságra húzódhatnak egymástól.

Olyan kialakult gyakorlata, mint a sáncolásé, a barázdálásnak nincs. Ennek minden bizonnyal az a magyarázata, hogy az eljárás sokkal későbbi keletű. (Amerikában, akárcsak hazánkban, a legelőkkel mostohán bántak, sőt bánnak sokhelyütt még ma is.)

H. H. *Bennett* szerint mélyrétegű kötött talajok esetében árkok felelnek meg jobban, míg 3%-osnál nem nagyobb lejtésű homoktalajon töltésekkel értek el jobb eredményt. A herefordi (texasi) talajvédelmi bemutató állomáson, például középkötött vályogtalajon 10 cm mély és 20 cm széles árkokat húztak egymástól 2·10—4·20 m távolságra. Világos, hogy a kivitel e módozatai az éghajlati, a talaj- és a lejtési viszonyokhoz kell hogy igazodjanak, csakúgy, mint sáncolás esetében.

Amerikában a barázdálással kapcsolatban igen alapos és tanulságos beázási vizsgálatokat végeztek. Így például az előbb említett herefordi telepen, 1%-os lejtésű középkötött vályogtalajon 1937 tavaszán kéthetes, 225 mm-es eső után a barázdák (azaz árkok) alatt 1·05 méteres, azoktól 2·10 méter távolságban pedig 45 cm-es beázási mélységet mértek. A szemszédos, hasonló lejtésű és talajú barázdálatlan legelőkön sehelsem találtak 45 cm-esnél mélyebb beázást. Az oldalirányú beázás tehát kéthetes esőzés után is csak 2·10 méteres távolságig látszott terjedni.

A különböző viszonyok közt legmegfelelőbb barázda-alak, úgymint voltaképpeni barázda, illetve ároknélküli töltés, illetve töltésnélküli árok, a legjobb méretek, a legalkalmasabb barázdatávolság stb. megállapítására igen hasznosnak ígérkezik — megfelelően átállítva — a *Mados* László dr. által kidolgozott eljárás, amelyet nevezett az „Öntözésügyi Közlemények" 1939. évi első számában „Öntözési és Vízgazdálkodási Tanulmányok a Tiszafüredi Öntözőrendszer Területén" címmel megjelent tanulmányának „A talaj barázdákból történő átnedvesítése" című fejezetében ismertet.

Az ezzel az eljárással végzett öntözési kísérletekből kiderült, hogy a beázás mélységi és oldalirányú kiterjedése különféle talajokon különböző. Minél lazább valamely talaj, annál nagyobb a mélységi és annál kisebb az oldalirányú beázás; minél kötöttebb valamely talaj, annál kisebb a mélységi és annál nagyobb az oldalirányú beázás. Ebből az következik, hogy mélyrétegű laza talajokon sűrűbb barázdálásra van szükség, mint kötött talajokon avégből, hogy hozzávetőlegesen egyenletes átázást érjünk el, ami kívánatos. Valószínű, hogy a legmegfelelőbb barázdatávolság nálunk is többnyire 2 és 4 méter közt lesz.

A barázdálást, mint említettem, vízszintesen, vagyis a rétegvonalak mentén végezzük. (Rétegvonalak alatt értjük azokat a képzelt vonalakat, melyek a terep azonos magasságú pontjait összekötik. (Gondoljuk el, hogy legelőnk egy részét víz borítja. A víz magassága, mondjuk, 105 méter az adriai tenger szintje felett. A víz ez esetben a 105 méteres rétegvonalat rajzolja ki a legelőn.)

Ajánlatos a barázdák kitűzését, csakúgy mint a sáncokét, mérnökkel, vízmesterrel, vagy más szakképzett egyénnel végeztetni. A Kultúrmérnöki Hivatalok ezt a munkát is díjmentesen, csupán az utazási költségek megtérítése ellenében, de esetleg államsegély címén teljesen ingyen végzik.

Kevésbbé jó megoldás, ha megelégszünk hozzávetőlegesen vízszintes barázdálással és a barázdákat házilag vízszintmérővel, avagy puszta szemmértékkel tűzzük ki. *Kund* Ede a szemmértékkel való kitűzésről a következőket írja már említett tanulmányában: „Az sem baj, ha a barázdák csak megközelítően vízszintesek, de ebben az esetben egy-egy összefüggő barázdának nem szabad 15 méternél hosszabbnak lennie, vagy még jobb, ha a barázdák közt keletkezett sávokat legfeljebb 15 m-enkint keresztbemenő rövid barázdákkal szakítjuk meg. Ezeket a vízszintes barázdákra, tehát a rétegvonalakra merőleges barázdákat nem szabad több vízszintes barázdán átvezetni". (Lásd *Dóry* Béla „Első a Föld" című könyvében a 7. képet.) Ezeknek az előírásoknak a célja megakadályozni vízmosások keletkezését a barázdák árkában, illetve a kereszt- (más néven haránt-) barázdák mentén. (Ugyanemiatt a zártvégű barázdálásnál sem folytatjuk a haránbarázdákat, hanem valamivel idébb vagy odébb húzzuk meg azokat, valahányszor új haránbarázdát kezdünk.)

A barázdálást többnyire közönséges ekével végzik. Amerikában újabban más gépeket is használnak erre a célra, úgymint a tárcsás ekét, útgyalút és nevezetesen a háromsorú „lister"-t, egy nálunk még teljesen ismeretlen talajművelő gépet, amelyet leghelyesebben barázdálónak lehetne nevezni és amely az általa vájt árok mindkét oldalán emel töltést. (Erről a gépről barázdálásnál a középső eketestet eltávolítják.) Legújabban pedig már különleges legelőbarázdáló-gépeket is szerkesztettek az USA-ban. Van olyan, amely — mint *Kund* Ede említett könyvében és a „*Közlelek*" 1938. évi 103—104. számában „A gyepbarázdáló" cím alatt megjelent cikkében írja — sértetlenül felemeli a felső, gyepes talajréteget és a felemelt réteg alatt szánt barázdát. A felemelt gyepes réteget azután visszanyomja. A cikk képekben is bemutatja a gépet.

Külön probléma a barázdák begyepesedése, illetve begyepesítése. Széles csíkok kiszántása esetén alig kerülhető el a gyepmagvetés. Keskeny csíkok esetén sem mellőzhető homokos talajon és általában szélrombolásnak kitett talajokon. A mesterséges gyepesítés minden esetben igen kívánatos avégből, hogy megakadályozzuk a töltések lemosódását, illetve eltávodását, illetve az árkok betemetődését. A csíkok kiszántását gyepmagvetés esetén is lehetőleg úgy kell végezni, hogy a természetes újragyepesedést megkönnyítsük. Ezért is jobb, több keskeny, mint kevesebb széles barázdát húzni. Ha egymás mellett több barázdát vonunk, úgy az egyesek közt érintetlen gyepcsíkot kell hagynunk. A Coloradóban barázdálásra szerkesztett tárcsáseke hosszabbítóval ellátott eketeste a kiemelt földet a barázdaároktól 15 cm-nyire eltolja, hogy közben ép gyepszalag maradjon.

Gyepmagvetésnél a különböző körülmények közt legmegfelelőbb magkeverék összetétele megoldandó kérdés hazánkban. Megemlítem, hogy A. F. *Gustavson* „Conservation of the Soil" című könyvében, megfelelő éghajlatot feltételezve, különösen ajánlja, mint a magkeverék alkatrészeit, az évelő *angol perjét* (Lolium perenne), amely a televényes, kötött vagy középkötött talajon, főleg a lószőn díszlik legjobban és nedves talajon nem él meg, kedvező körülmények közt néhány hét alatt jól megerősödik, ajánlja továbbá a nyirkos, laza talajokat kedvelő sovány perjét (Poa trivialis) és a televényes, trágyás talajt szerető, de a pangó nedvességet nem tűrő fehérherét (Trifolium repens). Szerintem az angol perje és a fehérhere a töltéseken, míg a sovány perje az árkokban fogja magát jól érezni; voltaképpen más magkeverék való a töltésekre és más az árkokba.

Barázdálásra legalkalmasabb az az idő, amidőn a gyepesedés, illetve a gyepesítés sikere legjobban biztosítva van, tehát ősszel (szeptember elején) vagy tavasszal.

Ha talajunk meszezésre, trágyázásra vagy műtrágyázásra szorul, úgy legjobb ezt mindgyárt a barázdák kiszántása után elvégezni.

Ha legelőnkön olyan sekély már a feltalaj, hogy a kb. 10 cm mély barázdaárok (amibe tehát nem számít bele a töltés magassága) meghúzása nyers földet hozna fel a töltéshez, úgy elővigyázatosaknak kell lennünk. A nyers altalaj felülkerülése ugyanis több oknál fogva is káros: a nyers talaj nehezen gyepesedik be és akkor is inkább csak sekély gyökérzetű, a talajt alig védő, haszontalan, egynyári gyomokkal, ettől függetlenül is könnyebben mosódik le és lemosódva összeiszapolja legelőnk feltalaját és csökkenti víznyelőképességét. Ezért vagy nyomban meg kell trágyáznunk és be kell vetnünk a töltések nyers talaját, vagy pedig gondosan el kell hordatnunk az egészet és be kell érnünk, ha lehet, töltésnélküli árkokkal. Kiemelt nyers talajt semmi szín alatt ne szórjunk szét se legelőn, se másutt.

Ezek a tények és szabályok igazolják annak az amerikai megállapításnak magvasságát, hogy nem szabad késlekednünk romlófélben levő legelőnk barázdálásával, mert minél jobban leromlott, vagyis minél kevésbbé értékes az, annál körülményesebb és költségesebb a megvédése.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyedüli kimondottan agrárérdekeket szolgáló biztosítóintézet. Gazda-alapítás. Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

Tiszta **kenderből készült** hl.-es **gabonazsákot,**
amíg a készlet tart, raktárról szállít:
MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-u. 29. és összes kirendeltségei:
Debrecen, Szolnok, Nyíregyháza, Máriaszalka, Munkács, Ungvár, Komárom, Győr, Szombathely, Lepseny, Székesfehérvár, Szabadka
7036

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető Weilmann Oszkár dr.

A fejőszemélyzet érdemszerinti javadalmazása a tehenészetben.

Írta: Gerényi Jakab.

Fenti cím alatt *Horn* Artúr dr. cikket írt a „*Köztelek*" július 19-i, folyó évi 29. számában, amelyben méltatja a tehenesgazda és a fejőszemélyzet lelkiismeretes munkáját és ismerteti E. *Wiesweg* Németországban jól bevált prémiumrendszerét. Egyben felhívja a magyar gazdákat, hogy az általuk ugyancsak jó eredménnyel alkalmazott, hasonló rendszereket ismertessék, a legjobb ilyen rendszer kiválasztása és alkalmazása, a tehenészetekben elért eredmények fokozása érdekében.

Cikkírónak a tehenesgazda és a fejősök fontos szerepére és munkájuk külön jutalmazására vonatkozó megállapításaival teljesen egyetértek. A legkiválóbb tenyészanyagból összeállított, takarmánnyal megfelelően ellátott tehenészet sikeres működéséhez is két egyenrangú tényező maradéknélküli együttműködése szükséges. Az egyik a tehenészet vezetője, aki a tenyésztést, a termelést és az értékesítést irányítja, aki a teendőket a legapróbb részletekig előírja és pontos végrehajtásukat saját maga vagy a tehenesgazda útján ellenőrzi; a másik tényező a fejőszemélyzet, amely az utasításokat lelkiismeretesen, pontosan, kedvvel és szeretettel végrehajtja.

A fejőszemélyzet rendkívül fontos munkájának lelkes keresztülvitelét biztosítja a tenyésztésben és a termelésben elért eredményekkel arányban álló külön jutalom és a nevelés. Igen, a fejőszemélyzetet is nevelni és oktatni kell, hogy teendőit tudatosan, jól láthassa el. A vezető feladata, hogy célkitűzéseit közvetlenül vagy a tehenesgazda útján a fejőszemélyzettel megismertesse, utasításait megokolja s ez úton a fejősökből is kiváló állattenyésztőket neveljen.

Megfelelő nevelés útján a tehenesek valódi munkatársainkká válnak, a tejtermelés terén mindig nagyobb eredményt iparkodnak elérni, a bikaborjúról már elletése után szakszerűen megállapítják, hogy érdemes-e felnevelni, vagy sem.

A Magyar Tudományos Akadémia tehenészeteiben már évek óta meghonosított, jól bevált prémiumrendszert az alábbiakban ismertetem.

1. Fejőseink rendes cselédbért és ezenfelül tej- és bikaprémiumot kapnak.

2. A havi próbafejések alkalmával kifejt tejmennyiség után fejőseink havonkint és tehenenkint az alábbi kimutatásban feltüntetett külön díjat kapják:

1 kg tej után	2 fillér	22 kg tej után	132 fillér
2 „ „ „	4 „	23 „ „ „	138 „
3 „ „ „	6 „	24 „ „ „	144 „
4 „ „ „	8 „	25 „ „ „	150 „
5 „ „ „	10 „	26 „ „ „	*182* „
6 „ „ „	*18* „	27 „ „ „	189 „
7 „ „ „	21 „	28 „ „ „	196 „
8 „ „ „	24 „	29 „ „ „	203 „
9 „ „ „	27 „	30 „ „ „	210 „
10 „ „ „	30 „	31 „ „ „	*248* „
11 „ „ „	*44* „	32 „ „ „	256 „
12 „ „ „	48 „	33 „ „ „	264 „
13 „ „ „	52 „	34 „ „ „	272 „
14 „ „ „	56 „	35 „ „ „	280 „
15 „ „ „	60 „	36 „ „ „	*324* „
16 „ „ „	*80* „	37 „ „ „	333 „
17 „ „ „	85 „	38 „ „ „	342 „
18 „ „ „	90 „	39 „ „ „	351 „
19 „ „ „	95 „	40 „ „ „	360 „
20 „ „ „	100 „	41 „ „ „	*410* „
21 „ „ „	*126* „		

Ez a tejprémium-rendszer erősen progresszív és minden 5-5 kg kifejt tejmennyiség után a díjnak literenkint 1 fillérrel való felemelésével hirtelen emelkedéseket, megannyi célpontot tüntet fel, amely célpontokat fejőseink nemes versenyben iparkodnak elérni.

A 40 kg-on felül kifejt tejmennyiségnél a prémiumnak literenkint 10 filléres egységára változatlanul megmarad, a további progresszivitás megszűnik, jelesül annak, hogy túlnagy, a tehenek egészségi állapotát veszélyeztető tejmennyiség elérésére nem törekszünk.

A tejprémiumot fejőseink között egyenlő arányban osztjuk fel. Az első években havonta fizettük ki, a fejősök kívánságára azonban később az évnegyedenkinti esedékességet vezettük be.

3. Az eladott tenyészbikák vételárából fejőseink 1%-ot kapnak, amely összeg egy-egy bika eladása után azonnal esedékessé válik s azt a fejősök között ugyancsak egyenlő arányban osztjuk ki.

4. A tehenesgazda tej- és bikaprémium címén az egy-egy fejőst mindenkor megillető összeg kétszeresét kapja.

Ez a prémiumrendszer a bikaárakban előálló emelkedést azonnal érvényesíti, a tejár emelkedésével pedig olyképpen hozható összhangba, hogy a tejprémium-rendszer kiérítését a kifejt 1—5 kg tej után 2 filléres alapdíj helyett 3 filléres alapon kezdjük meg a fokozatos emelés változatlan fenntartása mellett.

E. *Wiesweg* prémiumrendszerét német alapossággal, a tehenészet minden mozzanatára kiterjedően, elismerésre méltó módon építette ki. Fejősei tej- és bikaprémiumon felül az első alkalommal végrehajtott fedeztetések után, minden élve ellett borjú után éppúgy meghatározott összegben megállapított prémiumot kapnak, mint az eladott borjú, növendékünszők és tehenek után. Rendszere az állatok takarmányozására és a fejősök kötelességeinek megállapítására is kiterjed, s a németországi viszonyok között bizonyára teljes mértékben be is válik.

Hazai viszonyaink között a fejőszemélyzet prémiumrendszerének ilyen széleskörű kiépítését nem látom megokoltnak egyfelől azért, mert fejőseink általában rendes cselédbért kapnak, kötelességeiket külön törvény szabja meg, de nem látom megokoltnak másfelől azért sem, mert ez a teljesen kiépített, mindenért ellenértéket nyujtó rendszer a fejősök és az ugyanabban a gazdaságban alkalmazott kocsisok és béresek javadalmazása között túlnagy, utóbbiak szolgálatát esetleg hátrányosan befolyásoló ellentétet támasztana.

A *Wiesweg*-féle prémiumrendszernek hazai szemszögből tekintve egyedüli hátránya, hogy a fejőszemélyzet a prémiumot nem évközben esedékes részletekben, hanem csak a szolgálati év letelte, a hivatalos évi zárások után kapja meg.

Prémiumrendszer alkalmazása feltétlenül szükséges. Viszont olyan prémiumrendszer nincs, amely minden körülmények között, minden gazdaságban eredményesen bevezethető volna. A már elért termelési és tenyésztési eredmények számbavételével, kisebb vagy nagyobb kulcs alkalmazásával, minden tehenészet vezetőjének magának kell olyan prémiumrendszert bevezetnie, amely a fejősök lelkiismeretes és odaadó munkáját anyagi érdekeltségük révén is biztosítja, amely rendszer egy-egy fejős részére a mai viszonyok között legalább évi 80—100 pengő jutalmat biztosít.

A németországi tenyészsertésbehozatal.

Írta: Kertész Ferenc.

A magyarországi hússertésállomány vérfelfrissítése, a testformák nemesítése, valamint a teljesítmények fokozása érdekében időnkint elkerülhetetlenül szükséges külföldről jó minőségű tenyészállatokat behozni. Ma a tenyészállatbehozatal szempontjából, a hazai sertéstenyésztés magas színvonalát tekintve, kizárólag Németország jöhet szóba. A németországi tenyészsertésbehozatal lebonyolítását a német-magyar mezőgazdasági megállapodás is elősegíti, így a sertéstenyésztő gazdák kívánságának a Hússertéstenyésztők Országos Egyesülete készséggel tett eleget és a földművelésügyi minisztérium nagy anyagi és erkölcsi támogatásával vállalta az import előkészítését és lebonyolítását.

Ilyen előzmények után enesei *Dorner* Bélával a Hússertéstenyésztők Országos Egyesületének elnökével és *Walton* Róbert m. kir. gazdasági felügyelővel — aki felhasználta útunkat arra, hogy Németország állattenyésztését tanulmányozza és ezért önként csatlakozott hozzánk — indultunk el a behozatalra kerülő 40 tenyészsertés megvásárlására.

Német nemes sertésből (deutsche Edelschwein) *Ferenc* bajor kir. herceg uradalma, a *Győri Püspökség*, a *Haltenberger* gazdaság, a *Hanza Mezőgazdasági Szövetkezet*, özv. *Heim* Gyuláné részére 1—1 kant, a *Mezőgazdasági Ipar R.-T.* részére 4 kant, a vármegyei állattenyésztési alapok részére 9 kant kellett megvenni, ezenfelül a *Hanza Mezőgazdasági Szövetkezet* részére még 3 kocát kellett kiválasztani. Berkshire-ből a *kisbéri ménesbirtok* részére 2 kant, a *Veszprémi Székeskáptalan* részére 2 kant, a *bácskai kistenyésztők* részére pedig 4 kant kellett kiválasztani és megvenni. Egy cornwall kant is kellett vennünk vitéz *Hunyady* Ferenc gróf nagyléki tenyészete részére. Összevéve mindent, 18 német nemes kan és 3 német nemes koca, 10 berkshire koca, 8 berkshire kan és 1 cornwall kan vételére volt megbízásunk.

Utunk elsősorban Berlinbe vezetett, ahol meglátogattuk a vásárlást előkészítő sertéstenyésztők országos szövetségét és véglegesen megállapodtunk az útitervre és a vásárlás lebonyolítására vonatkozóan.

Azzal a tervvel utaztunk el, hogy az egyes tenyészetekben és főleg az általunk már ismert és nálunk is bevált tenyészanyaggal rendelkező szilléziai tenyésztőktől vásároljuk meg a fehér hússertéseket. Sajnálattal hallottuk azonban, hogy ott ez évben kisebb lesz a nekünk megfelelő anyagból a választék és így helyesebb lenne, ha a berkshire kiválasztására a rajnamelléki Winnenthalba (Duisburg mellett) utazva a magdeburgi nagy aukciót is megnéznénk és ott esetleg vásárolnánk is. Bár a régebbi angliai importok a hazánktól eltérő nedves tengeri éghajlat ellenére a legtöbb esetben jól honosodtak meg, mégis arra törekedtünk, hogy lehetőleg a magyarországival azonos éghajlatú vidékekről vásároljunk. Ebből a szempontból a magdeburgi aukció alkalmasnak mutatkozott, mert a szász tartomány nagy részén az éghajlati viszonyok hasonlók a miénkhez, ugyanis a Harz-hegység az esőt visszatartja és így az ettől védett rész a német birodalom egyik legszárazabb vidéke.

Németországban — amint ez a legtöbb magyarországi tenyésztő előtt is ismeretes — tenyészállatot kizárólag aukción lehet vásárolni és hogy mi a tenyészetekben vásárolhattuk meg a multban és ez alkalommal is a tenyészanyag tekintélyes részét, ez az illetékes hivatalos körök segítségének és az útunk alatt többször tapasztalt megértő előzékenységének volt köszönhető.

Szívesen szakítottuk meg útunkat, hogy a magdeburgi aukciót megnézzük, mert itt több mint 300 tenyészsertést mutattak be és árvereztek el, így kiváló alkalom nyílt arra, hogy az itteni tenyésztők sertésállományát, valamint a hivatalos tenyészirányt megismerhessük. Az aukciót megelőző napon résztvehettünk a tenyészsertések osztályozásán és így módunk volt az elővezetett állatokat nyugodtan végignézni. A nekünk megfelelő állatokat az osztályozás befejezése után ismét elővezették és ismételt válogatás után kijelöltük azokat, amelyek vásárlás szempontjából szóba jöhettek.

Az 1938. évi behozatal alkalmával beszámolónkban már utaltunk arra, hogy *azt a német nemes sertést, ami a hazai tenyésztők által a régebbi importok alapján támasztott kívánalmaknak megfelel, Németországban ma már nem lehet megtalálni.* A korán érő, aránylag kisebb testű, széles és mély törzsű, rövid lábú, rövid fejű, olykor turcsi orrú „Edelschwein"-t már akkor felváltotta a nagyobb és keskenyebb testű, hosszabb lábú, mérsékelten hajlott orrhátú sertés. Ez az átalakulási folyamat a legutóbbi németországi tanulmányutam óta csak folytatódott. A lassabban fejlődő nagy testre és az egyenes

Legújabb típusú aprótépést végző, sűrített késekkel ellátott

MAMUT

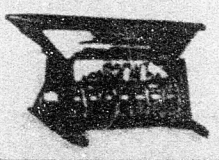

nagyteljesítményű tengeriszártépő és egyetemes zöldtakarmányaprítógép, óránkint kb. 50 q teljesítmény. Silózás céljára is alkalmas kivitel. Beérkező rendeléseket sorrendben jegyzünk elő szállításra. Számos referenciával szolgálhatunk.

László Medicago kalapácsos-őrlőgép, acéltípus, minden nagyságban

Kizárólagos egyedárusítók:

LÁSZLÓ ÉS FIA

műszaki és gépkereskedők, Budapest V, Alkotmány-u. 25.
Telefon: 118—431, 117—752. Sürgönycím: Lafia Budapest

orrhátra való törekvés nagyobb lendülettel haladt előre, mint ahogy arra számítottam. Ehhez természetesen nagymértékben hozzásegítette a tenyésztőket az is, hogy a jelenlegi viszonyok között nem rendelkeznek mindenkor kellő mennyiségben a szükséges takarmányféleséggel, így a tenyészállatokat

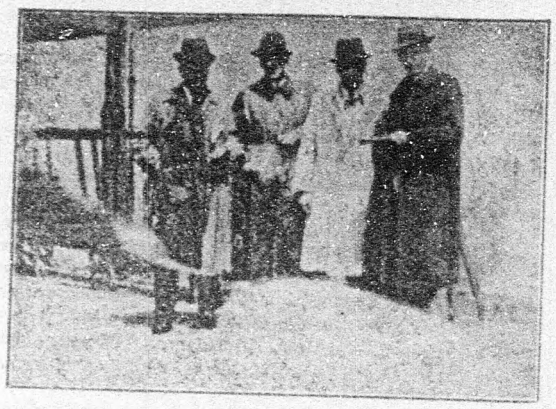

114. sz. kép. Tenyészsertések kiválogatása a magdeburgi aukció előtt. Balról jobbra: enesei *Dorner* Béla, *Kurschat* Kunó, az állatforgalmi hivatal főtisztviselője, *Kertész* Ferenc és *Haring* dr., az Országos Sertéstenyésztő Szövetség igazgatója.
(Walton Róbert m. kir. gazdasági felügyelő felvétele.)

nem tudják olyan belterjesen tartani, mint a multban. Itthoni tapasztalatainkból is tudhatjuk, hogy a hiányos takarmányozás a sertés testalakulására — különösen a fejre — milyen hatással van, amire az elmult szigorú tél és a közismert takarmányozási nehézségek — sajnos — igen sok példát szolgáltattak.

A német nemes sertés típusának ilyen átalakulása miatt elég nehéz volt azokat az egyedeket kiválasztani, amelyek után a kiváló teljesítmények és hizlalási eredmények remélhető átörökítésén kívül a magyarországi tenyésztők elgondolásának megfelelő testformájú ivadékok remélhetők. Ennek ellenére sikerült az aukció előtt 8 kant és 1 kocát kijelölni és abból 7 kant és 1 kocát az árverésen meg is venni. Igen érdekes volt az árverés elismerésre méltó gyors lebonyolítása. Természetesen itt már nincs lehetőség arra, hogy az állatokat jobban megnézhesse a vevő, de a világítás és a felvezetőhely alkalmas arra, hogy az állatot előnyösen mutassa be. Mindenesetre ajánlatos a vevőnek az

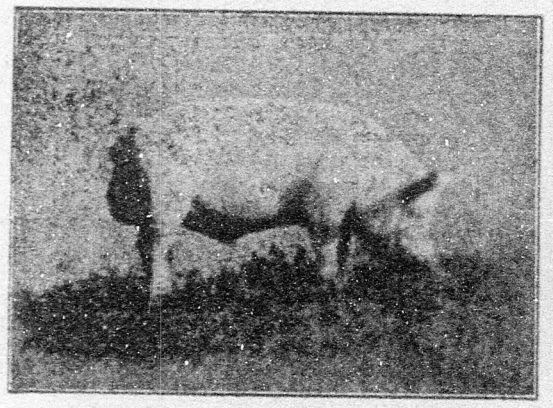

115. sz. kép. A Mezőgazdasági Ipar R.-T. részére vásárolt német nemes kan.
(Kertész Kálmán felvétele.)

előre elkészített minősítéshez alkalmazkodni és ezt szem előtt tartani, mert ha ettől eltér, igen könnyen túlszaladhat a célon. Jellemző egyébként az aukcióra, hogy jóformán minden állat vevőre talált, ami elsősorban annak tulajdonítható, hogy a tenyésztőknek van pénzük és a törekvő gazdák szívesen hoznak ma nagyobb anyagi áldozatot is tenyészetük minőségi javítása érdekében. Érdemes talán megemlíteni, hogy mind a német nemes, mind a német nemesített kanok ára 250—600 RM között volt, de a legnagyobb része 400 RM körüli áron talált vevőre. Hogy mi aránylag olcsó áron tudtunk vásárolni, az annak tulajdonítható, hogy a Németországban nem kívánatos rövidebb fejű, mélyebb testű állatokra árvereztünk, amelyek iránt így nagyobb érdeklődés nem volt. Ha volt is olyan kan, ami *Haring* dr.-nak, az ottani országos sertéstenyésztési szervezet vezetőjének — akinek több kan vételére volt megbízása — szintén tetszett, amint csak mi maradtunk árverezők, azonnal udvariasan visszalépett és így az árat tovább nem hajtotta fel. Néhány általa 650—700 RM-ra becsült kan így 430—500 RM áron jutott kezünkre. Az igazi nagy aukciókat ősszel és tavasszal tartják, mert a kereslet rendszerint ebben az időben a legnagyobb. De az árak is rendszerint ezeken a legnagyobbak, így pl. a quanzendorfi tenyészet egyik kanja a tavaszi breslaui árverésen 4000 RM-ért kelt el. Ettől a tenyésztőtől egyébként az 1938.

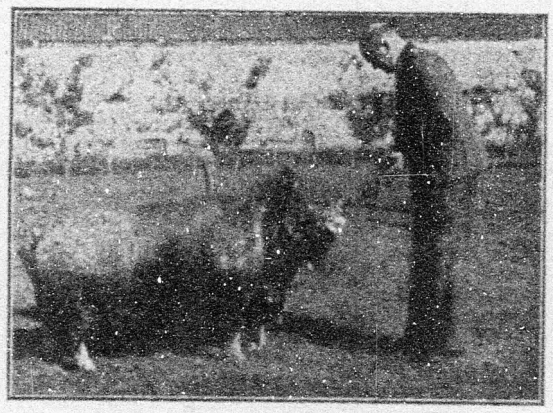

116. sz. kép. *Schmitz-Winnenthal* százados winnenthali tenyészetének „Windsor" nevű törzskanjával.
(Walton Róbert m. kir. gazdasági felügyelő felvétele.)

évi import alkalmával is vásároltunk és ez alkalommal is több kant vettünk.

A kedvező vétel után a további sikerekben reménykedve vettük utunkat Duisburg felé a berkshire kanok és kocák megvételére. Itt két tenyészet-

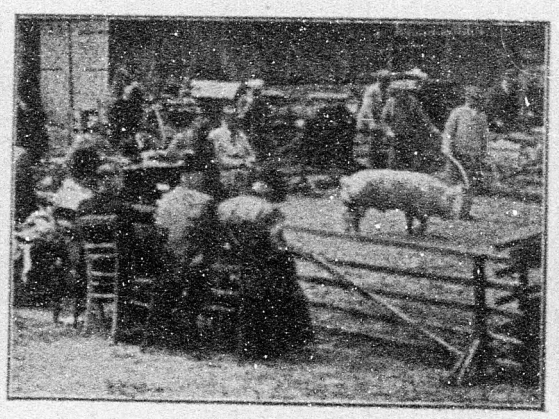

117. sz. kép. Tenyészkanok osztályozása a magdeburgi aukció előtt. Háttal *Kertész* Ferenc, *Haring* dr. és enesei *Dorner* Béla.
(Walton Róbert m. kir. gazdasági felügyelő felvétele.)

ben találtunk csak megfelelő anyagot. Schmitz-Winnenthal winnenthali tenyészetében az elővezetett 9 kanból hatot meg is vettünk. Sajnos, a kanok — egy kivételével — apai ágon azonos vérvonalból származnak, pedig behozatalunknak egyik célja az volt, hogy minél több jó vérvonallal gyarapítsuk a közeli vérrokonsággal küzdő berkshire tenyészeteinket. Ezzel a nehézséggel, sajnos, a jövőben is számolnunk kell, mert Németországban is aránylag kevés berkshire vérvonal van. Egyébként a legutóbbi angliai vásárlásnál is tapasztaltuk

118. sz. kép. A quantzendorfi hírneves tenyészet egyik kocacsoportja. Háttérben *Kertész* Ferenc, *Kurschat*, enesei *Dorner* Béla és *Heinze* százados, a tenyészet tulajdonosa, feleségével.
(Walton Róbert m. kir. gazdasági felügyelő felvétele.)

ezt és ott is igen nehéz volt megfelelő testformájú, más vérvonalból származó állatot vásárolni. Eladó koca, sajnos, nem volt a tenyészetben, ezért különösen megörültünk annak, hogy a közelben levő Baumann-féle Bisslicher-Insel-i tenyészetben bebúgatott kocákat mutattak be eladásra. Itt sikerült 3 szép kocát kiválasztani. Bár a kisbéri m. kir. állami ménesbirtoktól 10 koca megvételére volt megbízásunk, végül is csak az így megvett 3 koca behozatalára kerülhetett sor. Nagy sajnálatunkra megfelelő kocát a többi számbajövő tenyészetek sem tudtak bemutatni, így a hiányzó kocák megvételéről le kellett mondanunk. Vigasztalásunkra szolgált, hogy ugyanebben a tenyészetben egy fiatal, igen jó formájú kant sikerült vásárolni, aminek különös értéke az, hogy a többi kantól eltérő családból származik. Még egy berkshire kant kellett volna vennünk, azonban a kiszemelt tenyészet annyira kiesett volna útunkból, hogy a két napos utazást megtakarítva, a berkshire-tenyésztők igazgatóját kértem meg a kan megtekin-

119. sz. kép. Kanok kiválasztása a winnenthali tenyészetben. Háttal *Kertész* Ferenc és *Schötzau* Wolfgang, a berkshire- és cornwalltenyésztők egyesületének vezetője.
(Walton Róbert m. kir. gazdasági felügyelő felvétele)

tésére és megvásárlására, aki együttlétünk alatt megismerte, hogy milyen anyagra van szükségünk és milyent keresünk.

A berkshire-bevásárlás után visszatértünk Ber-

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

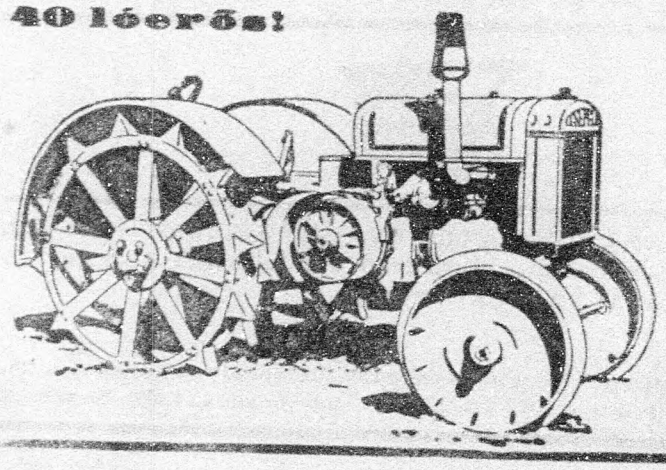

Rendkívül csekély üzemköltség! *40 lóerős!*
Hosszú élettartam!
Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!
Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!
Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: ***WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.-T., Csepel***

Eladási központ: 7121

„AGRARGLOBUS" Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Budapest, V ker., Szent István-körút 12 szám — Telefon: 126—681 — Sürgönycím: Agrobus Budapest

linbe, majd onnan Sziléziába a még szükséges német nemes kanok és kocák megvásárlására. Itt már leginkább ismert tenyészetekben fordultunk meg, amelyeknek anyagát itthoni eredmények után is ismertük.

Utunk első állomása Urdorf volt, ahol *Holzfeld* herceg tenyészetét tekintettük meg. Ezt a tenyészetet még nem ismertük, mert előző útunk alkalmából ide nem hoztak el bennünket. Sajnos, az itt tenyészett típus kissé messze állott attól, amelyet mi kerestünk és így a bemutatott sok szép kan közül nem tudtunk megfelelőt választani. A *Trogféle* kleinräudcheni tenyészetben csak egy eladó kant találtunk, pedig az itt tenyésztett anyag a mi kívánalmainkat igen megközelíti. A kanon kívül két igen szép kocát is vettünk, amelyek Szilézia egyik legszebb kanjával voltak bebugatva. A *Rosahn*-féle niederwabnitzi tenyészetben öt igen szép kant mutattak be, amelyből hármat ki is választottunk. Igen sok szép kocát is találtunk itt és bár megbízásunk már nem volt több koca vételére, egyet — a legszebbet — kiválasztottuk abban a biztos tudatban, hogy az előnyös áron vásárolt kocát a magyar tenyésztők bizonyára szívesen átveszik. Csak a Hanza Mezőgazdasági R.-T. részére vásároltunk német nemes kocákat, így ezt a soronkívüli vételt is oda ajánlottuk fel és azt szívesen át is vették. A *Bürkner*-féle herdhauseni tenyészetben 9 kant mutattak be és ezek közül négyet találtunk megfelelőnek. *Moltke* gróf wernersdorfi tenyészetében csak két eladó kan volt, amelyeket szép formájuk ellenére sem tudtunk megvenni, mint hogy mindkettő csókaszemű volt. Németországban ezt a tenyésztők nem kifogásolják, nálunk azonban az ismert okokból az országos törzskönyvbe fel nem vehetők. *Heinze* quanzendorfi tenyészetében már az előző import alkalmával vásároltunk kanokat és kocákat, amelyek a magyarországi viszonyok között igen jól beváltak. Itt könnyen megvásároltuk a még szükséges három kant, sőt az egyik fiatal kant — bár arra megbízásunk nem volt — szintén megvettük abban a biztos tudatban, hogy bizonyára akad rá itthon jelentkező. Hazaérkezve, a kant a Győri Püspökség szanyi tenyészetének ajánlottuk fel, ahol örömmel vették át ezt a második kant is.

Sziléziai útunk befejezésével már csak a cornwall kan megvétele volt hátra. Sajnos, a kan megvétele szempontjából számbajövő bajorországi tenyészetek igen kiestek útunkból. A nagy kitérést azonban nem bántam meg, mert két tenyészet megtekintése után az *Engelen*-féle büchlingi tenyészetben a tulajdonos, aki egyébként a cornwall-tenyésztők egyesületének elnöke, nagy előzékenységgel egyik saját nevelésű igen szép törzskanját adta el.

Sajnos, csak egészen szűk keretekben tudtam a németországi tenyészállatimportról beszámolni, de remélem, hogy az itt helyszűke miatt kimaradt tenyésztési és takarmányozási megfigyeléseimet a „Magyar Állattenyésztés"-ben módomban lesz rövidesen ismertetni.

Beszámolómat azzal a reménnyel fejezem be, hogy ez a tenyészállatbehozatal is újabb nagy lépéssel fogja a magyarországi hússertéstenyésztést előbbrevinni. Ebben a reményemben megerősít az, hogy a magyar állattenyésztés irányítására hivatott szakemberek és az érdekelt kiváló tenyésztők elismeréssel nyilatkoztak a behozott anyag minőségéről. Nem lenne azonban teljes a beszámolóm, ha külön nem köszönném meg enesei *Dorner* Béla fáradozásait, aki fiatalos erővel, fáradságot nem ismerve volt segítségemre a vásárlásoknál és *Walton* Róbert támogatását, aki nem tekintette magát egyszerű útitársnak, hanem mindenkor szívesen segített a vásárlások lebonyolításában. A tenyésztők, akiknél megfordultunk, mindenkor arra törekedtek, hogy a vásárlással a legnagyobb mértékig meg legyünk elégedve és külön ki kell emelnem az útunkat irányító hivatalos szakemberek közül Fritz *Haring* dr., a sertéstenyésztők országos szövetsége, Wolfgang *Schoetzau*, a berkshire és cornwall tenyésztők egyesülete és Heinrich *Eckhof*, a sziléziai sertéstenyésztők egyesülete vezetőinek fáradozásait, akik hivatalos munkájukon túlmenően is nagy előzékenységgel voltak segítségünkre, hogy megbízatásunknak a rendelkezésre álló kereteken belül minél jobban meg tudjunk felelni.

Biztosítson a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.
Magyar agrárintézet. Kartelen kívül.
(Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

Védekezés a kenyér nyúlósodása ellen.

Kérdés. Kérem szíves felvilágosításukat, hogy mi okozza és mivel gátolható meg a kenyér megromlása, illetve nyúlóssá válása? S. S.

Felelet. A nyúlósodás különösen a nyári meleg hónapokban, de sokszor hidegebb időben is, nedves és rosszul szellőztetett, meleg helyen tartott kenyéren tapasztalható kenyérbetegség. Az ilyen kenyér bele ragadós és széttörésnél nyálkás, pókhájószerű fonalakká húzódó, nyúlós, szaga kellemetlen, íze édeskés és undorító.

Az Országos M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Intézet közlése szerint ezt a kenyérbetegséget a termésben nagyon elterjedt, egymáshoz közelálló baktériumfajok, a burgonyabaktériumok (Mesentericus-csoport) okozzák. Ezek a baktériumok spórák útján szaporodnak. A spórák rendkívül ellenállók, nem mennek tönkre a sütés alatt a kemencében lévő melegtől, így a kenyérben fejlődőképes állapotban maradnak meg és csak kedvező körülményekre várnak, hogy elszaporodhassanak. Sem a malom, sem a kenyeret sütő pék vagy gazdaasszony nem hibás a betegség fellépésében, miután a betegséget okozó baktériumok a talajban, valamint az egyes növényeken, így a búzán és a rozson is egyaránt fellelhetők. A gabonáról az őrlés folyamán kerülnek a lisztbe, de erről a malom nem tehet, mert megakadályozni nincsen módjában. A fertőzést a kenyérkészítésnél használt burgonya is elősegítheti, de miután a baktériumcsirák a lisztben is jelen vannak, egyedül a burgonya nem hibáztatható.

Mit tehetünk a betegség megelőzésére?

Fontos, hogy a kenyér jól legyen kisütve és jól lehűtve, hűvös, szellős helyen tartsuk el. Ezen a módon azonban csak a gyengén fertőzött kenyeret tudjuk megóvni azáltal, hogy kizárjuk azokat a feltételeket, amelyek a betegség kifejlődésének kedveznek. Ennél többet kell tenni, hogy biztosak legyünk a betegség megakadályozásában.

A nyúlósodást okozó baktériumok rendkívül érzékenyek a savak iránt. Savas közegben nem tudnak megélni. Ezért van az, hogy rendesen, élesztővel készített kenyérnél tapasztalják a nyúlósodást, míg ha a tésztát kissé savanyúra készítik vagyis hosszú (savanyú) kovásszal dolgoznak, akkor nem fejlődik ki a betegség.

A gazdaasszony egyszerűen megakadályozhatja a nyúlósodást, ha a megszokott módon való kenyérkészítésnél, a dagasztásnál víz helyett savanyú tejet vagy (harmada-fele helyett) savót használ. Ezáltal kenyerét ízletesebbé, táplálóbbá is teszi. Nagymennyiségű kenyér előállításánál, vagy péküzemben, a változó savtartalmú savanyú tej és savó helyett célszerűbb minden kilogramm lisztre 2—3 gramm tiszta (100 százalékos) tejsavat adni a dagasztóvízhez.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenbacher Emil dr.

Az ipari növények kötelező termesztése.

Az ország elsőrendű közellátási és honvédelmi szükségleteinek biztosítása érdekében adta ki a kormány az egyes ipari növények kötelező termeléséről szóló rendeletet. A rendelet előkészítésénél a földmővelésügyi minisztérium igyekezett figyelembe venni mindazokat a tapasztalatokat, amelyeket a folyó évben a hasonló irányban kiadott rendelet gyakorlati lebonyolítása során szerzett. Különösen figyelembe óhajtotta venni a gazdaközönség részéről kifejezésre jutott kívánságokat és ezeknek megfelelően elsősorban a rendelet idejében való kiadására törekedett, hogy minden gazdának módjában legyen őszi és tavaszi vetőtervét a rendelet által megszabott követelmények figyelembevételével összeállítani és a kívánatos előkészítő intézkedéseket minden vonatkozásban idejében megtenni.

Nyomatékosan figyelembe vette a rendelet azt a múlt évi gazdapanaszt, hogy a rendelet rendszere túl merev volt, erősen megkötötte a gazdák kezét és nem tette lehetővé több általánosan termelt ipari növény beszámítását a megállapított százalékos területbe. Ezt a panaszt a most kiadott kormányrendelet kiküszöbölte, mert beszámítani engedi a fonal- és rostnövények területét is, ezenkívül teljes egészében beszámítható a repce vetésterülete. A repce a múlt évben nem szerepelt a százalék szerint megállapított területbe beszámítható növények között és így nagy könnyítést jelent most az, hogy a magyar gazdák által már évszázadok óta termelt és legjobban ismert olajos növény ez évben beszámítható a kötelező termelés keretébe. Sajnos a repcevetésnek elég nagy a kockázata, ezért természetesen, ha a repce a tél folyamán kipusztul, vagy kiszántása válik szükségessé, helyette más ipari növényt kell termeszteni. A termeszthető olajos növények sorába ez évben bekerült többek közt a mák is. Örvendetes újítás a rendeletben, hogy az olajgyártásra termelt dohánymagterület is beszámítható a kötelező termelésre kijelölt területbe, ami bizonyára felleníti a termelését.

A földmővelésügyi minisztérium a gazdatársadalmi érdekeltségek meghallgatásával jelölte ki azokat az ipari növényeket, amelyeket az egyes vidékeken a legcélszerűbb és így a leghívánatosabb termelni, de a rendelet lehetővé tette, hogy ha valaki sajátságos viszonyai között más ipari növény termelését tartja helyesebbnek, tetszése szerint választhassa ki a termelendő növényt, ebből azonban 25%-kal nagyobb területet kell elvetnie.

A hadviselés belföldön fedezendő szükségletei — különösen a behozatali lehetőségek megszűnése következtében — jelentősen megnövekedtek, ezért az olajos- és rostos növények termelésének területét intézményesen meg kellett növelni, ez, valamint az összes növények beszámításának lehetősége tette szükségessé az eddigi területi határok leszállítását, valamint a szőzülékos terület mérsékelt növelését.

Az elmúlt években a legtöbb panasz a ricinus kötelező termesztésével kapcsolatban hangzott el, amit érthetővé tett az, hogy a kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett a ricinus rosszul érett be és a termés általában csekély volt. Ezeket a panaszokat a jövőben bizonyára enyhíteni fogja, hogy a korábban érő, tüskementes toku ricinus vetőmag nagyobb mértékben áll a gazdaközönség rendelkezésére. Az eddig szerzett tapasztalatoknak figyelembevételével mellőzte a kormány több nem megfelelőnek bizonyult vidéken a ricinus termelésének elrendelését.

A felsoroltakon kívül a most megjelent kormányrendelet még több más vonatkozásban is rugékonyabbá teszi a végrehajtást és igyekszik alkalmazkodni a gyakorlati élet kívánságaihoz.

Új intézkedésképpen jelentkezik a dohány és cukorrépa kötelező termelésének elrendelése, amit az tett szükségessé, hogy az ország, elsősorban a honvédség cukor- és dohányellátása minden körülmények között feltétlenül biztosítva legyen. A dohány és a cukorrépa termelése a mezőgazdaság válságos éveiben sok gazda számára előnyt és a többi terménynél kedvezőbb bevételi lehetőséget biztosított, ezért méltányos, hogy most a kormány elsősorban azokat óhajtja a cukorrépa- és dohány további termelésére kötelezni, akik ezzel a multban is rendszeresen foglalkoztak.

Minthogy a kormány a helyzet megszabta lehetőségek közepette figyelembe vette a gazdaközönség részéről kifejezett óhajokat, biztosan reméli, hogy a gazdaközönség nemcsak a rendeletből folyó kötelezettségének fog eleget tenni az előírt területek elvetésével, hanem az elvetett termények sikeres termelési feltételeinek megteremtésével biztosítani fogja, hogy az országnak az ipari növények megfelelő terméseredményéhez fűződő nagyjelentőségű honvédelmi és közellátási érdekei a gazdaközönség megértő támogatásával kielégítést is nyerhessenek.

A Budapesti Közlöny folyó évi augusztus 9-i 189. száma közli a 4730/1942. M. E. számú rendeletet az ipari növények termesztésének szabályozása, valamint a cukorrépa és a dohány termesztésére vonatkozó egyes rendelkezések tárgyában. A rendeletet a következőkben szószerint közöljük:

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939 : II. t.-c. 86., 105., 112. és 120. §-ában, 141. §-ának (2) bekezdésében és 212. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

Termesztési kötelezettség.

1. §. (1) Az, aki 15 kat. holdat meghaladó területű szántóföldi művelés alatt álló ingatlanon gazdálkodik (tulajdonos, haszonbérlő, haszonélvező; a továbbiakban: gazdálkodó), a szántóföldi művelés alatt álló ingatlana 7 százalékának megfelelő nagyságú területen főterményként ipari növényt köteles termeszteni.

(2) A jelen rendelet szempontjából ipari növénynek kell tekinteni a napraforgót, a repcét, az olajlent, a szójababot, a ricinust, a rostlent és a kendert (roet- vagy magkendert).

2. §. Azt, hogy az 1. § (2) bekezdésében felsorolt ipari növények közül az egyes törvényhatóságok, illetőleg járások (megyei városok) területén az 5. §-ban foglalt rendelkezések figyelembevételével milyen ipari növényt kell termeszteni, a jelen rendelethez mellékelt Függelék határozza meg (kijelölt ipari növények). A Függeléket a földmővelésügyi miniszter közérdekű szükséghez képest kiegészítheti és módosíthatja.

3. §. (1) Az a gazdálkodó, aki a ricinus termesztésére kijelölt területen 100 katasztери holdnál nagyobb szántóföldi művelés alatt álló ingatlanon gazdálkodik,

Kisgazdák! Uradalmak! Ipari hízlalók!
A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., KÖZRAKTÁR-U. 34.
Bpesti szállítmányok címzendők:
Szarvasmarha-, borjú- és juhoknál:
Bpest-Ferencváros-Marhavásártér.
Sertéseknél:
Bpest-Ferencváros-Sertésvásártér.
az állatértékesítés minden ágazatában a legkedvezőbb feltételek mellett áll a gazdatársadalom rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyész-, haszon-, hízott állat, valamint a beállítani való süldő és szarvasmarha vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.
Hízlalási hiteleket folyósít kedvező feltételek mellett.
Mindennemű állatkivitelt a legelőnyösebben bonyolít le.
Szakértőt meghívásra a helyszínre küld. 5234
Távíratcím: „Hangya Budapest"
TELEFONOK: Közp.: 181—329. 187—890
Ferencvárosi sertésbizományosság: 132—713
Újpesti sertésbizományosság: 295—584
Ferencvárosi marhabizományosság: 144—226

szántóföldi művelés alatt álló ingatlana 3 százalékának megfelelő nagyságú területen ricinust, 4 százalékának megfelelő nagyságú területen pedig a Függelékben megjelölt kiegészítő ipari növényt köteles termeszteni.

(2) Az a gazdálkodó, aki ingatlanának az (1) bekezdésben meghatározott hányadánál nagyobb területen termeszt ricinust, a többletterület minden kataszteri holdja után 2000 négyszögölet számíthat be abba a területbe, amelyen kiegészítő ipari növényt köteles termeszteni. Ugyanez a kedvezmény megilleti azt a gazdálkodót is, aki ricinus termesztésére ugyan ki nem jelölt, de arra valóban alkalmas területen termelési szerződés alapján termeszt ricinust.

4. §. (1) A termesztési kötelezettség (1. § (1) bekezdés) teljesítéséért a gazdálkodó felelős. Ha az ingatlan részes művelés alatt áll, a bevetésért az felelős, aki a fennálló megállapodás alapján a vetéshez szükséges magot köteles szolgáltatni.

(2) A haszonbérleti, úgyszintén a szegődményes vagy részes művelésre vonatkozó szerződésekben foglalt minden olyan kikötés, amely a jelen rendelet rendelkezéseivel ellentétben áll, érvényét veszti.

Csere- és pótnövények.

5. §. (1) A gazdálkodó termelési szerződés alapján a ricinust kivéve bármely kijelölt ipari növény (2. §) helyett — cserenövényként — egészen vagy részben más ipari növényt (1. §. (2) bekezdés), mákot vagy őszi lent, avagy — pótnövényként — gomborkát vagy perillát is termeszthet.

(2) A repcével, akár mint ipari növénnyel (főterménnyel), akár mint cserenövénnyel bevetett területet a maga egészében kell beszámítani az 1. § (1) bekezdésében meghatározott 7 százaléknyi, illetőleg a 3. § (1) bekezdésében meghatározott 4 százaléknyi vetésterületbe. Más cserenövénnyel bevetett területnek minden kataszteri holdja után 1200 négyszögölet, a pótnövénnyel bevetett területnek minden kataszteri holdja után 800 négyszögölet lehet beszámítani az 1. § (1) bekezdésében meghatározott 7 százaléknyi, illetőleg a 3. § (1) bekezdésében meghatározott 4 százaléknyi vetésterületbe.

(3) Ha az őszi len vagy a repce április 15. napja előtt kipusztul, helyette a gazdálkodó köteles más ipari növényt termeszteni. Abban a kérdésben, hogy az őszi lent vagy a repcét kipusztultnak kell-e tekinteni, a m. kir. gazdasági felügyelőség megállapítása irányadó.

(4) A takarmánytök vetésterületét az 1. § (1) bekezdésében meghatározott 7 százaléknyi, illetőleg a 3. § (1) bekezdésében meghatározott 4 százaléknyi vetésterületbe — a pótnövényekre megállapított arányban [(2) bekezdés] — szintén be lehet számítani, ha a gazdálkodó a takarmánytököt a mag átadására kötött termelési szerződés alapján főterményként termeszti.

6. §. Az a gazdálkodó, aki igazolja, hogy legalább az 1940—1941. gazdasági évtől kezdve szántóföldi művelés alatt álló ingatlana legalább 5 százalékának megfelelő nagyságú területen eredményesen termesztett, illetőleg termeszt valamely nem kijelölt ipari növényt, a m. kir. gazdasági felügyelőségtől minden év október hó 31. napján engedélyt kérhet arra, hogy azt cserenövényként az 5. § (2) bekezdésében meghatározott korlátozás nélkül termeszthesse. Ricinus helyett cserenövényt ezen a címen sem lehet termeszteni.

Cukorrépa.

7. §. Ahol az 1940—1941. vagy az 1941—1942. gazdasági évben cukorrépát termesztettek, köteles a gazdálkodó az 1942—1943. gazdasági évben is legalább ugyanakkora vetésterületen cukorrépát termeszteni. Ahol az 1940—1941. gazdasági év óta változó nagyságú vetésterületen folytattak cukorrépatermesztést, az elért legnagyobb vetésterület az irányadó. Ha ez a vetésterület a gazdálkodó szántóföldi művelés alatt álló ingatlanának 15 százalékát meghaladja, a terület-többletet az 1. § (1) bekezdésben meghatározott 7 százaléknyi, illetőleg a 3. § (1) bekezdésében meghatározott 4 százaléknyi területbe be lehet számítani.

Dohány.

8. §. (1) Ahol az 1941—1942. gazdasági évben dohányt termesztettek, köteles a gazdálkodó az 1942—1943. gazdasági évben is legalább ugyanakkora területen dohányt termeszteni, illetőleg a termesztéshez szükséges engedély megadásáért az 1942. évi december hó 31. napjáig a Dohányjövedéki Központi Igazgatóságnál kérelmet előterjeszteni.

(2) Ahol az 1937—1938. gazdasági év óta bármely gazdasági évben dohányt termesztettek, köteles a gazdálkodó az 1942—1943. gazdasági évben is — a Dohányjövedéki Központi Igazgatóságnak az előbbi bekezdés értelmében megszerzett termelési engedélye alapján — dohányt termeszteni, mégpedig legalább akkora területen, amekkora területen termesztett dohány kezeléséhez szükséges gazdasági épülettel (dohánypajtával, csomózóval, kertészlakással) rendelkezik. Ez a kötelezettség azonban a szántóföldi művelés alatt álló ingatlan 12·5 százalékát meghaladó területre nem terjed ki.

(3) Az előző bekezdésben foglalt kötelezettség alól a gazdálkodót — kérelmére — a pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve felmentheti.

(4) A dohánytermő területnek ipari dohánymag termesztésére használt részét az 1. §. (1) bekezdésében meghatározott 7 százaléknyi, illetőleg a 3. § (1) bekezdésében meghatározott 4 százaléknyi területbe a kerti, a muskotály, a szabolcsi és a Virginia dohányfajtákkal beültetett területet — a gazdálkodó kérelmére — teljes egészében be kell számítani; más dohányfajtákkal beültetett területnek minden kataszteri holdja után 1200 négyszögölet lehet számítani.

Megművelés.

9. §. Az ipari növényt (1. § (2) bekezdés) az annak termesztésére elsősorban alkalmas és megfelelően előkészített talajba kell vetni. A bevetett területnek megmunkálását, a termés betakarítását és a betakarított termés kezelését a rendes gazda gondosságával kell elvégezni.

10. §. (1) Az ipari növényeknek (1. § (2) bekezdés) a hatósági áron és feltételek mellett való átvételéről a földművelésügyi miniszter gondoskodik.

(2) A földművelésügyi miniszter kötelezően megállapíthatja azokat a szerződési feltételeket, amelyek szerint a termelető vállalat a termelési szerződést megkötheti, továbbá elrendelheti a termelési szerződésnek (szerződés-űrlapoknak) bemutatását és a szerződés érvényét jóváhagyásától teheti függővé.

Bejelentés, vetőmag.

11. §. (1) A gazdálkodó köteles minden év szeptember hó 30. napjáig a jelen rendelethez csatolt *A.* mintájú bejelentőlapon bejelenti, hogy a jelen rendelet alapján milyen ipari, csere- vagy pótnövényt, mekkora területen kíván termeszteni és kölcsönvetőmagot igényel-e (12. §).

(2) A bejelentőlapot a községi elöljáróságtól (polgármestertől) kell kérni. A községi elöljáróságot (polgármester) a földművelésügyi miniszter látja el bejelentőlapokkal.

(3) A kitöltött és aláírt bejelentőlapot a községi elöljáróséghoz (polgármesterhez) kell benyújtani vagy postán ajánlott levélben kell megküldeni. A községi elöljáróság (polgármester) a bejelentőlapokat minden év október hó 15. napjáig a m. kir. gazdasági felügyelőségnek megküldi.

12. §. (1) Az a gazdálkodó, aki napraforgót, szójababot, olajlent, ricinust, repcét, vagy magkendert termelési szerződés alapján termeszt, a vetésterülethez szükséges mennyiségben a termelető vállalattól kölcsönvetőmagot igényelhet. A kölcsönvetőmagot a gazdálkodó a termelés elszámolásakor, de legkésőbb a termelési év végéig a szokványminőségű magra megállapított hatósági áron köteles megfizetni. A kölcsönvetőmagot a termelető vállalat vasúti kocsiba rakva vagy hajórakományként a gazdálkodó lakóhelyéhez legközelebb eső vasúti-, illetőleg hajóállomásra küldi. A fuvardíjnak és a zsákok hatósági árának megfizetése a gazdálkodót terheli.

(2) A 11. § (1) bekezdésében megállapított határidő után a gazdálkodó kölcsönvetőmagot csak akkor igényelhet, ha őszi vetése elpusztult.

Termelési előleg.

13. §. (1) Annak kérelmére, aki a Függelékben kijelölt területen termelési szerződés alapján napraforgót, repcét, olajlent, szójababot vagy ricinust összesen legalább egy kataszteri holdon, illetőleg magkendert legalább öt kataszteri holdon termeszt, a termelető vállalat minden év június hó 1 napjától kezdődően kataszteri holdankint 50 pengő kamatmentes termelési előleget köteles adni, ha a községi elöljáróság bélyeg- és díjmentes bizonyítványnyal (*B.* minta) igazolja a vetésterület nagyságát, valamint azt, hogy a vetés kikelt, kellően beállt és a vetés megfelelő termést ígér.

(2) Az előleget a termelető vállalat jogosult a termény átvételi árából levonni; egyébként a gazdálkodó köteles az előlegül kapott összeget a vállalatnak a naptári év végéig visszafizetni.

Műtrágya juttatása.

14. §. (1) A termelési szerződés alapján termelő gazdálkodó az ipari növények, cukorrépa és dohány vetésterületének minden kataszteri holdja után 30 kg pétisót igényelhet. Az igénylő részére a termelető vállalat műtrágyautalványt ad ki, amellyel a gazdálkodó a műtrágyát minden év január hó 15. napjáig a Péti Nitrogén Művek R.-T. körzeti képviselőjétől a hatósági áron szerezheti be.

(2) A műtrágyautalványt másra átruházni nem szabad; az utalvány alapján beszerzett műtrágyát a gazdálkodó csak a saját gazdaságában használhatja fel.

Erőtakarmány juttatása.

15. §. (1) A termelési szerződés alapján termelő gazdálkodó a termelető vállalattól minden 100 kg szójabab vagy repce után 40 kg, minden 100 kg napraforgó, olajlen, ricinus, magkender, rostlenmag vagy tökmag után 25 kg extrahált darát (olajpogácsát) igényelhet hatósági áron.

(2) Az olyan gazdálkodó részére, aki az 1. §-ban megállapított mértéken felüli termelési szerződés alapján termel ipari növényt (1. § (2) bekezdés), a közellátásügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve nagyobb mennyiségű olajpogácsa kiutalását engedélyezheti.

Felmentés.

16. § (1) Ha valamely község (város) területe vagy annak egy része ipari növények (1. §. (2) bekezdés) termesztésére nem alkalmas, a községi (városi) mezőgazdasági bizottság a kötelező termesztés alól felmentés iránt az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséghez minden év október 15. napjáig javaslatot tehet. A javaslatban részletesen elő kell adni azokat az okokat, amelyek a felmentésre alapul szolgálhatnak, továbbá azt, hogy a mezőgazdasági bizottság a felmentést a község (város) egész területére vagy annak mely részére tartja szükségesnek. A m. kir. gazdasági felügyelőség a javaslat beérkezésétől számított negyvenöt nap alatt határoz. Felmentésnek csak akkor van helye, ha a javaslatban megjelölt területen sem ipari növény (1. § (2) bekezdés), sem mák vagy őszi len nem termeszthető.

(2) A m. kir. gazdasági felügyelőség határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs. A földművelésügyi miniszter azonban a felügyelőség határozatát hivatalból hatályon kívül helyezheti és a felügyelőséget új határozat hozatalára utasíthatja.

(3) Abban a községben (városban), ahol a mezőgazdasági bizottság nem alakult meg vagy nem működik, a jelen §-ban a mezőgazdasági bizottság hatáskörébe utalt teendőket a községi elöljáróság (polgármester) végzi.

(4) A felmentő határozat kézhezvételéig az ipari növények termesztéséhez szükséges előkészítő munkálatokat el kell végezni.

17. §. Az április hó 15. napjáig még víz alatt álló ingatlanokat figyelmen kívül kell hagyni és a kötelező termesztés százalékos arányát a víz alatt nem álló szántóterület után kell számítani.

Termelés össze nem függő birtokrészeken.

18. §. A termesztési kötelezettség szempontjából a gazdálkodónak egy törvényhatóság területén fekvő valamennyi szántóterületét együtt kell számítani. Szomszédos törvényhatóságok területén fekvő és egymással összefüggő birtokrészeket együtt lehet számítani.

Változás a gazdálkodó személyében.

19. §. A gazdálkodó személyében történt változás esetén a termesztési kötelezettség teljesítéséért a régi és az új gazdálkodó annyiban felelős, amennyiben az egyes munkálatokat a rendes gazda gondosságával tényleges gazdálkodásának ideje alatt kellett elvégezni.

Ellenőrző lap.

20. §. (1) A jelen rendelet alapján termelésre kötelezett gazdálkodó birtokrészenkint (18. §) külön ellenőrző lapot (C. melléklet) köteles vezetni és a valóságnak megfelelően kitölteni. A földművelésügyi miniszter által kijelölt hatóság vagy a hatóság megbízottja az ellenőrző lapot bármikor megtekintheti. A gazdálkodó az ellenőrző lapot a hatóság vagy megbízottja kívánságára felmutatni köteles.

(2) Ellenőrző lappal a m. kir. gazdasági felügyelőség látja el a gazdálkodót. Ha a gazdálkodó az ellenőrző lapot az év december hó 31. napjáig nem kapja meg, azt a gazdasági felügyelőségtől 15 nap alatt személyesen vagy írásban kell kérnie.

(3) Az ellenőrzés módozatait a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

21. §. A termés átvétele alkalmával az átvevő a termény mennyiségét az ellenőrző lapon azonnal feljegyezni és az átvételt aláírásával igazolni köteles. Vasúton vagy hajón történő szállítás esetén az ellenőrző lapra a fuvarlevél és a vasúti kocsi számát (a hajó nevét), valamint a szállítmány bruttó súlyát és címzettjét kell feljegyezni. A gazdálkodó az ellenőrző lapot a termés átadását követő tizenöt nap alatt, de legkésőbb a termelési évet követő év január hó 31. napjáig a m. kir. gazdasági felügyelőségnek köteles ajánlott levélben megküldeni, hacsak a földművelésügyi miniszter megbízottja a lapot tőle már megelőzően át nem vette.

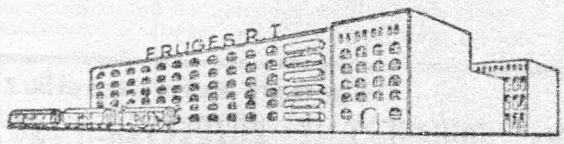

„FRUGES"
Terménykereskedelmi Részvénytársaság
Európa egyik legnagyobb és legmodernebb
vetőmagtisztító telepe
Budapest, IX., Soroksári-út 44.
Minden mennyiségben felvásároljuk legelőnyösebben az összes takarmány- és fűmagvakat, valamint hüvelyesféléket.
A beküldött mintákat díjmentesen vizsgáljuk, az árukra lombardkölcsönt nyújtunk.
Termelési szerződéseket kötünk, bértisztítást, zsizsiktelenítést és osztályozást a legelőnyösebben vállalunk.
Központi iroda:
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 15. szám
Telefon: 125—537, 126—694 sor.
Tőzsde: 119—127. Telep: 144—219.

Gondnok kirendelése.

22. §. Azzal a gazdálkodóval szemben, aki a jelen rendeletben megállapított termesztési kötelezettségének nem tesz eleget, az 1690/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi március hó 5-i, 53. szám) rendelkezéseit kell alkalmazni; ezek a rendelkezések alkalmazhatók akkor is, ha a gazdálkodó termesztési kötelezettségének csak részben tesz eleget.

Szárítók bejelentése.

23. §. (1) Az olajosmagvak szárítására alkalmas ipari és mezőgazdasági szárítóberendezéseket, ha napi teljesítőképességük az 5 métermázsát meghaladja, a jelen rendelet hatálybalépésétől számított tizenöt nap alatt be kell jelenteni. A bejelentésben részletesen le kell írni a szárítóberendezést, különösen meg kell jelölni annak helyét, teljesítőképességét, esetleg szállíthatóságát, valamint azt, hogy a szárítóberendezés üzembetartója milyen nagyságú vetésterületen termeszt olajosmagvakat.

(2) A bejelentést a szárítóberendezés tulajdonosa, illetőleg üzembentartója postán ajánlott levélben a Futurához (Budapest, V. ker., Vigadó utca 6. szám) köteles megtenni.

(3) A szárítóberendezéseket a földmővelésügyi miniszter vagy az általa megbízott szerv ideiglenesen igénybeveheti és meghatározott időre használat végett másnak átengedheti. A szárítóberendezések ideiglenes átengedésére nézve a 2620/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi 89. szám) rendelkezései az irányadók.

Büntető rendelkezések.

24. §. (1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés — különösen pedig az 1941 : X. t.-c. 1. §-a — alá nem esik, kihágást követ el és 2 hónapig, háború idején 6 hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a jelen rendeletnek vagy a jelen rendelet alapján kiadott földmővelésügyi miniszteri rendeletnek a termesztési kötelezettségre, a megmővelésre, a termelési szerződések (szerződés ürlapok) bemutatására, a vetésterület bejelentésére, a vetőmag vagy termelési előleg igénylésére, a műtrágya igénylésére és felhasználására vagy a műtrágyautalvány elidegenítésére, az ellenőrző lap igénylésére, vezetésére és felmutatására, a termés átadására, a szárítók bejelentésére és igénybevételére, valamint a termelési szerződéseknek a földmővelésügyi miniszter által megállapított feltételeire vonatkozó rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza.

(2) A pénzbüntetésre az 1928 : X. t.-c. rendelkezései irányadók azzal az eltéréssel, hogy a pénzbüntetés legmagasabb összege az 1939 : II. t.-c. 212. §-ának (1) bekezdésében meghatározott mértékig terjed; a pénzbüntetést helyettesítő elzárásbüntetés leghosszabb tartama pedig hat hónap, illetőleg kihágások halmazata esetében egy év (1929 : II. t.-c. 212. § (4) bekezdés).

(3) Azt az ipari növényt, amelyre vonatkozóan a jelen rendeletben meghatározott kihágást elkövették, el lehet kobozni.

(4) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntetőbíróságnak a hatáskörébe tartozik. Szakminiszternek az 1929 : XXX. t.-c. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezések alkalmazása szempontjából a földmővelésügyi minisztert kell tekinteni.

Záró rendelkezések.

25. §. (1) A jelen rendelet a kihirdetésének napján lép hatályba; végrehajtásáról a m. kir. földmővelésügyi miniszter, a 7. és 8. §-ok végrehajtásáról a m. kir. pénzügyminiszter gondoskodik.

(2) Az 1941—1942. gazdasági évben termelt ipari növények tekintetében továbbra is a 670/1942. M. E. számú rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Függelék

a m. kir. minisztérium 4730/1942. M. E. számú rendeletéhez.

Termesztésre kijelölt növények.

Termesztésre kijelölt növények rövidített jelzése: l = len n = naprafogó, re = repce, o = olajlen, sz = szójabab, ri = ricinus ro = rostlen, k = kender, szab. vál. = szabadon választható.

Országrész, törvényhatóság, járás, m. város	Termesztésre kijelölt növény a 100 kat. holdnál nagyobb szántóval rendelkező gazdaságokban szántójuknak 7%-án	3%-án	4%-án	a 15—100 kat. hold 7%-án
I. Kisalföld.				
Bars-Hont vm.				
Egész vármegye	l, n, k, re	—	—	l, n, k, re
Esztergom vm.				
Egész vármegye	k, sz, re	—	—	k, sz, re
Győr-Moson-Pozsony vm.				
Egész vármegye	k, sz, re	—	—	k, sz, re
Győr-Moson-Pozsony vm.				
Pannonhalmi j.	sz, o, re	—	—	sz, o, re
Sokoróaljai j.	sz, k, re	—	—	sz, k, re
Magyaróvári j.	k, sz, re	—	—	k, sz, re
Tószigetcsilizközi j.	k, sz, re	—	—	k, sz, re
Magyaróvár mv.	k, sz, re	—	—	k, sz, re
Győr tjv.	k, sz, re	—	—	k, sz, re
Komárom vm.				
Dunaszerdahelyi j.	sz, l, k, re	—	—	sz, l, k, re
Somorjai j.	o, l, k, re	—	—	o, l, k, re
Gesztesi j.	k, l, re	—	—	k, l, re
Komáromi j.	sz, l, n, re	—	—	sz, l, n, re
Ógyallai j.	sz, l, re	—	—	sz, l, re
Tatai j.	sz, o, re	—	—	sz, o, re
Komárom tjv.	sz, l, re	—	—	sz, l, re
Nyitra-Pozsony vm.				
Egész vármegye	o, k, n, l, re	—	—	o, k, n, l, re
Sopron vm.				
Csornai j.	l, k, re	—	—	l, k, re
Kapuvári j.	sz, k, re	—	—	sz, k, re
Csepregi j.	sz, re	—	—	sz, re
Soproni j.	sz, re	—	—	sz, re
Sopron tjv.	sz, re	—	—	sz, re
II. Dunántúl.				
Baranya vm.				
Dárdai j.	—	ri	k, re	k, re
Mohácsi j.	—	ri	k, re	k, re
Mohács mv.	—	ri	k, re	k, re
Hegyháti j.	—	ri	sz, re	sz, re
Pécsi j.	—	ri	sz, re	sz, re
Pécsváradi j.	—	ri	sz, re	sz, re
Siklósi j.	—	ri	sz, re	sz, re
Szentlőrinci j.	—	ri	sz, re	sz, re
Villányi j.	—	ri	sz, re	sz, re
Pécs tjv.	n, re	—	—	n, re
Fejér vm.				
Egész vármegye	sz, o, re	—	—	sz, o, re
Székesfehérvár tjv.	sz, o, re	—	—	sz, o, re
Somogy vm.				
Barcsi j.	—	ri	sz, n, re	sz, n, re
Szigetvári j.	—	ri	sz, n, re	sz, n, re
Csurgói j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Igali j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Kaposvári j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Lengyeltóti j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Marcali j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Nagyatádi j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Tabi j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Kaposvár mv.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Tolna vm.				
Dombóvári j.	—	ri	l, re	l, re
Völgységi j.	—	ri	l, re	l, re
Központi j.	—	ri	k, re	k, re
Szekszárd mv.	—	ri	k, re	k, re
Dunaföldvári j.	—	ri	o, re	o, re
Simontornyai j.	—	ri	o, re	o, re
Tamási j.	—	ri	o, re	o, re
Vas vm.				
Körmendi j.	l, re	—	—	l, re
Muraszombati j.	l, re	—	—	l, re
Szentgotthárdi j.	l, re	—	—	l, re
Vasvári j.	l, re	—	—	l, re
Irottkői j.	l, re	—	—	l, re
Kőszeg mv.	l, re	—	—	l, re
Celldömölki j.	sz, re	—	—	sz, re
Sárvári j.	sz, re	—	—	sz, re
Szombathelyi j.	sz, re	—	—	sz, re
Szombathely mv.	sz, re	—	—	sz, re
Veszprém vm.				
Enyingi j.	o, re	—	—	o, re
Devecseri j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Pápai j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Veszprémi j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Zirci j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Pápa mv.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Veszprém mv.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Zala vm.				
Egész vármegye	sz, o, re	—	—	sz, o, re
III. Duna-Tiszaköze.				
Bács-Bodrog vm.				
Egész vármegye	—	ri	n, k, re	n, k, re
Baja tjv.	—	ri	n, k, re	n, k, re
Szabadka tjv.	—	ri	n, k, re	n, k, re
Újvidék tjv.	—	ri	n, k, re	n, k, re
Zombor tjv.	—	ri	n, k, re	n, k, re
Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.	—	ri	n, re	n, re
Kalocsai j.	—	ri	n, re	n, re
Kiskőrösi j.	—	ri	n, re	n, re
Kiskunfélegyházai j.	—	ri	n, re	n, re
Kalocsa mv.	—	ri	n, re	n, re
Kiskunfélegyháza mv.	—	ri	n, re	n, re
Kiskunhalas mv.	—	ri	n, re	n, re
Abonyi j.	n, re	—	—	n, re
Alsódabasi j.	n, re	—	—	n, re
Aszódi j.	n, re	—	—	n, re
Budakörnyéki j.	n, re	—	—	n, re
Dunavecsei j.	n, re	—	—	n, re
Gödöllői j.	n, re	—	—	n, re
Gyömrői j.	n, re	—	—	n, re
Központi j.	n, re	—	—	n, re
Kunszentmiklósi j.	n, re	—	—	n, re
Monori j.	n, re	—	—	n, re
Nagykátai j.	n, re	—	—	n, re
Ráckevei j.	n, re	—	—	n, re
Szentendrei j.	n, re	—	—	n, re
Váci j.	n, re	—	—	n, re
Budafok mv.	n, re	—	—	n, re
Cegléd mv.	n, re	—	—	n, re
Kispest mv.	n, re	—	—	n, re
Nagykőrös mv.	n, re	—	—	n, re
Pestszenterzsébet mv.	n, re	—	—	n, re
Pestszentlőrinc mv.	n, re	—	—	n, re
Rákospalota mv.	n, re	—	—	n, re
Szentendre mv.	n, re	—	—	n, re
Újpest mv.	n, re	—	—	n, re
Vác mv.	n, re	—	—	n, re
Budapest székesfőv.	—	—	—	—
Kecskemét tjv.	—	ri	n, re	n, re
IV. Tiszántúl.				
Békés vm.				
Egész vármegye	—	ri	o, k, re	o, k, re
Bereg vm.				
Egész vármegye	n, sz, l, re	—	—	n, sz, l, re
Bihar vm.				
Egész vármegye	n, o, re	—	—	n, o, re
Nagyvárad tjv.	n, o, re	—	—	n, o, re
Csanád-Arad-Torontál vm.				
Egész vármegye	—	ri	k, re	k, re
Csongrád vm.				
Egész vármegye	—	ri	n, re	n, re
Hódmezővásárhely tjv.	—	ri	n, re	n, re
Szeged tjv.	—	ri	n, re	n, re
Hajdú vm.				
Központi j.	n, re	—	—	n, re
Hajdúböszörmény mv.	n, re	—	—	n, re
Hajdúnánás mv.	n, re	—	—	n, re
Püspökladányi j.	k, n, re	—	—	k, n, re
Hajdúszoboszló mv.	o, n, re	—	—	o, n, re
Debrecen tjv.	n, o, re	—	—	n, o, re
Jász-Nagykun-Szolnok vm.				
Központi j.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Tiszai alsó j.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Tiszai felső j.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Tiszai közép j.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Karcag mv.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Kisújszállás mv.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Mezőtúr mv.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Szolnok mv.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Túrkeve mv.	—	ri	o, n, re	o, n, re
Jászsági alsó j.	n, sz, re	—	—	n, sz, re
Jászsági felső j.	n, sz, re	—	—	n, sz, re
Jászberény mv.	n, sz, re	—	—	n, sz, re
Szabolcs vm.	n, k, re	—	—	n, k, re
Dadai alsó j.	n, k, re	—	—	n, k, re
Dadai felső j.	n, k, re	—	—	n, k, re
Kisvárdai j.	n, k, re	—	—	n, k, re
Tiszai j.	n, l, re	—	—	n, l, re
Nyíregyháza mv.	n, l, re	—	—	n, l, re
Ligetaljai j.	n, l, re	—	—	n, l, re
Nagykállói j.	n, l, re	—	—	n, l, re
Nyírbaktai j.	n, l, re	—	—	n, l, re
Nyírbátori j.	n, l, re	—	—	n, l, re
Nyírbogdányi j.	n, l, re	—	—	n, l, re
Szatmár vm.				
Avasújvárosi j.	n, k, sz, re	—	—	n, k, sz, re
Csengeri j.	n, k, sz, re	—	—	n, k, sz, re
Erdődi j.	n, k, sz, re	—	—	n, k, sz, re
Fehérgyarmati j.	n, k, sz, re	—	—	n, k, sz, re
Kápolnásmonostori j.	n, k, sz, re	—	—	n, k, sz, re
Nagykárolyi j.	n, k, sz, re	—	—	n, k, sz, re
Nagykároly mv.	n, k, sz, re	—	—	n, k, sz, re
Mátészalkai j.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Nagybányai j.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Nagysomkúti j.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Szatmárnémeti j.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Szinérváraljai j.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Felsőbánya mv.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Nagybánya mv.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Szatmárnémeti tjv.	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
V. Északi dombosvidék.				
Abaúj-Torna vm.				
Egész vármegye	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Kassa tjv.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Borsod vm.				
Egész vármegye	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Miskolc tjv.	sz, o, re	—	—	sz, o, re
Gömör-Kishont vm.				
Egész vm.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Heves vm.				
Egész vármegye	n, sz, o, re	—	—	n, sz, o, re
Nógrád vm.				
Egész vm.	sz, l, re	—	—	sz, l, re
Ung vm.				
Egész vármegye	n, k, re	—	—	n, k, re
Ungvár tjv.	n, k, re	—	—	n, k, re
Zemplén vm.				
Egész vármegye	o, re	—	—	o, re
VI. Kárpátalja.				
Beregi k. k.				
Egész vármegye	l, re	—	—	l, re
Máramarosi k. k.				
Huszti j.	l, re	—	—	l, re
Ökörmezői j.	l, re	—	—	l, re
Taracvölgyi j.	l, re	—	—	l, re
Rahói j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Ungi k. k.				
Perecsenyi j.	l, re	—	—	l, re
Szobránci j.	l, re	—	—	l, re
Ungvidéki j.	l, re	—	—	l, re
Nagybereznai j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.

Országrész, törvényhatóság, járás, m. város	Termesztésre kijelölt növény a 100 kat. holdnál nagyobb szántóval rendelkező gazdaságokban szántójuknak 7%-án	3%-án	4%-án	a 15—100 kat. hold szántóval rendelkező gazdaságokban szántójuknak 7%-án
VII. Erdély.				
Beszterce-Naszód vm.				
Beszercei alsó j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Beszercei felső j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Beszterce mv.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Naszódi j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Óradnai j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Csík vm.				
Egész vármegye	l, o, sz, re	—	—	l, o, sz, re
Háromszék vm.				
Egész vármegye	sz, l, o, re	—	—	sz, l, o, re
Kolozs vm.				
Egész vármegye	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Kolozsvár tjv.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Máramaros vm.				
Egész vármegye	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Maros-Torda vm.				
Erdőszentgyörgyi j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Marosi alsó j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Marosi felső j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Mezőbándi j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Nyárádszeredai j.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Tekei j.	sz, n, re	—	—	sz n, re
Szászrégen mv.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Régeni alsó j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Régeni felső j.	szab. vál.	—	—	szab. vál.
Marosvásárhely tjv.	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Szilágy vm.				
Egész vármegye	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Szolnok-Doboka vm.				
Egész vármegye	sz, n, re	—	—	sz, n, re
Udvarhely vm.				
Egész vármegye	l, sz, re	—	—	l, sz, re
Ugocsa vm.				
Egész vármegye	n, sz, l, re	—	—	n, sz, l, re

Kötelező védőojtás a sertéspestis ellen egyes törvényhatóságok területén.

A gazdaközönség körében már régebben felmerült a sertéspestis elleni védőojtás kötelezővé tételére vonatkozó kívánság, sőt az országgyűlésen is többen tették szóvá ezt a kérdést. A földművelésügyi kormány már az elmult évben akciót indított a sertéspestis elleni védőojtás népszerűsítése érdekében és nagy mennyiségű ingyen ojtóanyagot bocsátott erre a célra rendelkezésre. Az eddig szerzett kedvező tapasztalatok alapján a földművelésügyi miniszter most a mezőgazdaságfejlesztő programmjába is felvette a kérdés megvalósítását és a rendelkezésre álló ajtóanyag szabta korlátok között egyelőre kísérletképpen az ország különböző vidékein több törvényhatóság területén máris elrendelte a sertéspestis elleni kötelező védőkezést. Így a sertéspestis elleni kötelező védőojtás terén a további intézkedések már az ország különböző vidékein szerzett gyakorlati tapasztalatok alapján történhetnek meg.

A hivatalos lap folyó évi augusztus 12-i, 182. számában erre vonatkozóan megjelent 64.600/1942. F. M. sz. rendelet szerint Abaúj-Torna, Bereg, Csanád, Arad és Torontál k. e. e., Fejér és Maros-Torda vármegyéknek községeiben (megyei városaiban), valamint Kassa, Marosvásárhely és Székesfehérvár thj. városokban, amennyiben azokban a sertéspestist hatóságilag megállapították a sertéspestises fertőzésre gyanús és fertőzésnek kitett sertéseket szimultán módon kell beojtani.

A sertések védőojtását a járási (városi) m. kir. állatorvos javaslatára az I. fokú állategészségügyi rendőri hatóság rendeli el. Abban a községben (városban), amely ragadós száj- és körömfájással, vagy ragadós sertésbénulással fertőzött, e betegségek megszűntté nyilvánításáig a védőojtás elrendelését el kell halasztani. Mellőzni kell az ojtást a választás utáni korban szimultán módon ojtott sertéseknél, az ilyen kocák kéthetes koron aluli malacainál, a sertéspestisbe megbetegedett sertéseknél és más betegségben szenvedő sertéseknél, ha az ojtást végző állatorvos megítélése szerint az ojtás elhullást okozhat.

Az elrendelt kötelező védőojtás alól az I. fokú állategészségügyrendőri hatóság a birtokos kérelmére felmentést adhat az értékesítésre kész hizott sertésekre vonatkozóan, ha velük ugyanabban az udvarban ojtásra köteles más sertések nincsenek, vagy megfelelően elkülöníthetők. A hatósági rendeletre beojtott sertések forgalmának korlátozása tekintetében az állategészségügyi törvény végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek (100.000/1932. F. M. és 18,796/1938. F. M.) mérvadók. Az ojtást követő 21 napon belül történt bármely természetű megbetegedést, vagy betegségre gyanús állapotot vagy elhullását a helyi állategészségügyi hatóságnak azonnal be kell jelenteni. A védőojtás következtében elhullott sertésekért az állat teljes becsértékével egyenlő kártérítés jár. A védőojtás költségei — bizonyos méltányos eseteket kivéve — az állatbirtokost terhelik. Nem érinti ez a rendelkezés az 1928. évi XIX. t.-c. 87. §-ának azt a rendelkezését, hogy a hatósági rendeletre teljesített védő- és gyógyító-ojtás költségei az érdekelt állattulajdonosok kívánságára az ebadóalapból megtéríttendők.

A rendelet végül a büntető rendelkezéseket közli.

Rendelet az öttagú különtanácsok hatáskörérő.l.

A Budapesti Közlöny augusztus 14-i száma közli a m. kir. minisztériumnak 4810/1942. M. E. számú rendeletét, amely egyes bűneselekményeknek az öttagú különtanács, valamint közvetlenül a m. kir. Kúria elé utalása tekintetében tartalmaz jelentős rendelkezéseket. A rendelet kiterjeszti az Ítélőtáblák székhelyén működő kir. törvényszékeknél az 1938 : XVI. törvénycikkel szervezett öttagú különtanács hatáskörét minden olyan bűncselekményre, amely a hadviselés érdekét vagy az állam más fontos érdekét érinti. A kir. ügyészség indítványára a már folyamatban lévő ügyeket is át kell tenni az öttagú különtanácshoz, ilyen indítványt azonban csupán az ítélethozatal végett tartandó zárt ülés megkezdéséig lehet előterjeszteni. A rendelet gondoskodik arról, hogy áttétel esetében az öttagú különtanács csak az okvetlenül szükséges eljárási cselekményeket ismételje meg. Minthogy magánvádra üldözendő cselekmények is kerülhetnek az öttagú különtanács elé, a sértett jogainak megóvása végett a rendelet kifejezetten fenntartja a magánvád lehetőségét. Kivételesen, ha fontos állami érdek az eljárás gyors befejezését teszi szükségessé, a rendelet lehetőséget nyújt arra, hogy az öttagú tanács hatáskörébe tartozó ügyeket a koronaügyész indítványára közvetlenül a kir. Kúriánál alakított héttagú tanács bírálja el. A rendelet részletes szabályokat állapít meg az újrafelvétel, valamint általában az öttagú különtanács és a kir. Kúria eljárása tekintetében is.

A belügyminiszter rendelete a névváltoztatás korlátozásáról.

A belügyminisztérium 40.200. sz. rendelete most jelent meg a Belügyi Közlönyben, amely a névváltoztatás szabályairól intézkedik. A rendelet szerint elvi okokból a következő tilalmakat léptetik életbe a névváltoztatásokkal kapcsolatban:

(10) Elvi okokból nem engedélyeztetnek:

a) idegen hangzású nevek,

b) magyartalanul képzett családi nevek,

c) kettős családi nevek,

d) történelmi (irodalom-, művészettörténeti) nevek, továbbá ismertebb nemesi (főnemesi) családok nevei,

e) régies írásmóddal (pl. th, gh, cs, ss-el) írott, vagy „y"-nal végződő nevek,

f) olyan családi nevek, melyeket máris nagyon sok család visel (pl. Nagy, Kovács, Tóth).

(11) Az a közalkalmazott, aki legalább középiskolai képzettséghez kötött állást tölt be, ha 15 évi közszolgálata és a harctéren szerzett kardos kitüntetése, vagy vitézségi érme, vagy sávos sebesülési érme van, idegen hangzású családi nevének az első bekezdés *e)* pontjában megjelölt írásmóddal írott névre magyáltoztatását is kérheti. Kettősen régies írásmóddal (pl. thy, say, stb.) írott nevet azonban ilyen folyamodó sem kaphat.

Változatlanul érvényben van a sertésvágás korlátozása.

Egyik budapesti napilap augusztus 4-i száma cikket közölt arról, hogy ismét szabad a friss, ropogós, bőrös malacpecsenye. Minthogy a cikk nyilvánvalóan az iparügyi miniszternek a sertések bőrének lefejtéséről szóló rendelete módosításának téves értelmezéséből látott napvilágot, a Közellátásügyi Hivatal szükségesnek látja a következőkre felhívni a figyelmet. A 2760/1941. M. E. sz. rendelet, amely a sertések levágásának korlátozásáról szól, ma is teljes mértékben érvényben van. A rendelet értelmében zsírsertést csak 100 kilogrammon felül, hússertést pedig csak 80 kilogrammon felül szabad levágni. Kivétel az az eset, amikor a sertést állategészségügyi okokból, vagy pedig takarmányhiány miatt (kényszervágás) kell levágni. Az iparügyi miniszter rendelete csupán a sertésbőr lefejtéséről szóló régebbi rendeletet módosította, s így az semmi összefüggésben nincs a sertések levágásának említett tilalmával.

A „körözött" legmagasabb ára.

Folyó hó 7-én lépett életbe a közellátásügyi miniszter 91.200. számú rendelete, amely a juhtúróból kizárólag a szokásos ízesítőszerek, úgymint paprika, köménymag, szardella, mustár, metélőhagyma, stb. (és vaj) hozzáadásával készített ú. n. körözöttnek a legmagasabb fogyasztói árát az ország egész területén kg-kint 4'20 pengőben, legmagasabb nagybani viszonteladói árát pedig a vevő üzletébe szállítva kg-kint 3'70 pengőben szabta meg.

Ugyanez a rendelet a juhtúrón és vajon felül tej, vagy egyéb tejtermék, pl. tehéntúró hozzáadásával, illetve kizárólag az utóbbiakból készült körözöttnek vagy más néven forgalomba hozott és a folyó évi 89.600. számú közellátásügyi miniszteri rendeletben nem említett, emberi fogyasztásra alkalmas nem folyékony tejterméknek legmagasabb eladási, fogyasztói árát az ország egész területén kg-kint 80 fillérben szabta meg.

Egyéb, a tejtermékek árát szabályozó 89.600. számú közellátásügyi miniszteri rendeletben nem említett, emberi fogyasztásra alkalmas, tejterméket tartalmazó bármilyen néven forgalomba hozott folyékony tejtermékek legmagasabb eladási fogyasztói ára az ország egész területén literenkint 8 fillér.

A kereskedőknek és iparosoknak be kell jelenteni a lábbelikészleteket.

A közellátásügyi miniszter augusztus 14-én megjelent 108.800/1942. K. M. sz. rendeletével elrendelte, hogy minden lábbelikereskedő és minden cipész — (esizmadia) iparos, ideértve a lábbeli előállításával gyárszerűen foglalkozó iparost is — köteles a tulajdonában lévő lábbeliket és zöldszínű lábbelintalványokat az augusztus 15-i állapot szerint augusztus 24-ig a Lábbeli Központnak (Budapest, V., Falk Miksa-utca 30.) bejelenteni. Nem kell bejelenteni a mérték szerint készített lábbeliket. A bejelentési űrlapokat az ipartestületeknél, a Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesületénél és a Lábbeli Központnál díjmentesen lehet beszerezni.

A szarvasbika vadászatának ideje.

Az 1942—43. vadászati időnyre megállapított vadászati tilalmi időkkel kapcsolatban az érdekelt vadászközönség körében az a téves híresztelés terjedt el, mintha szarvasbikára csak szeptember 16-tól volna szabad vadászni. A tilalmi időket megállapító 20.000—1942. F. M. számú rendelet a szarvasbika vadászata tekintetében módosítást és új megállapítást egyáltalában nem tartalmaz; e tekintetben tehát az elmult vadászidőnyre nézve kiadott rendelkezés áll fenn és így a szarvasbikára 1942-ben változatlanul szeptember elsejétől október 15-ig lehet vadászni. A szarvastehén és szarvasborjú vadászatának ideje ebben az évben 2 héttel hosszabb, mint a mult évben volt és így szarvastehénre és szarvasborjúra szeptember elsejétől február 15-ig lehet vadászni.

VEGYESEK.

Kinevezések. A m. kir. földmüvelésügyi miniszter *Bárczay* János dr. államtitkárt a legelő- és rétgazdaság fejlesztésében eljáró bizottságban viselt elnöki tisztségétől, *Lenck* Jenő dr. miniszteri osztályfőnököt pedig a bizottságban viselt tagsága alól felmentette s egyben a bizottság elnökévé *Konkoly Thege* Sándor dr. államtitkárt, tagjaivá pedig *Battha* Pál miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost nevezte ki s az utóbbit egyúttal megbízta a bizottság elnökének helyettesítésével. A miniszter *Takács* János ny. miniszteri tanácsost a bizottságban viselt jegyzői tisztségétől, *Pilissy* Emil dr. miniszteri titkárt a bizottságban viselt tagsága alól felmentette; a bizottság jegyzőjévé *Tolvaly* Zoltán Géza m. kir. gazdasági felügyelőt, tagjává pedig *Orczy* Béla dr. miniszteri osztálytanácsost nevezte ki.

Halálozás. *Szávits* Miklós v. cs. és kir. százados, Fejér vármegye törvényhatósági bizottság tagja, dunapentelei földbirtokos, az OMGE tagja, folyó hó 12-én 76 éves korában elhunyt.

Lossonczy István közellátásügyi miniszter cikke Magyarország szerepéről Európa hadiellátásában. *Lossonczy* István közellátásügyi miniszter „Das schaffende Ungarn" című folyóiratban értékes cikket írt „Magyarország áldozatvállalása az európai hadiellátásban" címmel. Cikkében utal arra, hogy Magyarország nemcsak nagy véráldozatot, hanem jelentős gazdasági hozzájárulást is vállal az új Európa megteremtése érdekében. Bár a háborúban való részvételünk óta jelentős munkaerő és termelőeszköz kieséssel kell számolnunk, mégis arra törekszünk, hogy európai hivatásunkat teljesítsük. Mindazokat a feleslegeket, amelyekkel rendelkezünk, a német-magyar és olasz-magyar kereskedelmi egyezmény útján a tengely győzelmének szolgálatába állítjuk. Tulajdonképpen az átengedett élelmiszerkészletek sem feleslegek, ha a megnövekedett ország lakosságának számadatait vesszük figyelembe és csak azért keletkeznek, mert a falusi lakosság ellátási színvonala sajátos népi táplálkozási viszonyaink miatt abszolút értelemben alacsonyabb volt, mint a birodalom lakosságának átlagos színvonala. Meg kell említenünk azt is, hogy az átlagos fejadagok majdnem mindenből alacsonyabbak, mint más országokban. A területgyarapodás különben is újabb gazdasági erőpróbát jelent Magyarország számára, mert a visszatért területek termelés szempontjából elmaradottabbak, tehát jórészt passzív területek. Természetesen az ebből folyó áldozatot és lemondást örömmel vállalja minden magyar, mert ezáltal vált részben valóra 23 esztendős küzdelmünk. Mindenki tisztában van azzal, hogy a győzelem elengedhetetlen feltétele a kiegyensúlyozott gazdasági front, ezért az elsőrendű tárlálkozást jelentő cikkekből, gabonaneműekből, élőállatból, zöldségfélékből, gyümölcsből, szárított főzelékekből és konzervekből már a multban is jelentős készletet bocsátottunk a tengelyhatalmak rendelkezésére. A háború tartama alatt a visszatért Bácska egész termésfeleslege is a tengelyhatalmak ellátásának megsegítését szolgálja. Az ipari nyersanyagaink, a háborús iparunk szabad termelése, nyersolajunk, de ezenfelül nagyszámú szakképzett ipari munkaerőnk is a tengelyhatalmak szolgálatában állnak. *Lossonczy* István miniszter cikke beszámol a háborús gazdálkodás érdekében bevezetett irányított termelésről, a különböző takarékossági intézkedésekről, a pót- és helyettesítő anyagok alkalmazásáról, a hulladékanyaggyűjtésről és a típustermelésről, amelyekkel a magyarság mind részt vállalt az Európa újjáalakításáért folytatott küzdelemben.

A Budapesti Nemzetközi Vásár lapunk zárta után, folyó hó 14-én délben nyílt meg ünnepélyes külsőségek között. A vásár jelentőségéről *Szendy* Károly polgármester folyó hó 9-én, *Varga* József dr. iparügyi miniszter 11-én rádiós előadást tartott, méltatva a háborús vásár jelentőségét és értékeit.

A vásáron résztvesz a m. kir. földművelésügyi minisztérium is önálló tetszetős csarnokban. A földművelésügyi minisztérium kiállítási csoportja a mezőgazdaság jelentőségét szemlélteti az ország fejlődése szempontjából. A kiállításon bemutatják mezőgazdasági terményeiket és művészi kivitelű képekkel érzékeltetik, hogy mi mindent nyujt a mezőgazdaság az országnak. Hatalmas festmény méltó keretek között mutatja be a földművelésügyi kormány milliárdos programmjának feladatait.

Az Arany- és Ezüstkalászos Gazdák Országos Szövetségének alakuló közgyűlését augusztus 19-én rendezi az Országos Mezőgazdasági Kamara. Az alakuló közgyűlés és a kapcsolatos ünnepségek rendje a következő: Gyülekezés augusztus 19-én reggel ½9 órakor a városligeti Vajdahunyad-várának udvarán. ¾10 órakor átvonulás zárt rendekben a Hősök-terére. 10 órakor a Hősök emlékművének megkoszorúzása a m. kir. földművelésügyi miniszter és több gazda-közéleti előkelőség jelenlétében. ¼11 órakor átvonulás zárt rendekben az alakuló közgyűlés színhelyére, a Nemzeti Sportcsarnokba. 11 órakor az Arany- és Ezüstkalászos Gazdák Országos Szövetségének alakuló közgyűlése a Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnokban az alábbi tárgysorozattal: 1. Himnusz. 2. Szózat. Szavalja *Lehotay Árpád*, a Nemzeti Színház tagja. 3. *Khuen-Héderváry* Károly gróf felsőházi tag, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökének megnyitó szavai. 4. losonczi *Bánffy* Dániel báró m. kir. földművelésügyi miniszter beszéde. 5. *Halács* Ágoston dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, kamarai igazgató ismerteti a Szövetség célkitűzéseit. 6. A Szövetség alapszabályainak előterjesztése és elfogadása. 7. A tisztikar és választmány megválasztása. 8. A megválasztott elnök székfoglalója. 9. Hozzászólások (előzetes jelentkezés alapján). 10. Hiszekegy.

Az érésben lévő napraforgó megóvása. Az olajmagtermelésre a Futura útján kiosztott napraforgófajták legnagyobb része igen korai fejlődésű. A kellő időben elvetett és megfelelő megmunkálásban részesített napraforgó legnagyobb része érésben van és számítani lehet arra, hogy az aratás általában már augusztus végén megindul. Az érésben lévő napraforgót, különösen ha széljárta helyen van és magas növésű, a termelési útmutatásban leírt módon meg kell védeni a súlyosabb szélkárok ellen. A részletes termesztési útmutató kérhető a mezőgazdasági kamaráktól és a Futura központjától: Budapest, V., Vigadó-utca 6., vagy a Futura bármely vidéki megbízottjától. Minden termelőnek, nemcsak saját anyagi érdekében, de a háborús hadianyagellátás szempontjából hazafias kötelessége, hogy hasonló károk megelőzésére mindent megtegyen. Fontos, hogy a napraforgó jól beérjen. A levágott érett tányérokat azonnal ki kell csépelni és napsütéses időben szabadban szárogatni.

Az új mezőgazdasági árak. *Horeczky* Endre dr. miniszteri titkár és *Kardos* Tibor dr. miniszteri s.-titkár az új termésrendeletek magyarázó ismertetése után „Az új mezőgazdasági árak" című kézikönyvben dolgozták fel igen áttekinthető módon mindazokat az új árakra vonatkozó rendelkezéseket, amelyeket az agrártársadalomnak és a mezőgazdasággal összefüggő iparnak ismernie kell. Nemcsak a gabona, a hüvelyesek, magvak és a takarmányok árát találja meg ebben a kézikönyvben az érdeklődő, de a mezőgazdasági termékek, a sertés, a tej, vaj és túró árát is. A kézikönyvet manapság tényleg kéznél kell tartani minden gazdának, molnárnak, gabona- és terménykereskedőnek, péknek, állatkereskedőnek, tejkereskedőnek és mindenkinek, aki a mezőgazdasággal összefüggő iparban és forgalomban érdekelt. A kézikönyv ára 1·20 pengő s megrendelhető az összeg előzetes beküldésével az „Új termésrendelet" kiadóhivatalában, Budapest, V., Katona József-utca 23/a.

Ujabb eljárások a német sajt-többtermelés szolgálatában. Mint a Deutsche Molkerei Zeitung írja, Németországban mind nagyobb sikerrel használják fel a besűrített savót ballasztanyagként az ömlesztett sajtok készítéséhez, miáltal 10—20% többtermelést érnek el. Már évekkel ezelőtt foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy az ömlesztett sajtoknái a vizet savóval pótolják. A savó egyszerű felhasználása azonban nem vált be, mert sokszor sajtpuffadást okozott. A. *Azelrod* svájci vegyészmérnök rájött arra, hogy ezt a puffadást a savóban lévő cukor és egyéb anyagok idézik elő és a hiba részben elkerülhető, ha a savócukrot megerjesztik. Javított besűrítő eljárással sikerült 35%-os szárazanyagú, vastagon folyó, sárgásbarnaszínű, úgynevezett savókrémet előállítani. Ennek hátránya, hogy az előállításnál a tejcukor a felbomlás folytán veszendőbe megy. Egy másik módja a savó felhasználásának, ha azt 65%-ban úgynevezett savópasztává sűrítik be, itt a tejcukor teljes egészében megmarad. Ideálisnak tartanák a savónak porrá való feldolgozását hengerszárítókon, azonban ezek a fölözött tejpor gyártásával teljesen le vannak foglalva. Minket magyar viszonyok között is érdekel a dolog, amennyiben 14%-os szárazanyagú savóval kb. 20%-os sajttöbbletet lehet előállítani a minőség romlása nélkül. A mi helyzetünkben főleg olyan vidéken jöhet ez számításba, ahol a savót állatok részére nem tudják közvetlenül takarmányként felhasználni. (*Gokesch.*)

Takarékoskodjunk a szalmakészlettel. A háborús viszonyok szükségessé teszik, hogy készleteinkkel takarékosan gazdálkodjunk. Nemcsak a gazdának, de az egész országnak is érdeke, hogy a szalmatermést cséplés után azonnal gondosan kazlakba rakják, hogy azokban az eső, vagy a szél kárt ne tehessen. Ahol megvan rá a lehetőség, helyesebb a szalmát pajtákba, csűrökbe rakni. Tekintettel az egész országban mutatkozó takarmányhiányra, a gazdák a tavaszi szalmát ne használják fel almozásra, hanem kizárólag csak takarmányozásra.

Megalakult a Futura Vállalati Levente Egyesület. Hasonlóan az ország legnagyobb vállalatainhoz, kedden d. u. megalakult — a székesfőváros V. kerületi előljárója és az V. kerületi leventeparancsnokság kiküldötteinek részvételével — a Futura Vállalati Levente Egyesület. Az intézet szélházában tartott alakuló közgyűlésen nagyszámban megjelent leventeköteles alkalmazottak előtt az intézet alelnök-vezérigazgatója fejtette ki az intézeti Levente Egyesület megalakításának szükségességét és célját. A leventeképzés eredményességének teljessé tétele — mondotta a többek között — országos nemzetvédelmi érdek, főleg most, amikor honvédeink hősi helytállásában van magyarságunk jövőjének záloga. Az alakuló közgyűlés az egyesület elnökévé a Futura alelnök-vezérigazgatóját választotta meg és egyidejűleg megalakította a tisztikart.

Állami ösztöndíj a Kertészeti Akadémia hallgatói részére. A m. kir. földművelésügyi miniszter a Budapesti Közlöny augusztusi 8-i számában pályázatot hirdet a Kertészeti Akadémia hallgatói részére. Összesen 32, évi 500, illetve 1000 pengős ösztöndíj kerül kiosztásra a szakoktatási intézmények tanári személyzetének és kertészeti szaktisztviselőinek kikérzése és utánpótlása biztosítása érdekében. A pályázónak az ösztöndíj fejében kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy annyiszor két évi szolgálatot teljesít, ahány évig az ösztöndíjat élvezte. Az ösztöndíjakra a pályázati határidő szeptember 1. A földművelésügyi miniszterhez küldött kérvényeket a M. Kir. Kertészeti Akadémián (Budapest, XI., Nagyboldogasszony-útja 45.) kell benyujtani, ahol az érdeklődőknek a szükséges felvilágosítást is megadják.

Pályázati hirdetmény. A m. kir. földművelésügyi miniszter a Budapesti Mérnöki Kamarával egyetértésben a földművelésügyi minisztérium vezetése alatt álló Gazdasági Műszaki Hivatalban szeptember 14-i kezdettel 20 hallgató részére rendezendő földbirtokrendezési műszaki szaktanfolyamra pályázatot hirdet. A tanfolyam egy évig tart, elméleti és gyakorlati kikérzést nyujt. A tanfolyam hallgatóit a tanfolyam megkezdésével egyidejűleg havi 120 pengős díjazással kisegítő munkaerőkként alkalmazzák, ha kötelezettséget vállalnak arra, hogy a tanfolyam elvégzése után a földművelésügyi minisztérium Gazdasági Műszaki Hivatalának szolgálatába lépnek. A földbirtokrendező magánmérnöki irodákban alkalmazottak a Budapesti Mérnöki Kamarához, a többi pályázó a m. kir. földművelésügyi miniszterhez adhatja be kérvényét. A pályázat részletes feltételeire vonatkozóan a Budapesti Közlöny augusztus 13-i (f. évi 183.) számában megjelent pályázati hirdetmény nyujt felvilágosítást. A pályázatot aug. 26-ig kell beadni.

Kötelező a repecetermelés Hollandiában. Hollandiában a háborús viszonyok következtében erősen csökkent a zsírtermelés. A zsírellátás terén mutatkozó hiányt olajosmagvak termelésével kívánják kiegyenlíteni és ezért a repce termelését kötelezővé tették. A repce termelésére alkalmas területek tulajdonosait arra kötelezték, hogy vetésterületüknek 8 százalékát repcével vessék be.

Gazdasági állás- és munkaközvetítés. A M. Kir. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal közlése szerint *munkát keresnek* Kárpátalján a Beregi Közigazgatási Kirendeltség (Munkács) területéről aratómunkások, a Máramaroei Közigazgatási Kirendeltség (Huszt) területéről idénymunkások, aratómunkások, gazdasági cselédek, az Ungi Közigazgatási Kirendeltség (Ungvár) területéről aratómunkások. Az érdeklődő gazdaságok igénylésükkel közvetlenül a kirendeltségek székhelyein működő vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez, mint Közigazgatási Kirendeltségi Gazdasági Munkaközvetítő Hivatalhoz forduljanak. Abban az esetben, ha a munkások szerződtetését nem személyesen vagy megbízott útján kívánják teljesíteni, a szerződést 3 példányban kiállítva (a községi előljáróság előtt láttamozva, valamint az illetékes vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatalt a szerződtetéssel megbízó záradékkal ellátva) küldjék az illetékes vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatalhoz. Ha a munkaadó a következő egyéni nyilvántartásban szereplő munkások közül kíván valakit szerződtetni, levélben vagy személyesen, illetve megbízottja útján lépjen érintkezésbe a hirdetett munkással. Ha viszont a munkaadó az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőséget, mint Vármegyei Gazdasági Munkaközvetítő Hivatalt kívánja a szerződtetéssel megbízni, úgy az előbbiekben közöltek szerint járjon el. *Munkát keres* Békés vármegyében (Gyula) Zsilák Mihály (Békéscsaba, V. ker., Jósika-út 11.), vállal bármennyi munkással őszi cukorrépa, kukorica vagy bármilyen mezőgazdasági munkát. Csongrád vármegyében (Szentes) Baricsa Ferenc (Hódmezővásárhely, Tanya 953.) munkásvállalkozó 100—200 munkással cukorrépa, ricinus, cirok, kukorica stb. munkákra azonnali elhelyezkedést keres. Pest megyében (Budapest) Vajda József (Budapest, VIII., József-utca 81., II. em. 19.) 54 éves, evangélikus. Ispánként vagy gazdaként óhajtana elhelyezkedni. 19 évi uradalmi gyakorlata van. (7 évig volt írnok, 12 évig ispán.) Jó bizonyítványokkal rendelkezik. Nógrád megyében (Balassagyarmat) Gyurcsik Sándor (Zagyvapálfalva, Fő-út 10.), 50 éves hadirokkant kertész 35 évi gyakorlattal október 1-re elhelyezkedést keres. Róm. kath. vallású, családos, a kertészet minden ágában jártas. Vas megyében (Szombathely) Takács István (Kislang, Uri-utca 23.) vadőri, erdőőri, halcsőszi, halászmesteri állást keres. *Munkást keres:* Vitéz János gazdasága (Fáj, vasútállomás Felsőméra, Abaúj-Torna m.) 4 traktorost keres 35-ös új Hofherr-traktorokhoz (nőst, vagy nőtlent), megfelelő szaktudással, éjjel-nappal és ünnepnap is végzendő munkára. Egy traktor mellett felváltva 2 kezelő dolgozik. Ezenkívül keres egy gőz- és motorgépészt, aki hegeszteni tud és ért a vasesztergályos munkához. Bér: éves gazdasági szerződés keretén belül, megállapodás szerint. Belépés azonnal. Cime: Vitéz János, Kassa, Imaház-utca 26.)

NYILTTÉR.

(ovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

SZIVÓGÁZMÓTOROK
CSUTKA és FA-TÜZELÉSRE.
MÓTOR és GÉPGYÁR
MARTOS és HERZ
Budapest, XIV. Erzsébetkirálynő-útja 87.

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az *árutőzsde kenyérmagpiacán* a gabonaértékesítésre vonatkozó rendelet értelmében forgalom nem alakulhat ki, ellenben a vidéken a *búza* és a *rozs* felajánlása és szállítása a Hombár-bizományosok útján országszerte mindenütt folyamatban van. Nagy tételekben értékesítik a gazdák kenyérmagfeleslegeiket elsősorban a *Duna-Tisza* közén, a *Kisalföldön* és a *Bácskában.* Az új búza minősége — amint arról már beszámoltunk — kiválóan sikerült. Eddig kifogásolásra alig került sor. A legtöbb tétel túlnyomórészt minőségbúza volt, amelyért a megállapított felárat is megkapták a termelők. A szokványminőségű búzát is a legtöbb helyen kifogás nélkül vették át, csak a Tiszántúl egyes vidékein fordult elő, hogy nyirkosság miatt kifogást emeltek. A kifogásolt tételek aránya elenyészően csekély, a levonás 1—2 százalék. A rozsátvétel során még ritkább a kifogásolás, sok helyütt a szokványminőségnek megfelelő 71 kg-nál nehezebb hektóliter súlyu árut is szállítanak a gazdák, bár a gabonarendelet értelmében a nehezebb fajsúlyú rozsért nem jár külön térítés. Kétszeresből eddig aránylag csak jelentéktelen mennyiséget szállítottak.

A *termény- és magpiacon* is egyre élénkebb a forgalom. A hüvelyesek közül főleg *Viktória- és expresszborsóból* adtak el nagyobb mennyiségű dunántúli és kisalföldi árut. A borsó minősége vidékenkint eltérő. Sok helyről elsőrendű árut szállítanak a gazdák, egyes helyekről azonban ázott áru érkezik. Tekintettel arra, hogy a legközelebbi hetekben előreláthatóan nagy mennyiségű borsó szállítására, illetve átvételére kerül a sor, a *Budapesti Áru- és Értéktőzsde* szakványbizottsága pénteken (lapzárta után) ülést tart, amelynek tárgya az idei *borsójellegminta* megállapítása. Az értekezletre nemcsak a tőzsde gazdatanácsosait, hanem a gazdaérdekképviseletek megbizottait is meghivták. A magvak közül *fehér mustármagban* alakult ki élénkebb forgalom, amennyiben elsősorban a Kisalföld vidékéről és részben a Dunántúlról e héten közel 30 kocsirakomány készárut ajánlottak fel azonnali szállításra. Az állandó kereslet folytán minden tételt azonnal eladtak hivatalos áron. A *barna mustármag* ezzel szemben elhanyagolt. *Biborheréből* továbbra is mérsékelt a kínálat, a Dunántúl északi részében, ahol még jelentékeny mennyiségű fölösleg vár értékesítésre, pillanatnyilag egyéb mezőgazdasági munkálatokkal vannak elfoglalva a gazdák, úgy, hogy az erőteljesebb kínálat minden valószinüség szerint csak e hó végén indul meg. A *repce* vetésének ideje — mint ismeretes — Szent István napjától szeptember első harmadáig tart. Mivel a vetőmag megküldése körülbelül két hetet vesz igénybe, ajánlatos, hogy mindenki, aki repcét kíván termeszteni, mielőbb jelentkezzen az Olajmagértékesítő Szövetkezetnél, (Budapest, Vigadó-u. 4.) vagy a *Futura* központjánál, (Budapest, Vigadó-u. 6.), vagy bármelyik vidéki megbizottjánál.

Az *európai gabonapiaci* helyzetről továbbra is kedvező jelentések érkeznek. *Németországban* már teljes erővel folyik az aratás. Az őszi árpát már betakarították és a rozsot is aratják. Egyes vidékeken a tavaszi árpa is megérett már. A malmok kenyérmagszükségletüket egyelőre még saját raktáraikból, részben pedig az állami készletekből kiutalás alapján fedezik. *Olaszországban* az aratást a nagy hőség miatt gyors ütemben kellett befejezni. Az eddigi jelentések szerint búzából 7·5 millió tonna termés várható, ez a mennyiség azonban még nem bizonyos, mert több országrészről a csép-

lés eredménye még ismeretlen. *Albániában* a közepesnél jobb búzatermést várnak. *Spanyolországban* teljes erővel folyik az aratás, amelyet e hó végéig az ország nagy részében be is fejeznek. Az eredmény, tekintettel az utóbbi hetek forró szárazságára, a várt alatt maradt, ami elsősorban az árpatermésre vonatkozik, búzából lényegesen jobb lesz a termés. *Portugáliában* a becsérés előtt rekordtermésre számítottak, de a jelek szerint ez a remény teljességgel nem válik be, mert egyes vidéken túl sok volt a csapadék. Félhivatalos jelentés szerint azonban a búzatermés fedezni fogja a belföldi szükségletet. *Franciaországban* Petain marsall intelmet intézett a gazdaközönséghez, hogy a kenyérmagvak aratását a legnagyobb gonddal végezze, mert ettől függ az ország lakosságnak élelmezése. Az új gabonaárak a sajtóban élénk vitára adnak alkalmat, az árral sem a termelők, sem a fogyasztók nincsenek megelégedve. A termelők különösen az alacsony búzaátvételi árakat kifogásolják és azt hangoztatják, hogy az új ármegállapítás a búzatermelés csökkentésére fog vezetni. A kormány a búzabeszolgáltatás gyorsítása érdekében métermázsánkint 5—25 frank prémiumot fizet, ezenfelül teljes kenyéradagmennyiséget is csak azok a termelők tarthatnak vissza, akik búzájukat a megfelelő időben beszállították az állami átvevő telepekre. Franciaország egyébként remélt, hogy az északafrikai búzatermésfeleslege is rendelkezésre fog állni. Ez természetesen elsősorban szállítási kérdés. A francia kormány mindenesetre intalmat állapított meg azoknak az északafrikai gazdáknak, akik búzafeleslegeiket kellő időben behajózák. *Romániában*, különösen az újra visszafoglalt területeken, kielégítő a kukorica terméskilátása. *Bulgáriában* az aratás már teljesen befejeződött. A kenyérmagvak termése kielégítő, a kukorica szemképződése az elmult hét kedvező időjárása következtében javult és ezért kedvező termést várnak. *Horvátország* az 1942/43. évi búza, rozs, árpa, zab, borsó, bab, lencse, kukorica és burgonyatermést, valamint az ezekből még meglévő korábbi készleteket az állami monopólium számára lefoglalta. Ezzel a lakosság élelmezését kívánja a kormány biztosítani, mert máskönt — mint az indokolásban közlik — az árdrágítást és csempészést megakadályozni nem tudja. A kormány kezébe vette az élelmiszertermények termelésének ellenőrzését, valamint a termelt javak elosztását. A „Zempró", mint az állami monopólium megbízottja, kizárólagos joggal veszi át az egyes terményeket nyomban betakarítás után. Megállapították az új átvételi árakat is, amelyek a következők: Búza 420—450, rozs 430—450, köles 450, takarmányárpa 475, sörárpa 550 Kuna 100 kg-kint. Joga van minden árpatermelőnek felnőtt családtagonkint 200, gyermekenkint 100, toyábbá vetési célokra kat. holdankint 100 kg árpát megtartani. A „Zempró" egyébként a malomüzemek felett is felügyeletet gyakorol, csak kijelölt malmok végezhetik a kenyérmagvak őrlését. A malmokat két csoportba osztották. Az egyik kizárólag az állam, illetve az ellátatlan lakosság részére őröl, a másik csoport a termelők saját szükségletét őrli. Horvátországban egyébként sem a vasút, sem a pósta magánszemélyek számára élelmiszerterményt nem szállíthat. *Szlovákiában* kenyérmagvakból és takarmánycikkekből kielégítő termést várnak. Az olajosmagvak árát az elmult évihez képest 40—50 százalékkal emelték.

A *külföldi terménytőzsdék* árfolyama. *Chicagóban* a búza szeptemberre 116, decemberre 119, a rozs szeptemberre 65, decemberre 69, a kukorica szeptemberre 87, decemberre 89, a zab szeptemberre 49, októberre 51 cent volt bushelenkint. A *winnipegi* gabonahatáridős piacon a búza októberre 90, a rozs októberre 54 és a zab ugyancsak októberre 45 cent.

Állatpiaci szemle.

A budapesti állatpiacok helyzete az elmult héthez képest változatlan.

A *szarvosmarhafelhajtás* előreláthatóan a közeljövőben nagyobb lesz, mert a szárazság által sújtott vidékekről több marhát fognak a gazdák értékesíteni. Az ország egyes vidékein a legelők igen gyenge minőségűek, úgyhogy a gazdák már az idei kaszálású szénát kezdik etetni. Igen fontos volna, ha az erdélyi és székelyföldi részek jóminőségű szálastakarmány feleslegét az ország aszálysújtotta területeire szállíthatnák, sajnos a vasúti szállítási nehézségek miatt ez egyelőre csak kisebb mennyiségben lehetséges.

A *sertéspiac* helyzete változatlan. A zsírfejadag leszállításával kapcsolatban egyes vidékeken a gazdák közében azt a hírt terjesztik, hogy a tél folyamán megtiltják a saját fogyasztásra történő sertés-levágásokat. A Közellátási Hivatal a hízlalási tevékenység ellen irányuló híresztelésekre erélyesen válaszolva kijelentette, hogy ilyen rendelkezés kiadását nem tervezi. A gazdaközönség tehát az ország közellátása ellen irányuló híreszteléseknek ne adjon hitelt.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaneműek. (*A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.*) 1942 augusztus 11. Az 1942. évi termésű gabonanemőeknek a 4100/1942. M. E. számú rendelettel megállapított termelői árai az ország bármely feladóállomásán, 100 kg-kint, pengőben, vasuti kocsiba, vagy uszályba, vagy a malom raktárába, az eladó költségén legalább 15 tonnás tételben berakott árura vonatkoznak. *Búza:* 78 kg/hl súlyú, szokványminőségű 30·—; *rozs:* 71 kg/hl súlyú, szokványminőségű 28·—; *árpa:* takarmányárpa 65 kg/hl súlyú, szokványminőségű 24·50, sörárpa, legalább 65 kg/hl súlyú, közönséges 29·—, elsőrendű 30·—, kiváló 31·—, kopaszárpa 50·—; *zab:* 41 kg/hl súlyú, szokványminőségű 27·—; *kukorica:* az ország bármely feladóállomásán, szemes, legfeljebb 15% víztartalommal 23·50. Az 1941. évi termésű kukorica árát a 131.000/1941. Á. K. sz. rendelet állapította meg.

Különféle terények és vetőmagvak. (*A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.*) 1942 augusztus 11. Az 1941. évi termésű különféle mezőgazdasági terményeknek a 90,000/1942. K. M. számú rendelettel megállapított legmagasabb termelői árai 100 kg-kint, pengőben a következők: köles, fehér, vörös, szürke, japán, szokványszerű 32·—; hajdina, 60 kg/hl-súlyú, hántolatlan, szokványszerű 36·—; repcemag, káposzta- vagy réparepce, szokványszerű 68·—; vadrepcemag, legfeljebb 5% keverékkel 52·—; lenmag, olajgyártásra, szokványszerű 75·—; napraforgómag, fehér, szürke, csíkos, szokványszerű, enyhén dohos 50·—; tökmag, szokványszerű, enyhén dohos 65·—; szójabab, szokványszerű 60·—; kendermag, szokványszerű 120·—; rostkendervetőmag, 96% tisztaságú és 85% csíraképes 150·—; gomborkamag, 96%-os tisztaságú 65·—; mák, legfeljebb 2% idegen anyag tartalommal 175·—; mustármag, legfeljebb 2% idegen anyag tartalommal, fehér 160·—, fekete 100·—; köménymag, legfeljebb 2% idegen anyag tartalommal 380·—; koriandermag, legfeljebb 2% idegen anyag tartalommal 80·—; borsó, élősziszikmentes, Viktória 53·—, expressz 45·—; lencse, élősziszikmentes, legfeljebb 5% idegen anyaggal és léhasemmel, kisszemű 54·—, középszemű 64·—, nagyszemű 74·—; erdélyi lencse, természeténél fogva élősziszikmentes, bármely háromszéki és udvarhelyvármegyei feladóállomáson 74·—; bab, fehér, szokvány és gyöngy 59·—, fehér hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fürj és egyszínű színes 64·—, tarka, vegyes és egyéb 56·—; bükköny, 96% tisztaságú, szőszös 115·—, pannon 50·—, tavaszi 40·—; csillagfürt, 96% tisztaságú, édes 35·—, keserű 28·—; tavaszi és őszi takarmányborsó, 94% tisztaságú 60·—; szegesborsó, 95% tisztaságú 40·—; lóbab, 96% tisztaságú 50·—; lóheremag, nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalmú 230·—; erdélyi lóheremag, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalommal 240·—; lucernamag, nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% lóheretartalommal 385·—; baltacimmag, hámozatlan, 99% tisztaságú, legfeljebb 2% vérfűmagtartalommal 80·—; biborheremag, 95% tisztaságú 150·—; fehérheremag, 94% tisztaságú, legfeljebb 2% svédheremagtartalommal 360·—; komóslucernamag, 95% tisztaságú 200·—; korcsheremag, 94% tisztaságú 340·—; nyúlszapukamag, 90% tisztaságú 220·—; somkörömag, fehér, 94% tisztaságú 150·—; szarvaskerepmag, 94% tisztaságú 260·—; muharmag, 95% tisztaságú 40·—; szudánifűmag, 95% tisztaságú és 80% csíraképes 70·—; csibehúrmag, 96% tisztaságú és 90% csíraképes, óriás 55·—, apószemű 50·—; cirokmag, 95% tisztaságú, seprőcirok 28·—, cukorcirok 40·—.

Magpiac. (*A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának hetijelentése.*) 1942 augusztus 13. A magpiac üzletmenete továbbra is csendes irányzatot mutat. *Biborheréből* a kínálat megcsappant, a gazdák kezén vannak még tételek, azonban a gabona sürgős cséplési munkálatai miatt, a tételek még azon kerültek kicséplésre, úgyhogy kötések csak szórványosan jöttek létre. Ugyanez mondható a *fehérherére is.* A bükkönyök piacán *szőszösbükkönyből* történtek kötések, a *tavaszibükköny* hozama a korábbi várakozással ellentétben, biztatóbb képet mutat. A hüvelyesek piacán a *borsó* kínálata továbbra is tartózkodó irányú maradt, a *bab* némely helyen kedvezőbb terméskilátásokat ígér. *Köménymagból és mustármagból* van kínálat, azonban expert konstrukció hiányában a felvevő kezek tartózkodók.

Burgonya. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés a közellátási miniszter 81,900/1942. K. M. számú rendelete alapján július 31-től kezdve további intézkedésig a termelőknek Budapest paritásban 1942. évi termésű mosatlan újburgonyáért és pedig I. osztályú, étkezésre válogatott nyári rózsa és Gülbaba burgonyáért q-kint 26, Ella és sárga burgonyáért 22 pengőt fizet feladóállomáson, vagonba vagy hajóba rakva. A tent megállapított árból vasúti szállításoknál, feladóállomás és Budapest-Nagyvásártelep távolságának megfelelően 250 kilométernél közelebb fekvő állomásokon a 15/c, 250 kilométernél meszebb fekvő állomásokon a 16/c kocsiosztály fuvardíja, hajófuvarozásnál pedig a tényleges szállítási költség vonható le.

Budapesti préselttakarmány- és szalmaárak. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) A józsefvárosi pályaudvaron 1942 augusztus 3-án és 6-án jegyzett nagykereskedelmi árak: rétiszéna Ia 12·75—12·85, IIa 11·50—11·60, IIIa 9·65—9·75, maherszéna Ia 12·50—12·60, lucernaszéna Ia 15·75—15·85, lóhereszéna Ia 14·25—14·35, baltacimszéna 13·50—13·60, zabosbükkönyszéna 13·—13·10, tavaszi szalma 9·35—9·45, rozsszalma 8·95—9·05, búzaszalma 8·75—8·35 pengő q-kint.

Budapesti takarmányvásár. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) 1942 augusztus 11. Árak métermázsánkint pengőben: rétiszéna, Ia, ó 9·75. A felhozott 29 kocsi takarmányból 28 kelt el.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágósmarhavásár. (*Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.*) Az 1942. augusztus 13-án megtartott vágóállatvásár irányzata élénk volt. Közvetlen a vágóhidra érkezett állatok becslési árai 1·20—1·45 P kg-kint. Árjegyzés élősúlyban: Bika, ökör, tehén és növendékmarha 1·45, kiemelten fontos 1·40 P kg-kint.

Tenyészmarhák és igásökrök. (*A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. vásári jelentése*) 1942 augusztus 13. Ia belföldi igás ökör és beállítani való tinó (tarka) 580—680 kg-os 1·60—1·75, Ia belföldi igásökör és beállítani való tinó 480—550 kg-os 1·60—1·70, Ia fehér igásökör 1·60—1·90, 1½ éves üsző 1·55—1·70, fiatal, hasas és friss fejős tehén 1·90—2·—.

Budapesti sertésvásár. (*A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepének jelentése.*) 1942 aug. 13. A július 23-án megjelent 89.200/1942. K. M. számú rendelet alapján a ferencvárosi sertésvásáron a következő árak vannak érvényben: 145 kg-os és ennél nehezebb fiatal, jól hizott sertés 2·31, 130 és 145 kg közötti fiatal, jól hizott sertés 2·26, 115—130 kg közötti fiatal, jól hizott sertés 2·23, 100—115 kg közötti 2·19, 100 kg-nál nehezebb súlyú szedettsertés 2·15, 80 kg-os és ennél nehezebb súlyú sonkasüldő 2·19, 145 kg-os és ennél nehezebb súlyú, az előbbiekhez nem tartozó vágósertés 2·13, 145 kg-nál kisebb súlyú, az előbbiekhez nem tartozó vágósertés 2·07, öreg koca a súlyának megfelelő kategóriába sorolva 4 fillérrel, míg a kastrált sertés 8 fillérrel alacsonyabb áron kerül elszámolásra. A 100 kg-nál kisebb súlyú zsírsertés és 80 kg-nál kisebb súlyú bússertés ára 1·90. Elsőrendű, bőrnélküli szalonnás angol sonkasüldő, legfeljebb 70 kg vágottsúlyig 3·12, elsőrendű minőségű, uradalmi, szedett keresztezett sertés, legalább 100 kg vágottsúlyú és a 70 kg-nál nehezebb vágottsúlyú angol sertés 3·06; elsőrendű minőségű, bőrnélküli hasított sertés, legalább 100 kg súlyban és 70 kg-nál nehezebb angol 3·06, könnyű minőségű sertés és öreg koca 3·—, silány minőségű öreg koca 2·96, kastrált sertés 2·86, bőrös hasított sertés a fenti áraknál 8 fillérrel olcsóbb. Az elsőrendű tőkehús 2·98, a háj 3·40, szalonna, bőr nélkül 3·14, zsír 3·60. A szimultánozott és ivartalanított sertések legmagasabb ára, ab gazdaság, az ország egész területén a következők: 25 kg-os és ennél nehezebb, de 30 kg-nál kisebb súlyú sertés kg-kint 3·20, 30-tól 35 kg-ig 2·95, 35-től 40-ig 2·73, 40-től 45-ig 2·60, 45-től 50-ig 2·48, 50-től 55-ig 2·40, 55-től 60-ig 2·32, 60-tól 65-ig 2·26, 65-től 70-ig 2·20, 70-től 75-ig 2·15, 75-től 80-ig 2·10, 80-tól 85-ig 2·06, 85-től 90-ig 2·02, 90 kg-os és ennél nehezebb súlyú 2·—. A 25 kg-nál könnyebb zsványser tések ára az eladó és a vevő között szabad megegyezés tárgya.

Budapesti lóvásár. (*Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.*) 1942 augusztus 13. Árak: csikó 355·—370·—, könnyű kocsiló 700·—1500·—, igás kocsiló, nehéz 700·—3500·—, igás kocsiló, könnyű 400·—700·—, alárendelt minőségű ló 170·—400·—, vágóló 115·—400·— P darabonkint.

Juhgomolya. Az OMTK a kizárólag teljes juhtejből tejsajtával készített, legfeljebb 50% víztartalmú és szárazanyagában legalább 52% zsírtartalmú, egészséges, érett (legalább egy hetes), szikkadt, elsőrendű juhgomolyáért a legmagasabb termelői árat, kg-kint 3 P-t fizet. Ez az ár mint termelői ár értendő, a vasúti fuvart tehát és — ahol ilyen költség felmerül — a gyűjtési költséget már az OMTK viseli. Minőségi és mennyiségi átvétel a központ budapesti telepén történik.

Tej és tejtermékek. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1942 augusztus 3-tól 8-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej (kicsinyben) literje —·52, lefölözött tej (kicsinyben) literje —·18, tejfel literje 2·10, teavaj (tömb) kg-ja, édes tejből készült 6·60, pasztőrözött tejszínből készült 7·—, főzővaj (kicsinyben) 7·10, tehéntúró kg-ja 1·40, asztali tehéntúró 2·20, sovány tehéntúró 1·20, juhtúró (kicsinyben) kg-ja 4·10—4·20, troppista sajt (kicsinyben) kg-ja 4·70, emmentáli sajt (kicsinyben) kg-ja 5·—5·60. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Baromfi és tojás. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1942 augusztus 3-tól 8-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. *Élő baromfi:* Csirke, idei 4·30, tyúk 3·70, ruca 3·15, liba 3·45, pulyka 2·75, gyöngytyúk 2·85. *Leölt baromfi:* Tyúk, bélel 4·20, csirke, idei bél nélkül 5·35, bélel 5·—, ruca 3·40, liba 3·70, libamáj, kicsinyben, 45 dkg-on felül 11·—, 45 dkg-ig 9·—, 30 dkg-on alul 7·—, pulyka, tojó 3·10, kakas 3·—. A forgalom közepes, az árak változatlanok. *Tojás,* ládáru, eredeti, osztályozatlan 3·50, kiválasva, osztályozatlan 3·58. A tojásforgalom közepes, az árak változatlanok.

Budapesti halpiac. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) A nagyeladásnál és a vásárcsarnokokban 1942 augusztus 3-tól 8-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben: Ponty, élő, nagyság szerint 4·—4·13, ponty, jegelt, nagyság szerint 1·60—3·80, harcsa, élő, nagyság szerint 6·—, harcsa, jegelt, nagyság szerint 3·—5·—.

Különfélék.

Zöldség és gyümölcs. (*Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.*) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1942 augusztus 3-tól 8-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben. *Zöldség:* Sárgarépa, zöldjével (100 csomó) Ia 16·—25·—, IIa 10·—16·—, petrezselyem, zöldjével (100 csomó) Ia 18·—25·—, IIa 12·—16·—, zeller, zöldjével (100 csomó) 20·—100·—, karalábé, zöldjével (100 darab) 5·—16·—, karfiol, levéllel 50·—120·—, tisztított, Ia 80·—200·—, IIa 100·—160·—, vöröshagyma, új, érett 24·52, cékla 25·—50·—, (100 csomó) 30·—50·—, fejes káposzta, Ia 30·—40·—, IIa 25·—32·—, kelkáposzta, Ia 35·—50·—, IIa 25·—40·—, vörös káposzta, újdonság 30·—50·—, fejes saláta, szabadföldi (100 fej) Ia 12·—18·—, IIa 8·—12·—, torma, nemesített, Ia 300·—400·—, IIa 120·—300·—, burgonya, Gülbaba és rózsa 31·15, Ella és sárga 26·95, champignon gomba, Ia 580·—660·—, IIa 400·—600·—, fekete retek, Ia 20·—30·—, hónapos és sárretek (100 csomó) 16·—24·—, uborka, kovászolni való 8·—38·—, nagy, salátának 6·—26·—, ecetbe, savanyítani való 20·—50·—, zöldpaprika, tölteni való fehér és zöld 25·—60·—, apró hegyes 20·—55·—, kecskeszarvú 30·—65·—, fűszer, főzni való, Ia 15·—18·—, IIa 12·—18·—, paradicsom, érett, gerezdes, Ia 25·—40·—, IIa 18·—32·—, almaparadicsom 28·—50·—, vajbab, hüvelyes, Ia 40·—65·—, IIa 30·—45·—, kifejteni való hüvelyes bab 50·—80·—, kifejtett nyersbab 100·—180·—, zöldborsó, hüvelyes, Ia 90·—130·—, IIa 20·—100·—, zöld kukorica, csemege (100 csó) 8·—22·—, sóska, szabadföldi 20·—50·—, póráz, tisztított 30·—60·—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. *Gyümölcs:* Alma, közönséges, válogatott, Ia 100·—150·—, IIa 80·—120·—, körte, elsőrendű, nemes fajta 180·—220·—, másodrendű, nemesfajta, Ia 150·—200·—, IIa 130·—160·—, közönséges, válogatott, Ia 90·—140·—, IIa 60·—110·—, ribizli 150·—180·—, málna, Ia 180·—230·—, kajszi barack 200·—350·—, őszi barack, fehér 60·—300·—, piros 70·—380·—, Szilva, gömbölyű 30·—55·—, magvaváló, kék, Ia 48·—70·—, vörös, nem magvaváló 30·—55·—, ringló, nemes, Ia 130·—220·—, IIa 45·—180·—, befőzni való 60·—90·—, közönséges 36·—50·—, sárgadinnye, ananász 30·—60·—, „togó 25·—50·—, turkesztán 25·—55·—, görögdinnye, nemes 35·—55·—, közönséges 30·—40·—, szőlő, újdonság 120·—250·—. A forgalom közepes, az árak csökkentek.

Borpiac. (*A Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.*) 1942 augusztus 13. *A borpiac továbbra is lanyha.* A borpiacon többnyire csak a korcsmárosok vásárolnak, kereskedők csak elvétve. Az árak az Alföldön 12·—13·— pengő hektoliterfokonkint. Nagyobb tételek nincsenek piacon, s eladásra csak inkább kis tételek kerülnek. Minőségi borvidékeken üzletkötés nem jött létre.

Országos állatvásárok. 1942 augusztus 17-től 24-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamely vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos ennélfogva az illető község elöljáróságához válaszos fizetéses kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? *Augusztus 17-én:* Avasfelsőfalu, Baktalórántháza, Cece, Drág, (2 nap), Dunaföldvár, Egyek, Érsekújvár, Komárom, Kővágóörs, Mezőkövesd, Monor, Mosonszentjános, Nagybajom, Nagyida, Párkány, Püspökladány, Rakaca, Sajószentpéter, Salgótarján, Somorja, Szerencs, Tarcal, Vál, Vásárosnamény. *Augusztus 18-án:* Bajna, Balkány, Darány, Galánta, Kormás (2 nap), Nyáradköszvényes (3 nap), Pacsa, Pápa (lóvásár, hasítottkörműekre tiltalom), Vértarkasd. *Augusztus 19-én:* Ajka, Csap, Csaped, Kassa, Kőnhegyes, Lajoskomárom, Mucsi, Muraszerdahely, Okány, Osgyán, Siófok, Rudabánya, Tiszalök, Tornaszentandrás, Zalaszentlászló. *Augusztus 20-án:* Nincs vásár. *Augusztus 21-én:* Abony, Aszód, Bácsföldvár, Baót (2 nap), Böhönye, Büssü, Csenger, Csengőd, Csongrád, Gyöngyösmellék, Hosszúpereszteg, Jászteleki, Komádi, Korond, Miskolc (3 nap, havi vásár). *Augusztus 22-én:* Bonchida, Endrőd, Gyimesbükk (2 nap), Ipolyszalka, Kiskunmajsa, Zenta. *Augusztus 23-án:* Füzesgyarmat, Jánosháza, Magyarkanizsa, Zombor. *Augusztus 24-én:* Babócsa, Besztercе, Debrőköz, Fülek, Göresány, Gyöngyös, Hajdúböszörmény, Halászi, Harka, Jászjákóhalma, Körmend, Lovászpatona, Munkács, Nagybánya, Nagysalló, Ökörmező, Párkány, Sümeg, Szécsény, Szil, Tarackőz, Tiszaföldvár, Tornalja, Ungvár, Vámospércs, Zalaszentbalázs (kisállat, felh. nélkül).

Takarékoskodj a kenőanyaggal, szorítsd le a fogyasztási görbét SKF csapágyak beépítése által!

Elavult csapágyak gyakori és bőséges kenést kivánnak és így olajpazarlásra kényszeritenek. SKF csapágyakkal a kenőanyag és a kenőmunka 70—90%-a megtakarítható.

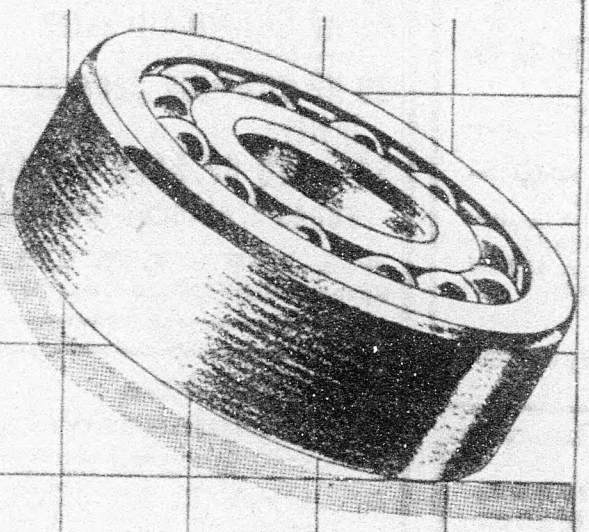

SKF

Birtokbérletet

keresek Alsódunántúlon 1200—1500 kat. holdig, tőkeszegény birtokot meglévő instrukciót átvesznék telesbérletre is. „Tőkeerős öskeresztény oklevelés gazdatiszt" jeligére kér ajánlatokat „Enying postahivatalhoz."

7527

Jövedelmezőségi kutatások a tiszántúli és az északi dombosvidéki mezőgazdasági kisüzemekben az 1937-1939. években

Írta: Sarkadi Kovátyűs Lajos dr. gazd. akad. r. tanár

Ára 8·— pengő.

Kaphatóa "PÁTRIA" KönyvKereskedésben, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám

Ménesfeloszlatás miatt

angol félvér csikók eladók.

Juhászat létesítése végett hazai fésüs apácákat keresünk körülbelül 100—150 darabot. Csakis alföldi juhászatból.

Pusztakürti Gazdaság, Jászkisér, Szolnok megye.

HIRDETÉS A SIKER KULCSA!

Égetett mészport

talajjavitási és trágyázási célokra ajánl Nagyharsány (Baranya megye) vagy Solymár (Pest megye) feladóállomásokról előnyös feltételek mellett Dr. Dely Zoltán építőanyagnagykereskedés, Budapest, V ker., Tükör-utca 2.

7529

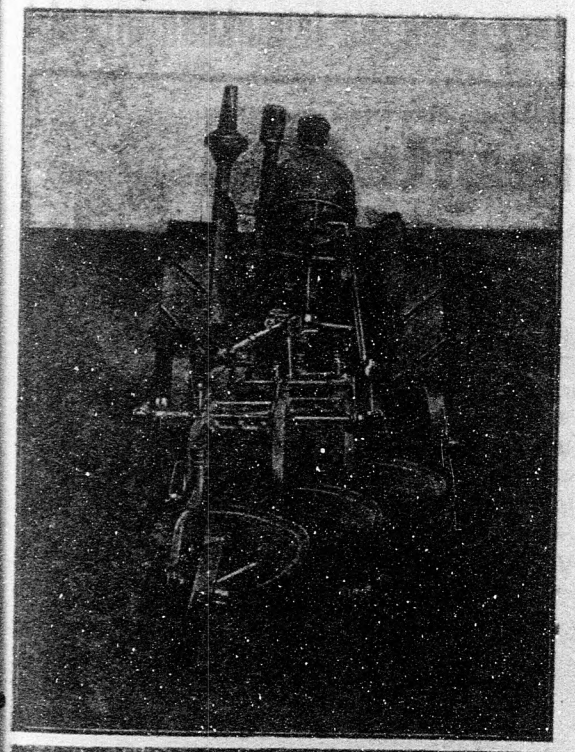

Eredeti BÄCHER-gyártmányú egyetemes

Traktorekék

3- és 4-vassal normálszántásra

5-, 6- és 8-vassal tarlószántásra

BÄCHER-MELICHARNÁL,

Budapest, V., Vilmos császár-út 52. sz.

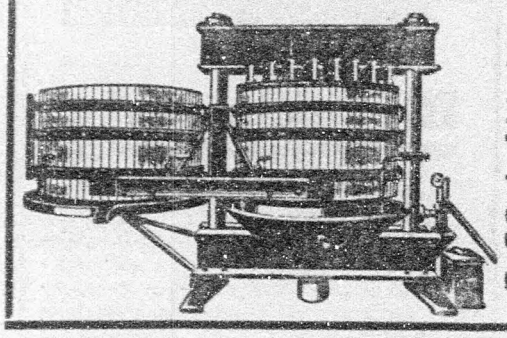

Borsajtók
Szőlőzúzók
Törkölytépők
Szilágyi és Diskant
gépgyár, Miskolc
7548

Bellyei őszi lenvetőmag

kapható. Termelési feltételekért és felvilágosításért forduljon:
Főhercegi Jószágkormányzósághoz,
Budapest, VIII., Eszterházy-utca 24.
7340

BÉRBEADÓ

a **szeghalmi határban 500 holdas tanyásbirtok** úrilakással, kellő számú épületekkel, kutakkal, bekerített kerttel, zöldség- és dinnyekertészettel;
a **szeghalmi határban Dévaványa község** alatt **84 holdas ingatlan** lakással és kellő számú épületekkel;
Csiffen a darvasi határban 106 kat. hold kiterjedésű **ingatlan** úrilakással és kellő számú gazdasági épületekkel;
a **körösladányi határban** a gyomai kövesút közelében **41 hold ingatlan bérbeadó,** esetleg **örökáron eladó.**

Felvilágosítással szolgál:
Dr. Nyitrai József ügyvéd, Szeghalom.
7530

Cséplésehez, gőzszántáshoz, kazántüzeléshez, házifűtéshez
Tatai szén és brikett
MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, V., Zoltán-u. 2.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

A három évtizede fennálló **számtartási osztályunk** adózási és tisztajövedelem megállapitási célból vállalja a számtartás felfektetését, az évközi számtartás vezetésének irányitását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa ellenőrzött számtartásokból a zárszámadás elkészitését és hiteleslitett alakban való kiadását, a társtulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyujtandó, valamint minden más könyvelés és elszámolások készitését, felülvizsgálatát, részesedési arányok pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatokuál szakértő és ellenszakértő kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemterveket készit, becsléseket végez, szakértőként eljár a birósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérletátadás, átvétel, örökösödési osztály elkészitésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérletátadásnál, átvételnél elvállalja az élő- és holtfelszerelés felleltározását, becslését.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámitásának a felülvizsgálását, a túlfizetés visszafizetésének kieszközlését.

Ingatlanforgalmi osztályunk kizárólagos megbizás alapján vállalja birtok adás vételek és bérleti ügyek lebonyolitását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágositást és kimerítő szakvéleményt adunk.

FÖLDBIRTOKOT
alkalmi vételre 50-től 1500 holdig díjtalanul ajánl
földesi NAGY IMRE
Bpest, XI., Horthy Miklós-út 22. Tel.: 269-420.
7501

Mezőgazdasági és állatorvosi előadások.
A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1940. évi Soproni Nyári Egyetem tanfolyamán.
Szerkesztette:
Dr. Kövessi Ferenc egy. ny. r. tanár.
Ára 12 P.
Kapható a "Pátria"-nyomda könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentes szállitás, utánvétrendelés esetén a portót felszámitjuk.

40 HP CORMICK-traktor
keveset használt, díjai egyenlő
30 HP CORMICK generál javitva
32 és 40 HP CASE szántóképes traktorok eladók.
VAJDA GYULA
Bpest, Gyulai Pál-u. 16. Tel.: 145-274.
7554

Földbirtokos háztulajdonosoknak.
Budapesten november hó 1-re 4—5 szobás régi bérű lakást keres állami gazdasági tisztviselő. Viszonzásul esetleg vállalja nagyobb birtok felügyeletét és házgondnokságot is. Válasz kül. cimre:
7553 SZABÓ MÁRTON ügyvéd, Budapest, V., Csáky-utca 5. sz.

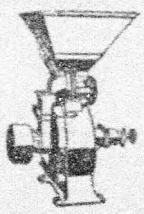

MONARCH-DARÁLÓ
és különféle
daráló-kövek,
valamint mindenféle
gazdasági és műszaki cikkek
legelőnyösebb beszerzési forrása.
KEMÉNY MANÓ
műszaki üzlet 7113
Budapest, V., Akadémia-u. 2.

Szalmakazalozó elevátorok cséplőgépekhez
800, 900, 1370 mm nagyságban raktárról szállithatók
Szilágyi és Diskant gépgyár Miskolc
7542

Nagyháti gazdaságban 15—20 hónapos törzskönyvezett
pirostarka bikák
magastejelésű tehenektől **eladók.**
Postacím: Cibakháza. Tel.: Tiszaföldvár 42.
7549

Minden jó gazda rendes számadást vezet
A számtartáshoz szükséges szakszerű nyomtatványok és könyvek beszerezhetők a "Pátria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai RT. gazdasági nyomtatványosztályában, Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. szám. I. emelet 7. (Köztelek). Árjegyzék ingyen. Telefonszám: 189—036

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Ingatlan Osztályának hirdetése
Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám
Telefon: 181—040

ELADÓ BIRTOKOK:
Zalában 1400 kat. hold (900 kat. hold erdővel)
Szilágyban 180 m. hold.
Szatmárban 1000 m. hold, szeszgyárral.
Szolnokban 970 m. hold.
Szolnokban 460 m. hold.
Szolnokban 180 m. hold.
Nógrádban 1600 m. hold.
Beregben 710 m. hold.
Abaújban 890 m. h., szeszgyárral.
Veszprémben 135 m. hold.

BÉRBEADÓ BIRTOKOK:
Fejér megyében 1400 kat. hold.
Somogyban 740 kat. hold, szeszgyárral.
Ipoly völgyében 250 kat. hold, úrilakkal.
Beregben 712 kat. hold.
Pest megyében 321 kat. hold.

Kisebb-nagyobb bérleteket keresünk az ország bármely részén. Megbizoink részére megvételre és házcserével kapcsolatban is keresünk bárhol 200—3000 holdig.

Reparator impregnáló
a már évek óta használt és igen bevált szer, a legjobb a tőzeszámok, bőrkocsitetők és egyéb fekete bőranyag puhitására és vizhatlanitására.
Reparator impregnáló
a bőranyag élettartamát jelentékenyen növeli. Garantált minőségmentes minden olyan anyagtól, mely a bőrre káros hatással lenne.
Főraktár: KAPHATÓ: 1—5—10—15—20—25 kilogrammos bádogkannákban. A szállitáshoz szükséges bádogkannák díjmentesek! 7547
KUTSCHER SZILVESZTER, Budapest, VII., Rákóczi-út 32. sz.

Közismert lesz cége, ha lapunkban hirdet!

A szükséges háborús többtermés csak
nemesített (államilag elismert)
vetőmagvak
használata mellett biztositható!
Ajánljuk őszi vetésre:
1. a lovászpatonai nemesített 160-as sz. búzát (igénytelen, tömegtermő fajta)
2. a lovászpatonai nemesített 586. sz. búzát (igénytelen, bőtermő, jó minőségű)
3. a lovászpatonai nemesített 15. sz. búzát (bőtermő, nagyszemű, szilárd szalmájú)
4. a lovászpatonai nemesített rozsot (országszerte bevált kiváló fajta)
7544
Részletes felvilágositással szolgál a rédei
Gróf Esterházy Pál
növénytenyésztő és nemesitő telepe
Lovászpatona (Veszprém m.).

CORVIN

a jó minőségek áruháza

VIDÉKI VEVŐSZOLGÁLATA

minden vásárlási kötelezettség nélkül, a legnagyobb készséggel szolgál mindennemű felvilágosítással és elintezi i. t. vidéki vevői megbízásait. Postai szolgálatunk tökéletes megbízhatóságára a legnagyobb gondot fordítjuk.

Olyan cikkek rendelésénél, melyeket a vásárlási könyvbe kell beírni - szíveskedjék a vásárlási könyvet is elküldeni.

Minden nemtetsző árut - levágott méteráru kivételével - kicserélünk, vagy a vételárat visszatérítjük, ha azt a kézhezvételtől számított 3 napon belül visszaküldi.

Ha Budapestre jön, 56 áruosztályunkban mindent egy helyen beszerezhet.

3 felvonó - Étterem - Kávéház - 3 mozgólépcső.

Utazási iroda, szinházjegyiroda, állandó képzőművészeti bemutató. Dajbukát-Kozmetika.

ELADÁS

Eladó Clayton-Shuttleworth 54 colos CSÉPLŐ doh- és kalászvágócsapággyal, 8 lóerős 6 légkores lokomobil elevátorral, szíjazattal, kifogástalan állapotban. Üzemben megtekinthető. Hegedűsmajori Gazdaság, Tanállomás, Kiscsérpuszta 3400

66 és 16 HP SZÍVÓGÁZMOTOROK eladók. Kalmár, Budapest, Vörösmarty-utca 44/b. 3573

1 drb Ganz-féle HATVASU. MELYSZÁNTÓ BILLENŐEKE eladó. Kalmár, Budapest, Vörösmarty-utca 44/b. 3574

GENERÁLJAVÍTOTT 24 HP VONTATÓTRAKTOR tömör gumikerekekkel eladó. Kalmár, Budapest, Vörösmarty-utca 44/b. 3575

ELADÓK: 20 HP Cormick-traktor hármas sekével, Massey Harris olajfürdős fűkaszálók, műtrágyaszóró, vaslajt, csillagos, gyűrűs, szögek hengerek, altalajtömörítő, vízbarázdahúzó, lóhereszórógép, Áványi tengerizsártógép, KDC, CEJ szecskavágógép, járgányok, függőköves és Monsonia I darálók, elevátor-erőkszögelők, Retroll olajregenerálók, Retter- és Marschall-hintók. Adlernál, Rétságon. 3577

Cormick-traktorok 3558

30-as, egykimufogósak, üzemképes állapotban, helyszinen szántásban kipróbálva, **azonnali szállításra kaphatók.**

Közelebbi felvilágosítás:

Löbl Jenő

Budapest, V. ker., Katona József-utca 13. Telefon: 114-420, 10-12 óra között

ELADÓ egy darab McLaren rendszerű sőrcelcsepes 100 HP és egy darab Cormick-rendszerű 60 HP petroleumüzemű láncfelfes traktor, mindkét gép kifogástalan karban, üzemben megtekinthető. Nóvay gazdaság, Tata Akolhat, u. p. Tiszabura, vasúti kikötőre. 3576

ELADÓ: 25 HP láncfelfes Hofherr-traktor, új láncal a Hofherr-gyár által most cséplésre csiszolva, üzemben megtekinthető. Hein Gyula, Fegyvernek. 3578

VÉTEL

KERESEK szabadkézből eladó keresztény 700—800 magyarholdas birtoket, legalább 550 magyar hold szántóval, útlakkal, parkkal, jó gazdasági épületekkel, köves út mellett, Dunántúl vagy Nógrád megyében. „Keresztény birtok 3328" jelige alatt a kiadóhivatalban. Ügynököt nem díjazok. 3328

BIRTOKOKAT, bérleteket keres részletes leírással minden nagyságban: Parm Mezőgazdasági Szövetkezet, Budapest, IV., Váci-utca 65. 3106

Kisvasúti használt sineket és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron vásárolja

Oranstein & Koppel magyar r.-t., Budapest, VI., Vilmos császár-út 31. 2084

CUKORRÉPÁT keresek megvételre őszi szállításra. Ifj. Krepuska Géza, Somoskőújfalu. 2820

TRÁGYÁT, nagyobb mennyiségben, veszek. Ajánlatot „vagonban elszállítva 2897" eligére a kiadóba kérek. 2897

KERESÜNK tanyásbirtokokat megvételre és bérleteket. Leírást megbízottunkhoz kérünk: Bálint birtokiroda, Budapest, Huszár-utca 8. 2303

VESZÜNK 100—200 kat. holdas **birtokot,** esetleg kisebbet is. Dunántúl, hevesi és nógrádi birtokok előnyben. Teljes leírástármegjelöléssel kér: Mező-gazdasági üzemek központi vezetősége, Budapest, IV. Váci-utca 58. 3458

MEGVÉTELRE keresünk leállított, használatlan Eivulli 36-os Hart Parr-traktort vagy ilyen traktorhoz tartozó hajtókart. Szíves ajánlatot kér: Kisszállási Uradalom R.-T., Kisszállás, Bács megye. 3546

ANGORANYÚLTENYÉSZETÜNK részére lekötnénk 100 q cukorrépát. Ajánlatot kérünk: Szépvölgyi Angoratenyészet, Budapest, III., Szépvölgyi-út 102. 3548

FENNÉK száz—százötven holdas halastógazdaságot, vagy tógazdaság létesítésére alkalmas területet. Ajánlatokat „Tógazdaság 3546" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3546

VESZEK kettő—háromszáz holdas, jótalajú földbirtokot megfelelő épületekkel, lehetőleg a Balaton, vasúti, műút közelében. Ajánlatokat „Dunántúl 3547" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3547

GRÓF Ziehy Ödön uradalma Zákán, Somogy m., kettes megvételre 2 jószakértet és 4 ökörszekeret. 3502

KAUCIÓVAL és gépekkel rendelkező okleveles sajt-vajmester kettes uradalmi tejet helyben feldolgozásra és megvételre, illetve bérletre, a legmesszebbmenő feltételek mellett komolyan tárgyalni szándékozó. Meghívásra odautazom. Cím „3503" sz. alatt a kiadóban. 3503

BÉRLET

MAKKOLTATÁSRA alkalmas erdőt keresek bérbe. Ifj. Krepuska Géza, Somoskőújfalu. 2827

FELSZERELT 50 hold körüli birtokot bérbe vagy nagyobb birtokot százalékos vetésre, vagy szerény kauciófizetéssel keresek. „Ő kutató gazdatiszt 3581" jeligére a kiadóban. 3581

BÉREEADÓ 500 kat. hold birtok 28 hold gyümölcsössel, Szatmár megyében. Érdeklődők „Tőkeerős 3582" jeligére irjanak a kiadóba. 3582

SZÁZ hold grünn földterület tanyával bérbe vagy felesbe adom élő-holt felszereléssel. Termesztési lehetőséges. Szabó József, Sárkeresztúr. 3504

HASZONBÉRLET. Boldogkőváralja község határában, a vasúti állomás és az országút közvetlen közelében 427 kat. holdnyi gróf i földbirtok szegvári majorjával f. évi October hó 1-től többévre bérbeadó. Értekezhetni: Dr. Zimmermann Lajos uradalmi ügyésznél, Abaújszántó. 3448

MEZŐGAZDASÁGI kémiai termelőügyét folyó évi idényre előnyös feltételek mellett több évre is bérbeadó. Sződrákos, u. p. Sződliget. 3380

BÉRELT, Veszprém megyében, 380 kat. hold, élő-holt leltár, őszi vetés mellett családi okból átadó. Nem árja gazda is megkaphatja. Szükséges tőke kb. 80 ezer. Ügynököt nem díjazok. Levél „bérlet 3447" jeligére a kiadóhivatalba. 3447

BÉREEADÓ 270 kat. holdas birtok októberelsejétől, amelyben 60 hold halastó. Külön bérelt legelő 184 kat. hold. Bőséges gazd. épületek. Lakóház 5 szobás, fürdőszobával és rok. mellékhelyiséggel. Telefonnal. Vasutállomás a fővonalon személyforgalomra 3, teherre km. Pér - 5 vagon f. o. búza, legelőért külön 3100 pengő és az adók fizetendők. Élő és holt instrukció megvásárlandó. Folyó évi termények átvesznek. Tőkeerős, dekeresztény gyakorlati gazdák érdeklődhetnek az Alföldunántúli Mezőgazdasági Kamaránál, Kaposvár. 3565

GŐZEKEESZÁNTÁSHOZ:

SALGÓ-BRIKETT

DOROGI-BRIKETT

Dorogi
Baglyasaljai
Salgótarján-Pálfalvai
Mizserfai (csibaji)
Kisterennyei
Mátranovák-Bárnai

darabos és kockaszén

Szívógázmotorokhoz:

Mizserfai generátor-szén

SALGÓ-TARJANI KŐSZÉNBÁNYA R.-T.

V., Arany János-utca 25. 188 Telefon: 121-284, 110-858, 115-313.

Még néhány példányban kapható!

Az 1942—43. évi

TERMÉSRENDELET

Ára 80 fillér.

Vidékre az összeg előzetes beküldése mellett 90 fillér.

Kapható a "Pátria" könyvkereskedésében

Budapest, IX., Üllői-út 25 (Köztelek).

URADALMAK FIGYELMÉBE!

Minden mennyiségben vásárolunk

LENSZALMÁT

súly megjelölése mellett, beküldött minta alapján.

IPARI NÖVÉNYEKET FELDOLGOZÓ SZÖVETKEZET

a MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE leányvállalata

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 22

7551

Használt olaját megveszi

a hatóság által megállapított áron

„REGOL" Olajregeneráló Kft.

Budapest, VI., Vörösmarty-u. 38. Tel.: 122-337

ÖRMÉNYI KÁROLY

TELEFON: 124-134 **BUDAPEST** V., BÁTHORY-U. 7. HONVÉD-UTCA SAROK

GAZDASÁGOK, MALMOK, IPARÜZEMEK MEGBÍZHATÓ, RÉGI BESZERZÉSI HELYE

MŰSZAKI CIKKEK, GÉPALKATRÉSZEK GUMIARUKBAN.

BAROSS-TAG! GÉPVÉTEL—ELADÁS!

7305

Legjobb minőségű mezőgazdasági

gépalkatrészek

fűkaszálókhoz, aratógépekhez, tárcsásboronákhoz, vetőgépekhez, fogatos- és traktorekékhez és az összes létező bel- és külföldi gyártmányú egyéb mezőgazdasági gépekhez állandóan raktáron.

László és Fia műszaki és gépkereskedők

Budapest, V., Alkotmány-u. 25.

ÁLLÁST KERESŐK

KERTÉSZEK

KÉPESÍTETT kertész, 40 éves, nagy gyakorlattal, január 1-re vezetőkertészi állást keres város közelében. Cím: Lutteroty Ferenc, Vác, Kjárahász. 3402

36 ÉVES, egyedülálló, keresztény, arany és ezüst oklevelekkel kitüntetett, nyug. áll. kertészeti művezető, 42 éves gyakorlattal, olyan vezetőkertészi állást óhajt elnyerni, ahol nagy szaktudását érvényesíthetné. Címe: Sipos Sándor, Budapest, XIV., Fóss Lajos-utca 15. 3475

ÁLLÁST keres 41 éves, nős, gyermeknélküli kertész olyan uradalmakban, ahol szaktudását kellőképpen értékesíthetné. Cserepes kultúrában, primőrök termesztésében, virág-, konyhakertészetben, gyümölcsökezelésben szakember, méhészetben jártas. László A., Gic-Hathalom. 3524

VINCELLÉRI állást keres hosszabb gyakorlattal, jó bizonyítványnyal, oltvány és homoki szőlőben, gyümölcsösben, kertészetben szakszerűen jártas. Tóth István, Erdőváros, Tisztviselőtelep. 3538

GYAKORLATI konyha-, gyümölcs-, valamint virágkertész vagyok. Méhészet terén is nagy gyakorlattal rendelkezem. Október 1-től kezdődően bármikori belépéssel elhelyezkedést keresek. Eddigi állásomat — ahol 5 hold konyha- és 2 hold gyümölcskertészet áll kezelésem, illetve vezetésem alatt — saját elhatározásom alapján október 1-i hatállyal feladtam. Címem: Vaskor Mihály, Bakonyszombathely, Új-telep 386. 3525

KERTÉSZ, nős, idősebb, megbízható, virág-, konyhakert- és gyümölcs kezelésében jártas, 10 évi nagy gyakorlattal, gazdaságoktól hosszú évi bizonyítványokkal, dolgozni és dolgoztatni tud, családi okok miatt évi állást keres. Paverczik Alajos, Festszenterzsébet, Gubacs-puszta, Klinger-major. 3526

KERTÉSZ állást keres azonnalra vagy október 1-re. Szőlőpsef, faiskola, méhészet, virág, gyümölcs- és konyhakertészi nagy gyakorlattal, jó bizonyítványnyal. Huzlinger István, Bátaszék, Vasutas-tér 3. sz. 3527

KÉPESÍTETT uradalmi kertész, aki önállóan és eredményesen dolgozik, féregmentes gyümölcstermelést, szőlőkezelést szavatosággal vállal. Nagyobb gazdasághoz ajánlkozik október elsejére vagy előbb, ahol szakismeretét érvényesíteni tudja. Ajánlatokat „Abszolut megbízható 3564" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3564

EGY tisztességes, munkaszerető, magányos kertész állást keres október elsejére. A kertészet összes ágazatában jártas, szőlő-, gyümölcs- és növényház kezelésében jártas, termeléséért díszoklevéllel kitüntetve. Major Gábor kertész, Bagi-major, Pusztakengyel. 3566

SZÖLŐKEZELŐNEK, gyümölcs-, konyhakertésznek, méhésznek ajánlkozom azonnalra. Csató, Békés, VI. 33. 3567

KERTÉSZ, 38 éves, réf. vallású, nőtlen, a kertészet minden ágában nagy gyakorlattal, jó éves jó bizonyítványnyal, méhészethez ért, elhelyezkedne vezető állásban. Cím: Patsky József kertész, Szentes, Simonyi Ernő-u. 17. 3568

KÉPESÍTETT kertész szerény igényekkel, bármikori belépéssel állást keres. Aki nagyobb, gyakorlattal, szakismeretekkel jó bizonyítványnyal rendelkezik. Ajánlatokat „Szorgalma munkás 3565" jeligére kérem. 3565

KÜLÖNFÉLE

SZÁMADÓJUHÁSZ október elsejére állást keres. Kapolyi Pál, Alsóbogárdi gazdaság, u. p. Szilasbalhás. 3344

SZÁMADÓJUHÁSZNAK vagy kisebb állományhoz juhásznak ajánlkozik Ormósz Béla, Hajagos-puszta, u. p. Inota, Fejér megye. 3203

SZESZGYÁRVEZETŐ, okleveles, állást keres hosszabb ipari és mezőgazdasági szeszgyári gyakorlattal, gépészi képesítéssel (ösztöndíjas). Szíves megkeresést a kiadóhivatal továbbít „3186" szám alatt. 3186

NŐZVEZETŐNŐ kulcsárnőnek ajánlkozik földtulajdon vagy gazdaság vezetésére, mindent tökéletesen értő gazdasszony. Szíves megkeresést a kiadóhivatal továbbít „3343" szám alatt. 3343

KERESZTÉNY szeszfőző-gyárvezető, kassai, budapesti tanfolyammal, nagy szeszfőzési és gazdasági gyakorlattal szezonfőzésre is elmegy. Ajánlatot kér Bakó István, Sepsiszentpatak, Háromszék m. 3294

KŐMŰVESIPAROS jó bizonyítványai elhelyezkedne nagyobb uradalomba azonnalra vagy szeptember 1-re. Wéber András, Zámoly, Öreg-utca 54. Fejér megye. 3295

GYERMEKGONDOZÓNŐ, éves bizonyítványokkal ajánlkozik újszülöttőhöz is. Horánszky-utca 10., földszint 6. 3408

BOGNÁRMESTER, nős, 15 évi gazdasági gyakorlattal azonnalra vagy október 1-re állást keres. Heves József, Pestszenterzsébet, Valéria-utca 58. 3393

BOGNÁRMESTER, középkorú, családos, az összes gazdasági gépek javításán kívül az asztalosmunkákat is tökéletesen értő, saját szerszámmal vagy anélkül nagyobb uradalomban október 1-re állást keres. Megkereséseket Fülepi István, Borzi bérgazdaság, Pusztaecseg címre kér. 3396

JUHÁSZ számadói állást keres rühes és sánta birkát kezelni, érti a sajt- és gomolyakészítést. Sólyom László, Nagyfehértó, Bihar megye. 3569

MANÁSZSZÁMADÓI állást keresek harmadmagammal, október elsejére. 45 éves vagyok, 18 éves számadói gyakorlattal és bizonyítványnyal. Cím: Jánk György, Sarkadkeresztúr, Bihar m. 3570

GAZDAI, majorgazdai, vagy magtárosgazdai helyet keres 43 éves gazda, jó és hosszú gyakorlattal. Hívásra saját költségén bemutatkozik. Mészáros István, Debrecen, Szoboszlay-út 6. 3539

GAZDAI, kulcsári, majorgazdai, vagy mezőőri helyet keres 42 éves, nős gazda. Nagy G. István gazda, Magy (u. p. Levelek). 3540

JÓ bizonyítványnyal, hétévi gyakorlattal rendelkező, ref. vallású, 43 éves, nős tehenesgazdai, kulcsári, vagy más bizalmi állást keres október 1-re Kovács István, Pázmánd, Jánosfalva, Fejér m. 3541

INAS-SZAKÁCSNŐ házaspár ajánlkozik vidékre díjtalan, hosszú bizonyítványokkal. Klamár József, Bálint gazdaság, Jobbaháza, u. p. Rábatamási, Sopron m. 3542

KULCSÁRNAK, majorgazdának ajánlkozik a gazdaság minden ágában jártas, sokévi gyakorlattal, nős, családtalan, erélyes, munkabíró, rendszerető, dolgozni és dolgoztatni tudó, végkielégített volt csendőrőrmester, szíj, lőcserszámkészítéshez is ért, saját géppel rendelkezik. Szíves megkereséseket két október elsejéig. Bogya József, Kerepes, Pest m., Szilas-liget. 3528

ÖNÁLLÓ, jómegjelenésű özvegyasszony hosszú bizonyítványnyal, háztartás minden ágában jártas, megbízható, bármikori belépésre magányos ház vezetőnőnek ajánlkozik. Szíves megkeresést kér Tóth Júlika, Kiskirályság, Tanyaszám: 137. 3531

GAZDASÁGBA elhelyezkedni 31 éves bognár, nős, a gazdaság minden faipari ágában jártas, famegmunkáló gépekhez értő. Október 1-re. Cím: Juhász János bognár, u. p. Alcsút, Fehér m., Gödöllárás-puszta. 3529

MANÁSZSZÁMADÓI állást keresek October elsejére, 45 éves vagyok, 18 éves számadói gyakorlattal és bizonyítványnyal. Cím: Jánk György, Sarkadkeresztúr, Bihar m. 3570

GAZDAI, majorgazdai, vagy magtárosgazdai helyet keres 43 éves gazda, jó és hosszú gyakorlattal. Hívásra saját költségén bemutatkozik. Mészáros István, Debrecen, Szoboszlay-út 6. 3539

GAZDAI, kulcsári, majorgazdai, vagy mezőőri helyet keres 42 éves, nős gazda. Nagy G. István gazda, Magy (u. p. Levelek). 3540

JÓ bizonyítványnyal, hétévi gyakorlattal rendelkező, ref. vallású, 43 éves, nős tehenesgazdai, kulcsári, vagy más bizalmi állást keres október 1-re Kovács István, Pázmánd, Jánosfalva, Fejér m. 3541

INAS-SZAKÁCSNŐ házaspár ajánlkozik vidékre díjtalan, hosszú bizonyítványokkal. Klamár József, Bálint gazdaság, Jobbaháza, u. p. Rábatamási, Sopron m. 3542

KULCSÁRNAK, majorgazdának ajánlkozik a gazdaság minden ágában jártas, sokévi gyakorlattal, nős, családtalan, erélyes, munkabíró, rendszerető, dolgozni és dolgoztatni tudó, végkielégített volt csendőrőrmester, szíj, lőcserszámkészítéshez is ért, saját géppel rendelkezik. Szíves megkereséseket két október elsejéig. Bogya József, Kerepes, Pest m., Szilas-liget. 3528

ÖNÁLLÓ, jómegjelenésű özvegyasszony hosszú bizonyítványnyal, háztartás minden ágában jártas, megbízható, bármikori belépésre magányos ház vezetőnőnek ajánlkozik. Szíves megkeresést kér Tóth Júlika, Kiskirályság, Tanyaszám: 137. 3531

GAZDASÁGBA elhelyezkedni 31 éves bognár, nős, a gazdaság minden faipari ágában jártas, famegmunkáló gépekhez értő. Október 1-re. Cím: Juhász János bognár, u. p. Alcsút, Fehér m., Gödöllárás-puszta. 3529

KANÁSZSZÁMADÓI állást keresek October 1-re: lehetőleg nagyobb állománnyal rendelkező uradalomba. Bármilyen fajta sertések nevelését, hizlalását, aztatását, azonkívül herélését, miskárolását, a veszőjáró és az oltásokkal járó gyógykezelést teljes szakértelemmel végzem. Cím: Marin László, u. p. Sarkadkeresztúr 246. sz., Bihar m. 3530

ÁLLATOK

MANGALICATENYÉSZETEK GESZÁLOS EGYESÜLETE (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) minőszoknak, akik mangalicasertés tenyészanyagukat vérfelfrissítéssel javítani, vagy tenyészállományukat kicserélni akarják, vagy hizlalásra kiváló hízékonyságú, egyöntetű anyagot akarnak beállítani, megkeresésére országosan törzskönyvezett tenyész- és baszonsertések vételét és eladását közvetíti. A mangalicatenyésztők (tagok) érdekeit minden vonalon képviseli és védelmezi.

NAGYTEJŰ frissborjas és magasan hasas teheneket eladó Parm Mezőgazdasági Szövetkezet, Budapest, IV., Váci-utca 65. 3202

ÖNKÉNTES árverésen el fog adatni augusztus hó 23-án jól kocsiható és termékenyen fedező, erős, fekete, engedélyes angol felvér mén. Cím: Ambrus János, Hódmezővásárhely, Jókai-utca 78. sz. 3347

ELADÓ FEDEZŐMÉNEK. Ardeni, percheroni, világos és sötétpej, sárgaderes színűek, importmén utódai, erős csontú, jó külemű, harmadik évesek. Megtekinthetők: Mélyvölgyi Gazdaság, Perkáta, vasútállomás: Szolgaegyháza. Előzetes bejelentés esetén állomáshoz kocsit küldünk. 3304

ELADÓ egy darab négyéves jó csontozatú, jól fejlett Nonius tenyészmén. Érdeklődni Járóli József, Csorvás, Tanya 398. 3266

ELADÓ 2 darab 4½ éves, almaszürke, autóbiztos, magasjárású, lipizzai × arab keresztezésű, törzskönyvezett anyakanca, az egyik koronás bélyeggel ellátva. Mindkettő vemhes és fias 5 hónapos deres méncsikókkal. Árak: 6500 pengő. Megtekinthető: Ozsváth Sándor gazdasága, Turkeve. 3409

BERKSHIRE törzskönyvezett, szimultánozott, ivarérett tenyészkanok eladók. Uradalom, Nőtincs, Nógrád m. 3443

SÜLDŐT, mangalicát és keresztezettet, szimultánozva és ivartalanítva, esetleg szeptember—októberi átvétellel is keresünk megvételre. Ajánlatok „Süldők 3444" jeligére a kiadóba. 3444

1—2 ÉVES, törzskönyvezett tarka üszőket keresünk megvételre. Ajánlatok árigénnyel „Üszők 3445" jeligére a kiadóba. 3445

100 DARAB ia vöröstarka, válogatott, drb-kint kb. 300 kg-os tinót 3 évi tartásra csakis megbízható uradalomnak kiadok. Lejárat: ősz. Adhatok üszőt is! Gazdasági iroda, Győr, Czuczor-u. 9. 3467

MEGVÉTELRE keresek 120—140 darab cigája anyajuhot. Ajánlatokat kér Kethely István, Szilágybagosi gazdasága. 3486

TENYÉSZKOCASÜLDŐ, 40—50 darab, törzskönyvezett, mangalica, egyéves, kb. 60 kg súlyban eladó. Érdeklődök forduljanak Nyírbátori Uradalomhoz, Nyírbátor. 3487

SÜLDŐ, szimultánozott és ivartalanított, 131 darab, eladó. Súlyuk darabonként átlag 40 kg. Nagyobb mennyiségű birkát és szarvasmarhát tartósítésre vállalok. Elegendő takarmány és istálló van. Sáfár László, Tolna, Aldunasor 23. 3472

FELSZÁMOLÓ uradalomból 42 törzskönyvezett fiatal tehén, egy törzskönyvezett bika eladó. Érdeklődés Fuchs József, Sárd. 3579

GAZDASÁGOMAT FELSZERELTEM. Eladom berkshiri kocáimat, válogatott malacokkal, vörös is andi tyúkjaimat, kis kocsiban járó bárányokat, nulit, magyar vizslát, nyúltetrecet stb. Kelemen Imréné Gödöllő. 3580.

VENNÉK 20—30 darab 8 hónapos rágott magyarfajtatinóborjúkat. Ajánlatokat lehetőleg tenyésztőtől kérek ármegjelöléssel. Weszely intéző, Nikla, Somogy m. 3551

ELADÓ négy darab törzskönyvezett, háromnegyedrészben telivér szimmentáli, igen szép növendékbika, 1¾—2¾ éves korral, 1700—2400 P árban. Cím: Mocsáry Dénes, Fegyvernek. 3550

KANOK, 1½ évesek, tiszta mangalicák, törzskönyvezett apáktól, eladók. Halász Sándor gazdasága, Adony. 3549

ELADÓ: 114 darab anyabirka, 30 darab tokolyó, 22 darab bárány, 2 darab kos és 2 darab törzskönyvezett fésűs kos Haltenberger Gazdaságban, Pereen. 3557

ELADÓ: törzskönyvezett és díjazott Cornwall 1½ éves tenyészkanok. Bogyay Ferenc, Pusztakovácsi. 3494

EGY pár idősebb, hibátlan, amerikai félvérű kocsiló, ügyszintén egy alig használt Esterházy Kőber-kocsi eladó. Érdeklődök forduljanak Tornai uradalomhoz, Torna, Abaújtorna m. 3495

MANGALICA tenyészkanok, egyévesek, törzskönyvezett és többszörösen kitüntetett tenyészekből eladók. Károlyi László Károly, Pálmonostora. 3496

ELADÓ hátaslovak: 1 drb 9 éves sárga herélt, kb. 168 cm magas 1300 P, 1 drb pej magas félvér, nagyon szép külemmel, kb. 172 cm magas, herélt 1600 P. Mindkettő teljesen belovagolva, szelíd, autóbiztos. Esetleg a két darab hátaslót 2 drb nagy Nónius, 5—6 éves igás kancára becserélhető. Uradalmi Főintézőség, Szakolykert, Nyíradony. 3497

ELADÓ 100 darab 26 kg súlyú, vegyesvarró, szimultánozott mangalica süldő. Dr. gróf Csáky Árpádné uradalmi intézősége, Csorvás. 3498

VEGYESEK

160 drb cigálya magyar fésűs keresztezésű anyabirkával felesjuhásznak megnek nagyobb gazdasághoz vagy uradalomba. Ifj. Lakner Mihály, Bugyi Pest megye. 3006

200 DARAB birkával felestartásra elmennék. Somogyi Flórián, Halimba, u. p. Padrag, Veszprém megye. 3066

FELES hasonlatosra dob 200—250 darab cigája anyajuhot és törzskönyvezett kosokat, több évre. Danj Sándor, Hódmezővásárhely, Gorzsatanya 816. 3067

200 DARAB anyabirka és 50 darab bárránnyal ajánlkozik juhásznak október 1-re Szives megkeresést kér Kovács József juhász, Pusztafogacs, u. p. Tarnaméra. 3068

260 DARAB fésülhető szövetgyapjas anyabirkámat kiadnám. Fizetem az ablak, juhász bére és összes kp. kiadás felét készpénzben, gyapjú és szaporulat felét termésben. Bader, Budapest, III., Uszály-u. 12. Telefon: délelőtt 8—1-ig 383—159. 3455

A „Hyzol" állati bőrtisztító- és ápolószer, egyharmadával megrövidíti a bőrtisztítás tartamát. — Próbálja meg! Az eredmény meglepő! Biztos siker! Árajánlattal szolgál: Farkas B., Budapest, XIV., Columbus-u. 22/e 3421

MÉRLEGET, szekér- és állatmérésre, valamint magtári mérlegek készítését és javítását olcsón vállalom. Asztódi György, Pesterzsébet, Kende Kanut-utca 100. 3194

250 DARAB fejős anyabirkámmal elmennék felesjuhásznak gazdaságba. Erdei Kithály, Szentes, Fertő-tanya 5. sz. 3246

KERESEK 200 darab nagytestű fésűs merinói birkára felet tartásra október elsejére helyet. Takács Péter felesjuhász, Szedreshidja-puszta, Tolna megye. 3359

FELES juhásznak mennék 200 darab anya- és 50 darab növendékjuhhal október elsejére, négy évi haszonfelezés vagy tőkefelezésre. Vincze István juhász, Tiszaug. 3360

ŐSZI munkát vállalok zala-, vas- és fehérmegyei munkásokkal, tengeri, répaszedésre, vagy bármilyen munkára. Horváth Imre munkavállalkozó, Sárosd, II., Új-sor 123. sz., Fejér megye 3383

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK

repedt, kimart kazánok

elektromos hegesztése

LAKOS és SZÉKELY gépgyár

BUDAPEST, XIII., BÉKE-TÉR 3.

Új berendezések gyártása és hegesztő-oktatóműhely. 3329

250—300 DARAB merinó birkát október 1-téli kiadnék felestartásra. Fodor Barnabás, Óhatfalcikháza, u. p. Óhatpusztakócs, állomás, Hajdú megye. 3458

150—200 DARAB I. osztf. fésűs merinó birkával október 1-re felesjuhásznak ajánlkozik. Göncöl Mihály, Nagykustyánpuszta, u. p. Enying. 3615

FELESJUHÁSZNAK ajánlkozik 200 darab középfinom fésűs anyabirkával október 1-re Sovanyó Géza, Nagydém, Veszprém megye. 3479

RECSKI erdei legelőnkről kétszáz darab juh felestartásra kiadó. Gróf Crony gazdaság, Pusztatenyő. 3388

300 DARAB fésűsgyapjas anyabirkával és 100 darab növendékkel ajánlkozok tőke- vagy haszonfelezésre gazdasághoz, október 1-re. Cím: Nagy István, Hercegi uradalom, Oroszvár, Moson m. 3543

ŐSZI é téli munkákra szállít szdasságoknak bármely igaartamra vas- és zalamegcőtt munkásokat. Cím: Treplányel nő munkavállalkozó, S Jeőt gazdaság, u. p. Dorogátorok 3506

ELMENNÉK 300 darab hazai fésűs birkámmal felesjuhásznak október 1-re. Cím: Farkas István, Vindornyafok, u. p. Karmacs, Zala m. 3507

KETTŐSZOBA, elő- és fürdőszobából álló lakásomat, értékes bútorral megfelelő ajánlat esetén meghatározott időre átadnám. Esetleg telefon, zongora is. Teljes garanciával bírók „Szép lakás 3508" jeligére a kiadóhivatalban. 3508

GYERMEKGONDOZÓNŐKET, nevelőnőket közvetít Fangtroda, Erzsébet-tér 2. Tel.: 180—070. 3582

Szénsavas mészműtrágya kb. 90% mésztartalommal. Talajjavítást, Többtermelést — Ajánlatokkal szolgál: Farkas B., Budapest, XIV. ker., Columbus-u. 22/e 3420

ELADÁS

FŐURIBIRTOK eladó Dunántúl, 856 magyar hold prima mindent termő, 40 km-re a Balatontól, köves út mellett 14 szobás kastéllyal, park, halastavak, bőven gazdasági épületekkel. Bővebbet „Prima Dunántúli 3320" jelige alatt a kiadóhivatalban. 3320

GANZ GŐZERŐKÉSZLET, 20 HP, 4. Johnston kévekötőaratógép, teljesen kijavítva, új késekkel, új penyvákkal és egyéb gépek eladók Vajda Zsigmond, Budapest, VI., Vilma királynő út 38., telefon 422—895, vagy Magyarbánhegyes, Csanád megye, telefon 4. 3104

1—3—4—5—6-VASÚ TRAKTOREKEK mélyszántásra és tarlóhántásra kaphatók. Simon Gyula, Budapest. Iroda: Pozsonyi-út 52. Raktár: Frangepán-utca 18. 7118

TRAKTOREKÉK 2—6-vasúg, Eberhardt-, Sack-, Cormick-gyártmányok, valamint 28—30 levelű traktortársas boronák, generáljavított állapotban kaphatók. Lomnici Dénes, Csepel, Király-utca 82. 3480

HÍDMÉRLEG,

marhamérleg új és használt raktáron, ügyszintén javítást, hitelesítést olcsón vállalunk. Palaki és Farkas mérlegüzem, Budapest, VII., Hársfa-utca 3. 7208

ELADUNK elsőrendű cigájanyájat — részletekben is. Veszünk: hazai fésűstenyészanyagot minden mennyiségben. Mezőgazdasági üzemek központi vezetősége, Budapest, IV., Váci-utca 58. 3454

GÖDÖLLŐNÉL 18 magyar holdas mintabirtok, hatszobás úri kúriával, gazdasági épületekkel, termő csemegeszőlővel, gyümölcsössel, szántóval 130.000 pengőért. Bálint, Huszár-utca 6. Válaszbélyeg! 3465

RÁDCSKA

homokfutók, Esterházyk, hintók, stb., korsialkatrészek, gumikerekek, kocsilámpák, lószerszámok, javítások, csetek legjutányosabban

BEREND KOCSIGYÁRTÓNÁL, Budapest, VII., Péterfy Sándor-u. 7.

TELEFON: 227-586. 224

ELADÓ 114 darab anyabirka, 30 darab tokolyó, 22 darab bárány, 2 darab kos és 2 darab törzskönyvezett fésűs kos Haltenberger Gazdaságban, Pereen. 3557

ELADÓ: törzskönyvezett és díjazott Cornwall 1½ éves tenyészkanok. Bogyay Ferenc, Pusztakovácsi. 3494

EGY pár idősebb, hibátlan, amerikai félvérű kocsiló, ügyszintén egy alig használt Esterházy Kőber-kocsi eladó. Érdeklődök forduljanak Tornai uradalomhoz, Torna, Abaújtorna m. 3495

MANGALICA tenyészkanok, egyévesek, törzskönyvezett és többszörösen kitüntetett tenyészekből eladók. Károlyi László Károly, Pálmonostora. 3496

ELADÓ hátaslovak: 1 drb 9 éves sárga herélt, kb. 168 cm magas 1300 P, 1 drb pej magas félvér, nagyon szép külemmel, kb. 172 cm magas, herélt 1600 P. Mindkettő teljesen belovagolva, szelíd, autóbiztos. Esetleg a két darab hátaslót 2 drb nagy Nónius, 5—6 éves igás kancára becserélhető. Uradalmi Főintézőség, Szakolykert, Nyíradony. 3497

ELADÓ 100 darab 26 kg súlyú, vegyesvarró, szimultánozott mangalica süldő. Dr. gróf Csáky Árpádné uradalmi intézősége, Csorvás. 3498

Szekér-kerekek

12 küllővel, 35, 40, 45, 50 és 60 mm. talpszélességgel, szekerek, szekéralkatrészek, stráfszekerek, kocsik, ökörjármok, tirsák és az összes gazdasági szerszámok, teljesen készre felvasaltan is igen előnyös áron beszerezhetők

Bálint László gazdaságában, Jobaháza, u. p. Rábatamási Sopron m.

CSIGATRIÓT, vetőgépidőre, daráláshoz szállít Gebhu Gépipar, Szombathely. 3544

EGÉSZEN új 16 HP Gázvillanymotor 16 kalapácsos, tengelykapcsolású darálóval eladó. Kovács György, Gönyű. Válaszlapra válaszolok. 3499

PURIFIKÁTOR, 1200 mm-es, 4 lábas, vasrámás, önetetővel, szijjazattal, jó karban a 500 P-ért azonnal átveheto. Fischmann Imre, Sárvár, Vas m. 3500

BIHARMEGYÉBEN megszűnő gazdaságban felszerelések eladók. Megbízott: Klein István, Törökszentmiklós, Kossuth-u. 95. 3501

Ha gazdasága szeretne gépet is a

beszerezni,

ha gazdaságából gépet óhajt

eladni,

forduljon bizalommal

Barna László

okl. gépészmérnökhöz

Bpest, V., Báthory-u. 9.

Tel. 125—025

Raktáron levő használt, javított gépek:

JÁRGÁNYOK
LOKOMOBILOK 6-os és 8-as
KAZALOZÓ
TRAKTOREKEK
FOGATOS EKÉK 1 és 2-vasúak
DEYL REPARAPÁK
KULTIVÁTOROK
VETŐGÉPEK egyszerűek és kombináltak
MŰTRÁGYASZÓRÓK
FŰKASZÁLÓK
KÉVEKÖTŐ ARATÓGÉPEK
DARÁLÓK
POGACSATÖRŐK
REPAMAGROSTA
SZECSKAVÁGÓK
MÉRLEGEK
LÓNYÍRÓGÉPEK
ALKATRÉSZEK MINDEN GAZDASÁGI GÉPHEZ.

Barna László okl. gépészmérnöknél Budapest, V., Báthory-u. 9.

SELEKTOR, Hofherr Unicum, szállítható kivitelben, M. K. Hofherr kismotorral, borsó-, babválogató speciál szerkezettel, prima karban eladó. Czemben megtekinthető. Egy 20 vagy 30-as traktort vennék. Navratil Ferenc, Pincehely. 3571

SZIGETSZENTMIKLÓSON, Dunamellett modern 3 szobás, üvegezett zárt veranda, fedett terrasszal, betonpince, villany, vízvezeték, 200 □-öl bekerített gyümölcsös, szőnyeg beköltözhető családi ház 20.000 pengőért eladó. Érdeklődni özv. Lénárd Lajosné, Szigetszentmiklós, Árpád-liget. 3572

Minden szó egyszeri beiktatása 3 filler, vastagabb betűvel 20 filler. A legkisebb hirdetési díj 1 pengő. Állást keresőknek 50% engedmény, legkisebb hirdetési díj 50 filler

KISHIRDETÉSEK

A hirdetési díjak előre fizetendők

Hirdetőknek sürgős esetben rendelkezésre álló idő

Szándékozó álláskeresőknek rendelkezésre álló idő

Jeligés leveleket csakis megfelelő postabélyeg melléklésével továbbítunk.

Díjtalan álláskőzvetítés!

A 60 év óta fennálló **Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete** (Budapest, V. Arany János-u. 5.) **kötelékbe tartozó tagjait** díjtalanul hozza betöltendő állásokra javaslatba. Minden uradalomnak, gazdaságnak, bérgazdaságnak érdeke, hogy betöltendő állások szakerői (főintéző, intéző, számvevő, segédtiszt, ispán, stb.) a **Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete, mint legmegbízhatóbb helyről szerezze meg.**

BETOLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDATISZTEK

JÓ gyakorlattal rendelkező, buálloan intézkedni tudó, erélyes, nőtlen, keresztény, okleveles gazdát kerületvezető segédtisztnek alkalmaznánk. Állattenyésztésben, növény- és magtermelésben, rodai munkákban jártas egyének bizonyítványmásolatokkal felszerelt ajánlatalkat étekor és fizetési igény megjelölésével Kovách Gábor, Szentes címre küldjék. 3257

HADBAVONULT intézőnk helyettesítésére kellő gyakorlattal bíró okleveles segédtisztet vagy ispánt veszünk fel próbaidőre azonnali belépésre, aki ha megfelel, véglegesítünk. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Gazdaságának Jószágigazgatósága, Tolna-Ozora. 3281

OKLEVELES, nőtlen segédtisztet keresünk mielőbbi vagy október 1-i belépésre. Komoly és dolgozni szerető olyan keresztény urak adják be pályázatukat, akik úgy a külső gazdasági, mint a belső irodai munkákban is némi gyakorlattal rendelkeznek és géppel írni tudnak. Pályázatok rövid életleirással, fizetési igények megjelölésével, hitelesített bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Palini báró Inkey József gazdasága, Iharosberény, Somogy m. címre küldendők. Bemutatkozás csak meghívásra. 3459

GRÓF Wenckheim Lajos dobori uradalma (Békés vm.) részére hosszabb gyakorlattal rendelkező intéző szükséges azonnali vagy folyó év október 1-el belépésre. Érdeklődők fordiljanak az uradalom főintézőségéhez, Dobozi. 3376

SEGÉDTISZTI állás töltendő be folyó évi október 1-én a szakolykerti uradalomban. Csak nőtlen, pár évi gyakorlattal bíró, elméletileg is képzett, irodai munkálatokban jártas, jó írású, erélyes, szorgalmas, korán kelő, teljesen megbízható, jó referenciákkal rendelkező, öskeresztény segédtisztek ajánlatát kérem **Uradalmi Főintézőség, Szakolykert,** u. p. **Nyiradony** címre. Ajánlatokban a fizetési igények közlendők. 3491

GAZDATISZTEK

GAZDASÁGI ispánt keresek a felügyeletem alatt álló kk. Gött örökösök Tiszaföldváron lévő 1688 magyarholdas kunhalmi gazdaságba folyó évi szeptember 1-I vagy október 1-i belépéssel. Negyven év körüli, öskeresztény, szerényigényű, józanéletű, minden információt kibíró, földművesiskolát vagy középfokú gazdasági szakiskolát végzett egyének ajánlatait kérem, eddigi működés és fizetési igények megjelölésével Ambrus Károly tb. főszolgabíró (kirendelt gyám), Tiszaföldvár címre. 3460

GAZDASÁGI iskolát végzett, gyakorlattal bíró, róm. kat., nőtlen segédtisztet, ispánt keres 550 holdas gazdaság vezetésére azonnali állásra bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, életkor, fizetési igény megjelölésével Apátipusztai gazdaság, u. p. Zalabakas. 3462

FÖLDMŰVESISKOLÁT végzett, szerény, jómodorú gazda felvétetik. Pannónlapusztai gazdaság, Budakalász. 3587

GYAKORLATTAL bíró keresztény segédtisztet keresek. — Ajánlatokat eddigi működés és képzettség pontos megjelölésével kérek. Dr. Szegő Miklós, Székesfehérvár. 3377

AZONNALI belépésre legalább 15 éves gyakorlattal bíró, nőtlen, öskeresztény ispánt keresek, aki a külső gazdasági munka terén is teljesen járatos, parancsolni tudó, intelligens ember, emellett a könyvelésekben és irodai munkákban is tökéletesen járatos. Bizonyítványok mellékelésével és fizetési igény megjelölésével ajánlatot várok: Szent-Iványi Farkas, Apc, Heves megye. 3492

SZÁMTARTÁSBAN gyakorlott, nőtlen, keresztény segédtiszt kerestetik szeptemberi belépéssel. Ajánlatok Magyaralmási Gazdaság, Moha, Fejér megye küldhetők igénymegjelöléssel. 3584

GAZDASÁGI SZAKISKOLÁT végzett, gyümölcsösöhöz is értő, gyakorlattal bíró fiatal gazdát keresek őtszárhodas gazdaság önálló vezetésére. Ajánlatokat Rabóczki János, Budapest, V., Nádor-u. 16. 3585

GAZDATISZT felvidéki gyakorlattal, öskeresztyén, intézőnek kerestetik. Sallay, Alsógöd, XXVI.-u. 13. 3586

GÉPÉSZEK

FŐTRAKTOROS, aki a különféle traktorok szerelésére és kezelésére tökéletesen ért, ajánlatát eddigi működésének és személyi adatainak feltüntetésével küldje be. Koronauradalom, Gödöllő. 3261

GÉPÉSZKOVÁCSOT, ki úgy a cséplőgép, valamint Cormick-traktor kezelésére ért, keres okt. 1-re. Okmánymásolatait és fizetési igényének megjelölését kéri Hársaspusztaigazdaság. u. p. Pilis, Pest megye. 3552

KOVÁCS vagy gépészkovács kerestetik, ajánlatok igénymegjelöléssel címrendők: Magyaralmási Gazdaság, Moha, Fejér m. 3588

GAZDASÁGI gépészt keresünk, ki az összes mezőgazdasági gépek és eszközök javítását vállalja. Megkeresések a fizetési igények megjelölésével báró Wienerwelten örökösök gazdaságához intézendők, Béke, p. Csőtörtök. 3589

KERTÉSZEK

BARMINC magyar holdas, tizéves gyümölcsösünk kezelésére, nagyobb gyakorlattal bíró, szerényigényű, szorgalmas, képesített kertészt keresünk október 1-ére. Sajátkezűleg írt pályázatok bizonyítványmásolatokkal — melyek vissza nem küldetnek — életkor és lehetőleg fizetési igény megjelöléssel özv. báró Urbán Péterné gazdasági intézősége címére, Kunágota, Csanád megye küldendők. A javadalmazás évi termény, földjárandóság és készpénz, valamint a tisztajövedelem utáni jutalékokból áll hat. 2970

OKTÓBER 1-re, esetleg korábbra, magadolgozó, családos kertészt keresek, kinek felesége jól főz. Gyümölcstelepítésben és konyhakerti növények szántóföldi termesztésében jártas legyen, írásbeli ajánlat: Dr. Csukás Zoltán, Budapest, XIV., Bibor-utca 10. (Tel.: 496—137.) Alkalmazás helye: Pusztatúrpásztó Szolnok megye. 3406

KERESÜNK folyó évi október 1-re szegődményes, éves, nős kertészt, aki jártas gyümölcs- és zöldségtermelésben, melegágykezelésben. Felesége megfelelés esetén házvezetőnői minőségben alkalmazást nyerhet. Fizetési igényekkel a teljes életleírással pályázat: gróf Csáky Árpádné urad. intézősége, Csorvás, Békés m. küldendő. 3493

VINCELLÉRT keresek azonnali belépésre, feltétlenül megbízhatót, ki nagyobb szőlőgazdaság, valamint gyümölcs- és kezelésében gyakorlott szakember. Bizonyítványmásolatokat nem küldök vissza. Bemutatkozás csak meghívásra. Báró Sztérényi Sándor, Sárszentmihály, Fejér m. 3590

KÜLÖNFÉLE

ERDŐŐRT, szakvizsgázottat, többévi gyakorlattal októberi belépésre keresek. Leveleket bizonyítványmásolatokkal dr. Katona ügyvéd, Dunaszerdahely címre kérek. 3462

INASHÁZASPÁR, feleség jó szakácsnő budapesti környéki kastélyba (központi fűtés, villany) magányos öreg úrhoz szeptember 1-re kerestetik. Bajuszborotválás kötelező. — Csak hosszú bizonyítványokkal rendelkezők, akik állandó helyre reflektálnak, jelentkezzenek. Házfelügyelő, V., Szent István-körút 28. 3379

GAZDA felvétetik október elsejére, esetleg előbbre. Halász Sándor gazdasága, Agony. 3553

LOVÁSZMESTER kerestetik nagy uradalomba, aki lovagolni tanít, csikót belovagol és maga is jól lovagol. Selmeci Nándor, IV., Városház-u. 10. 3554

GAZDÁT keresek azonnal vagy októberi belépésre Berzenyi Sándorné egyik 400 holdas, kezelésem alatt álló gazdaságába. Odaadó, fáradságot nem ismerő, korán kelő, szorgalmas egyének ajánlatát kérem fizetési igényeivel. Erélyt, józan életet, megbízhatóságot megkívánok. Weszely intéző, Nikla, Somogy megye. 3555

PEST megyében 300 holdas homoki gazdaságomba 45—50 év körüli gazdát keresek. Bizonyítványmásolatot és fizetési igénymegjelölést kérek. Homoki gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Gál Dezső, Nagykőrös, V., Kecskeméti-u. 45. 3556

JUHÁSZ hosszú szolgálati bizonyítványnyal felvétetik. Pusztafelföldi gazdaság, u. p. Zsámbék. 3591

ÁLLÁST KERESŐK

OKL. GAZDATISZTEK

18 ÉVI gyakorlattal bíró okleveles gazda állást keres. Teljesjogú keresztény. Ért a kereskedelmi és ipari növények termelésén kívül az állattenyésztés minden ágához. Megkeresésket „Szerényigényű 3423" jeligén a kiadóhivatalba kér. 3423

FŐINTÉZŐI, jósságfelügyelői vagy ehhez hasonló vezetőgazdatiszti állást keres tiszántúli uradalmakban 55 éves okleveles gazda, gazdasági tanácsos, főúri uradalom főtisztje, 34 évig egy uradalomban eltöltött állását birtokparcellázás miatt kénytelen változtatni. A gazdaság összes ágazatában nagy gyakorlattal rendelkezik. Megkeresésket „Tiszántúli 3424" jeligén a kiadóhivatalba kér. 3424

SEGÉDTISZT hosszabb intenzív nagyuradalmi gyakorlattal elhelyezkedne. „Okleveles 3426" jeligé e. 3426

32 ÉVES, nőtlen, öskeresztény okleveles gazda, intenzív nagyuradalmi gyakorlattal, kitehenészetben, állatnevelésben, hizlalásban, kereskedelmi és ipari növénykertmesztésben, magtermelésben, szeszgyártásban, a gazdálkodás minden ágában teljesen jártas, állását változtatná. Megkeresést „Mielőbbre 3425" jeligére a kiadóba kér. 3425

INTÉZŐI vagy számtartói minőségben állást változtatna okleveles mezőgazda nagy gyakorlattal. Megkeresésekre „39 éves 3427" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3427

OKLEVELES gazda, 41 éves, keresztény, dunántúli és alföldi gyakorlattal, jelenleg uradalmi vezetőtiszt, mielőbbre állást keres. Jelige „Okieveles 3509" a kiadóba. 3509

INTÉZŐI állást keres intenzív gyakorlattal ötvenes okl. gazda. Megkeresésekre „Üzemképes 3559" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3559

GAZDATISZTEK

PÁPAI szakiskolát jeles eredménnyel végzett, 33 éves, öskeresztény, nős, 3 családú, a gazdaság minden ágában járatas, 11 éves gyakorlattal rendelkező egyén, gazdaságban október 1-én elhelyezkedést keres tiszta minősítésben. Megkereséseket Höbér István gazdasági segédtiszt, Felsőszeli, postarestant kérek. 3048

ÖSKERESZTÉNY, önálló vezetőtiszt intenzíven kezelt, szeszgyárral felszerelt dunántúli bérgazdasági gyakorlattal állást keres. Címe „36 éves 3198" jeligén a kiadóban. 3198

52 ÉVES gyakorlati gazdatiszt bármikori belépésre állást keres. Baranyi, Pálmajori gazdaság, u. p. Agárd, Fejér m. 3176

GAZDATISZTI, jobb ispáni állást keres 30 éves, nős, öskeresztény gazda középfokú gazdasági iskolai képesítéssel, 10 éves gyakorlattal. Jószágtenyésztésben, mindenféle növénytermesztésben, könyvvezetésben perfekt. Középbirtok önálló vezetését vállalja. Ajánlatot Konecs Sándor, Bugyi, Orbópuszta címre kér. 3175

VEZETŐ gazdatiszti állást keres október 1-ig bármikori belépésre 35 éves, öskeresztény, róm. kat. vallású, nőtlen, 2 éves földmivesiskolát jelesen végezte, bérgazdaságok és nagyobb uradalmakban 12½ éves gyakorlatot szerzett, Szolnok, Szabolcs és Fejér vm.-ben, jártas a gazdaság minden ágában, többnyire önálló hatáskörrel megbízott alkalmaztatásban volt, gazdálkodó családból szárnazó jó gazda, olyan uradalomban szeretne elhelyezkedni, ahol a nősülés is lehetséges a jövőben. Szives megkeresést „Karcagon végzett 3172" jeigén a kiadóhivatal továbbít. 3172

ISPÁN, 44 éves, öskeresztény, 28 évi felvidéki, alföldi és dunántúli gyakorlattal, kettő 6 éves, egy 10 éves bizonyítvánnyal állást keres. Megkeresést: Zelros Lajos, Sárbogárd, Hatvanpuszta címre kérek. 3274

GAZDATISZTI, avagy számtartói állást október elsejére keres minden információt kibíró, 30 évi bérgazdasági gyakorlattal rendelkező, szakvégzett gazdatiszt, könyvelésben, géprásban, német nyelvben is tökéletes, 50 éves, nős, gyermektelen öskeresztény. Borsfai gazdatiszt, Rombány, Nógrád megye, Leszkáry gazdaság. 3275

GAZDATISZTI, ispáni állást bármikori belépésre keresek, 48 éves, nős, öskeresztény, strapabíró, korán kelő, nem uraskodó, munkásokkal bánni tudó, 30 évi külső-belső intenzíven kezelt magánbérgazdasági gyakorlattal rendelkezem, növénytermesztésekben, hizlalásban, állatok tenyésztésében teljesen perfekt vagyok, kisebb-nagyobb gazdaság önálló vezetését, vagy főnököm utasításait pontosan, hiven teljesíteném. Állandó helyre pályázom, ahol becsületességem által főnökeim bizalmát kiérdemelhetném. Ajánlatokat „Gazdaságban születtem 3276" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3276

ÖTEZERREL azonnal vagy október 1-re állást változtatna ixr., gyermektelen, gazdasági iskolát végzett, 20 évi gyakorlattal rendelkező fiatal gazdatiszt. Cím: Korda K., Budapest, V., Légrády Károly-utca 33. 3428

SZERÉNYIGÉNYŰ, szakiskolás, keresztény, 30 éves ispán párévi gyakorlattal hasonló vezetői állást keres, felesége esetleg a gazdaság belső felügyeletét vállalná párévi gyakorlattal szeptember 1-re vagy október 1-re. Megkeresést „Törekvő 3429" jeligére kér. 3429

FÖLDMŰVESISKOLÁT végzett, gazdaságban nevelkedett 49 éves, róm. kat., 25 éves intenzív dunántúli gyakorlattal, állattenyésztésben, hizlalásban, apromagvak, olajosnövények termelésében, rétek és legelők feljavításában hosszabb gyakorlattal, külmajori és középbirtokon működött, jelenleg állásban, októberi vagy későbbi belépéssel állást keres. Megkeresést „Nyugatdunántúli 3430" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3430

29 ÉVES, nős, közép- és mezőgazdasági szakiskolát végzett gazda állást keres 8 éves gyakorlattal. Jelenleg 500 holdas birtok intézője. Ilyen vagy ehhez hasonló gazdaság önálló vezetését vállalná. Úgy a gazdaság, mint az állattenyésztés körében teljesen önálló. Jelenlegi állása még felmondatlan. Megkeresést „Szorgalmas vasmegyei 3432" jeligén a kiadóhivatalba kér. 3432

ÁLLÁSÁT változtatná november 1-től számtartói vagy ispáni minőségben négy közép- és gazdasági szakiskolát végzett, 36 éves, nős, öskeresztény, 15 éves gyakorlattal, a gazdaság minden ágában jártas gazda. Megkeresést „Lelkiismeretes 3433" jeligén a kiadóhivatal továbbít. 3433

NŐTLEN ispáni, segédtiszti vagy hasonló állást keres 39 éves, róm. kat., józan, becsületes, szorgalmas ember négy közép- és mezőgazdasági szakiskolai végzettséggel, hosszú gazdasági gyakorlattal. „Szorgalmas 3588" jeligére. 3588

ISPÁNI, segédtiszti állást keres szonnalra nőtlen, szakképzett gazda. Öskeresztény, 29 éves, róm. kat. vallású, gazdaság minden ágában „teljgazdaság vezetésében, irodai munkában, géprásban nagy gyakorlata van. Megkeresést „Megbízható komoly gazda 3472" jeligére a kiadóba kéri. 3472

HUSZONHÁROM ÉVI sokoldalú, külső és belső bérgazdasági gyakorlattal rendelkező, 44 éves, nős, egygyermekes, öskeresztény, nagyon erélyes, rendszerető, eszelődekkel és munkásokkal bánni tudó, hat közép és gazdasági végzett gazdatiszt bármikori belépésre az ország bármely részén állást keres, aki zsidóbirtok megszűnése miatt változtatná jelenlegi állását. Vállalja improduktív gazdaságok rentábilissá tételét. Megkeresések „Ismert gazda 3434" jeligére a kiadóba. 3434

GAZDATISZTI vagy ispáni állást keres földmővesiskolát végzett, nős, 52 éves, ref. vallású, öskeresztyén, 28 évi gyakorlattal, amit nagy bérgazdaságokban szerzett, kisebb gazdaságok vezetését felelősség mellett vállalom 20—40.000 P kauczióval, esetleg bérlethez betársulnék. Szives megkeresést fizetésmegjelöléssel kér Apjok József gazdatiszt, Makó, Liget-út 34. 3435

GAZDATISZTI állást keres bármikori belépésre 43 éves, öskeresztény, kiscsaládú, szerényigényű, nem uraskodó, hat gimnáziumot és mezőgazdasági szakiskolát kitüntetéssel végzett gazdatiszt, kinek belte. jeson kezelt magán- és béruradalmakban szerzett 10 éves segédtiszti és 11 éves kezelőtiszti sokoldalú gyakorlata van. Szives megkeresést „Gazdatiszt 3436" jeligére kér. 3436

ÖSKERESZTÉNY, hosszú gyakorlattal rendelkező, nős, családos gazdatiszt állást keres. Megkeresést „Gyakorlott 3387" jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 3387

50 ÉVES, ism., nős, kiscsaládú, gazdasági szakiskolát végzett gazdatiszt, 30 évig intenzív gazdaságokban működött, dohány, cukorrépa, mindennemű ipari növények termesztésében, hizlalásban, tehenészetben elsőrangú szakember, október 1-re, esetleg szeptemberre is cserélné jelenlegi állását. Jelige „Feltétlen megbízható 3388". 3388

MAGÁNGAZDASÁG önálló, hűséges kezelését vállalja hosszú gyakorlattal rendelkező gazdatiszt. Református, nős. Állást december elsején elfoglalhatná, esetleg előbb. Megkeresés. „Sárbogárd 3399" jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 3399

IDŐN végzett (mezőgazdasági szakiskolát) keresztény ifjú gazdaságban gyakornoki vagy segédtiszti állást vállalna. Cím: „Szorgalmas, korán kelő 3600" jeligére a kiadóba. 3400

FÖLDMŰVESISKOLÁT végzett gazda zsidó birtok megszűnése miatt állását változtatná, 43 éves hosszú dunántúli és felvidéki gyakorlattal. Jártas a mezőgazdaság összes ágaiban, szőlő, gyümölcs, siló, takarmányozás, tehenészet, szeszgyári gazdaság és az összes kultúrnövények termelésében. Gazdaságok kezelését percentuális alapon is vállalná. „Rendszerető 3534" jeligén a kiadó továbbít. 3534

KÖZÉP- és földmővesiskolát kitűnően végzett, 40 éves, róm. kat., nős, kiscsaládú, szorgalmas, becsületes, szerényigényű ember, 16 évi gazdasági gyakorlattal ispáni, segédtiszti vagy jobb kulcsári állást keres. „Becsületes gazda 3532" jeligére. 3532

ISPÁNI, segédtiszti állást keres négy polgárit és szakiskolát 1930-ban végzett, tehenészetben, irodai munkákban, géprásban jártas, barmincegyéves, református gazda, aki nőtlen is gazdaságban működik. Címe: „Gyakorlattal 3585" alatt a kiadóhivatalban. 3585

GYAKORNOKI vagy írnoki állást keres október 1-re szakiskolai végzettséggel, pár évi gyakorlattal, a gazdaság minden ágában jártas, öskeresztyén, ref. vallású, 26 éves, nőtlen. Cím: Kormos László gazdasági írnok, Keszeg, Nógrád megye. 3536

ÖSKERESZTÉNY gazdaispán többévi gyakorlattal október 1-ére állást keres. „Megbízható 3517" jeligén a kiadóba. 3517

GAZDATISZT, felvidéki és alföldi gyakorlattal bíró, 31 éves, r. kat. vallású, nőtlen, polgári és gazd. szakiskolai végzettséggel, a szervezés, kezelés és ellenőrzésben nagy jártassággal, számtartáshoz és kettőskönyveléshez értő, középbirtok önálló vezetésére állást keres havi 150 pengő és teljes ellátással vagy konvencióra, okt. 1-i vagy hamarabb belépésre, bemutatkozásra bármikor megbet. Szives megkeresést kér: Tóth István, Balmazújváros, Jenőháza, Hajdú m. 3510

GAZDATISZTI, ispáni, önálló vezető, nős vagy nőtlen állást keresek október 1-i belépésre, 52 éves, kiscsaládú, r. kat. vallású, özvegy, szerényigényű, erélyes, korán kelő, megbízhatóságos, gazdasági iskolai képzettséggel, 30 évi működési bizonyítványokkal rendelkező gazdaságispánvagyok. Szives megkereséseket a kiadóhivatal „Többtermelő gazda 3511" jeligén továbbít. 3511

FELSŐGAZDASÁGI érettségivel rendelkező, 30 éves, nős, gyermektelen, r. kat. vallású, öskeresztény ember vagyok, úgy külső, mint belső munkákban teljesen jártas, valamint állattenyésztés, szőlészet, tejkezelés stb. kisebb-nagyobb gazdaságok önálló vezetésére vállalok megyei próba időre, megfelelés esetén véglegesítés. Ajánlatot a jelenlegi földbirtokos értő készséggel küldök. „Szorgalmas gazda 3513" jeligére a kiadóba. 3513

GAZDATISZTI állást keres a korszerű gazdálkodás összes ágaiban kiválóan jártas, hosszú, önálló gyakorlattal bíró, reál- és szakiskolai végzettségű, 55 éves, nagy munkabírású, becsületes egyén. Szives megkeresést „Tiszántúli 3512" jeligén a kiadóba kérek. 3512

32 ÉVES, ref. vallású, érettségizett gazda, dunántúli béruradalmi gyakorlattal állást keres. Állattenyésztésben, apromagtermelésben, hizlalásban teljes jártassággal bír. Irodai teendőkben, géprásban jártas. Cím: Pesti László, Vajta, Kistajéi bérgazdaság. 3514

MEZŐGAZDASÁGI szakiskolát végzett, nőtlen, keresztény gazda, gyakorlattal gazdaságban elhelyezkedést keres. Címe: Pinkópusztaigazdaság, u. p. Lepeny. 3515

NAGYOBB gazdaságba vagy uradalomba segédtiszti, ispáni, írnoki vagy gyakornoki állást azonnalra vagy későbbre keres havi 50 vagy 60 pengő és teljes ellátásért 34 éves, öskeresztyén, nőtlen fiatalember, a gazdaság minden ágazatában jártas, irógépírásban is jártas, hosszabb gyakorlattal. Szives megkeresést kér: Mátyus Imre gazdatiszt, Karcag, kunlapossági tanya. 3516

GAZDAISPÁN, öskeresztény, szerényigényű, többévi bérgazdasági gyakorlattal október 1-re állást keres „Szorgalmas 3518" jeligén a kiadóba. 3518

ELHELYEZKEDÉST keres 21 éves, nős, ref. vallású, gazdasági iskolát végzett gazdász, két évi működési bizonyítványnyal rendelkezik, megbízható, jó munkaerő. Szives megkeresést kér 1942. év november hó 1-ére, majorgazda, magtáros és cséplőállást elfoglalok. Kibédi Béla, Kőtese, Csicsalpuszta. Vitéz Hertelendy Miklós gazdasága, Somogy vm. 3561

NEM ÁRJA, középkorú, nagy gazdasági és irodai gyakorlattal állást, esetleg helyettesítési megbízást is vállal. Sándor Imre, Körösszakál, Kerékpuszta. 3560

VEZETŐ gazdatiszti vagy ispáni állást keresek. Mezőgazdasági szakiskolát végeztem; huszonnégyévi bérgazdasági gyakorlattal; tizenkét évig háromezer holdas bérgazdaságot önállóan vezettem, most is hasonló birtokot vezetek. Felmondatlan állásomat okt. 1-én vagy bármikor változtatni szeretném. Kiscsaládé, római katolikus vagyok, 48 éves. Szives megkeresést „Fejér megye 3562" jeligére kérem a kiadóhivatalba. 3562

GAZDATISZT biztosítékkal, középkorú, bacmentes, állást keres. Hauer, Pertszentiörinc, Förster-u. 10/b. szám: 3563

SZÁMTARTÓK

31 ÉVES, róm. kat., nőtlen, kereskedelmi érettségit tett, keszthelyi állattenyésztési elisenőri tanfolyamot végzett és ezen a pályán 6 éve működő állattenyésztési ellenőr, számtartói vagy hasonló állást keres szeptember 1-re. Szives megkereséseket fizetési ajánlat megjelölésével „Nyugat 3589" jeligére a kiadóhivatalba kér. 3589

SZÁMTARTÓ, nős, keresztenynek számító, hosszú bizonyítványokkal, elsőrendű referenciával, nagyuradalmi 14 éves gyakorlattal, a gazdaság minden ágában perfekt, belső számtartói, vagy kisebb gazdaság önálló vezetését vállalja. K. G., Budapest, Izabella-u. 44/b., I. 15. 3592

URADALMI számtartó, öskeresztény, pontos, megbízható, lelkiismeretes, nagygyakorlatú munkaerő, jelenleg többezer holdas uradalomban felmondatlan állásban, elhelyezkedne. Megkeresések „Évtizedes bizonyítvány, 44 éves 3519" jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 3519

GAZDASÁGI egyszerű számtartásban, belterjes uradalmi adminisztrációban perfekt számvivő, évtizedes bizonyítványokkal állást keres. Jelige: „52 éves öskeresztény 3520" alatt a kiadóba. 3520

MŰELEGKÉPFES számtartó, öskeresztény, 25 évi gyakorlattal, magyar-német nyelvtudással állását változtatná. „Szerényigényű 3521" jeligére a kiadóba. 3521

TISZTVISELŐNŐ, nagy gyakorlattal uradalmnál állást vállalna. Szőke Ida, Újvidék, Honvéd-u. 60., II. 5. 3522

GÉPÉSZEK

GÉPÉSZKOVÁCS gazdaságban állást keres 18 éves fiával Traktorok szerelője, gőzekék, motorekék, stabil gőzgépek kezeléséhez ért, villanyszerelő, 20 évi gyakorlattal rendelkezik. Vadász József, Nemesrádai gazdaság, u. p. Bugyi. 3401

GÉPÉSZKOVÁCS gazdaságba 17 éves fiammal azonnalra jelentkezek, kivánatra tanult asztalos vőmet famunkára vihetem. Nyíri, Újpest, Deák Ferenc-utca 96. 3563

FŐGÉPÉSZ, volt Hofherr-gyári főszerelő, malmi, főrésztelepi, szeszgyári, lengyári nagygazdasági gyakorlattal azonnalra elhelyezkedne. Főgépész, Csurgó-Korona. 3528

CSIGATRIEUR KÁLMÁN JÓZSEF 2 méter magas, 5 menetes, eredőszerint kapható: műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14.

ALKATRÉSZEK az összes mezőgazdasági gépekhez. KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő Budapest, V. Kálmán-u. 14

A „KISHIRDETÉSEK" folyt. a 777. és 778. oldalon van!

Legjobban bevált
a
„ROBUR"
szíjcsúszást gátló olaj, javítja a szíjat,
kitünően tapad,
ára 6·— pengő kg-ként
Szállítja:
a MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-u. 29

BENŐ GYULA
I. osztl. angol diplomás Breeches-szabó
Női és férfi angol lovagló öltönyöket és breeches-nadrágokat minden formában speciálisan készít. Vadászöltönyök és kamasnik minden formában garanciával
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 14/16., félemelet.
Telefon: 187-947.
7489

Mezőgazdasági üzemeknek is gyűjteni kell az Iparügyi Minisztérium 49.000/1940. számú rendelete alapján a
fáradt olajat.
Mi az új olajéval mindenben azonos minőségűvé újítjuk fel.
„OLEA" OLAJTISZTÍTÓ IPARI RT.
Budapest, IX., Soroksári-út 45. Tel.: 137-691

ISTÁLLÓJA
száraz, páramentes, szagtalan
a szabadalmazott motormelkőli AUTOVENTOR folytonszellőző alkalmazásával
7243
Malacfiaztatóknál nélkülözhetetlen
VADAS MIHÁLY okl. mérnök
hűtő- és szellőzőberendezések vállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 220-051

ZSÁK, PONYVA
eladás, kölcsönzés.
Kévekötelek, kötéláruk, különféle zsákok, szőlőkötöző fonalak
legolcsóbb és legmegbízhatóbb szállítója
Mező-Zsák
Kérjen árajánlatot
Budapest, V., Perczel Mór-u. 2. Tel.: 118-567, 121-528
Alapítva: 1910. évben.
538

Minden gazda a „Köztelek Gazdasági Könyvtárá"-t olvassa!

Mezőgazdasági szeszgyáraink nyersanyag-szükségletének fedezésére nagyobb mennyiségű
cukorrépát
vásárolunk
lehetőleg Borsod, Szatmár, Abauj, Szabolcs, Hajdu, Bihar, Ung, Zemplén, Bereg, Ugocsa megyékből.
Ajánlatokat az átadható mennyiség megjelölésével: Bulcsui prada om, Beregszász, postafiók 23. címre kérünk.
7449

Tenyészangora érdekli?
Inkább keveset, de csakis a legjobbat szerezze be. 1939-es angol behozatalunkból kitenyészteti 1+00 darabos állományból
tenyészcélra a legjobbakat
kiválogattuk és a filmről is ismert XIV. Harry és utódaival együtt bemutatásra új, korszerű nyálházban helyeztük el.
SZÉPVÖLGYI ANGORATENYÉSZET
BUDAPEST, III., SZÉPVÖLGYI-ÚT 192. SZ.
Telefon: 151-817. 29-es autóbusz. Rendkívüli járatok.

Univerzális silótöltőgépek
elevátorral és elevátor nélkül vág, vág és tép.
Répát vág.
Készítek vasból gép- és kézihajtásos szena-, szalma-, len-, cirok-
SAJTOLÓKAT
mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtol az eddigieknél. Gyártok barnaszén-generátorokat.
BARTKO GYÖRGY
GÉPGYÁRA
Budapest, XIII., Szegedi-út 48.
Telefon: 498-374.
7449

Külön engedély nélkül
szállít
traktor- és hengerolajat
Holitscher Zsigmond és Ta.
Budapest, V., Hálmán-u. 16. Tel.: 323-720.
7509

Eladó 16-os Fowler-gőzeke
új tűzszekrényekkel, 1 ekével, 1 kultivátorral, jó kötelekkel, kifogástalan jó karban. Gróf Meran uradalom, Zámoly (Fejér megye)
7351

AZ ÚJ 20-25 LE
RÁBA
MINDENES
TRAKTOR
KISEBB GAZDASÁGOK EGYETEMES MUNKAGÉPE, URADALMAK KÖNNYŰ TALAJMŰVELŐ- ÉS VONTATÓGÉPE, NAGYTELJESÍTMÉNYŰ KASZÁLÓ- ÉS KAPÁLÓGÉP, VONTATJA ÉS ÜZEMBENTARTJA A NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS.
MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. TEL.: 125-210

„Pátria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása Budapest, IX., kerület, Üllői-út 25. szám. (Köztelek). — 424904 — Felelős vezető: Wessely Károly